

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 9 november 2023 vanaf 17.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stermerdink, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam en B. Lavrijsen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw H.M. van der Wende, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Afwezig: de heer E.M.L.H. Maassen.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open de vergadering. Er is een afmelding ontvangen van de heer Maassen. Dat betekent uiteraard ook dat het logo van de SP van alle desbetreffende moties en amendementen wordt of is gehaald, want als een fractie niet aanwezig is, kan zij logischerwijs geen moties of amendementen indienen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De **voorzitter**: We gaan vanavond uit van een vergaderduur van vier uur. De spreektijden zijn 24 minuten per fractie en 44 minuten voor het college. We behandelen de stukken bij de drie subpunten integraal, dus de programmabegroting, de nota van wijziging én de langetermijnagenda. Maar na de beraadslaging moeten we logischerwijs wel stemmen per subpunt; ze komen bij de stemmingen dus allemaal apart terug. Na de eerste termijn van de raad schorsen wij de vergadering of uiteraard eerder, als u dat wenst. Maar we gaan in elk geval om 18.15 uur met elkaar een lekkere hap eten. Volgens mij staat er dan een heerlijk Indisch buffet klaar of zo iets. Er staat beneden een toko klaar in de kantine. Dan gaan we daar gezellig met elkaar eten.

2. Begrotingsbehandeling

2.1. Programmabegroting 2024 (raadsregistratienummer Z/23/079049/367409);

2.2. Nota van wijziging 2024-2027 (raadsregistratienummer Z/23/082011/368449);

2.3. Vaststelling langetermijnagenda 2024 (raadsregistratienummer Z/23/080373/369101)

De **voorzitter**: Vandaag moeten de begroting en een aantal belastingverordeningen voor 2024 worden vastgesteld. We stellen dus ook de nota van wijziging op de begroting vast. Hierin zijn de laatste financiële ontwikkelingen verwerkt. Op beide documenten heeft u reeds een erratum ontvangen waarmee de vast te stellen documenten zijn gewijzigd. Tot slot stelt de raad uiteraard ook de langetermijnagenda vast voor 2024, de basis voor de agenda's van de gemeenteraad in het nieuwe jaar.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Tegen de gewoonte in ben ik in de commissie Burger en Bestuur al vrij uitgebreid ingegaan op de begroting. Ik heb toen aangegeven dat ik dat deed omdat we wat problemen hebben met deze begroting. Dat speelt eigenlijk op twee niveaus. Die hebben met elkaar te maken, maar zijn niet hetzelfde. Het hoogste niveau is de algemene lijn die we zien sinds de Kadernota. Het is goed om duidelijk te maken dat dit niet de financiële situatie betreft. We zien een positieve ontwikkeling. In de Kadernota waren er nogal wat alarmbellen en

hadden we het ravijnjaar. Ik heb toen gezegd dat we er een beetje sceptisch over waren of dit daadwerkelijk zo zou blijven. Er ligt nu een nota van wijziging voor en de hele wereld is weer anders. Het ravijnjaar van 2026 is naar 2027 gegaan en ik vermoed dat we volgend jaar maar weer moeten zien wat daarvan gaat komen.

Ik heb op internet gelezen dat mannen dagelijks aan het Romeinse Rijk dienen te denken. Ik wist niet dat dat zo was, maar dat was op TikTok. Dan is het dus waar, want daar stuurt het patriarchaat natuurlijk al zijn memo's naar alle mensen toe. Maar in dit geval is dit toepasselijk, want ik zat te denken welk mooi citaat ik zou kunnen gebruiken. Ik dacht aan Marcus Aurelius, de beroemde stoïcijnse keizer. Hij zei over besturen dat een goede bestuurder alleen doet wat aan hem is om te doen en daarbij voortdurend overweegt wat de wereld voor hem in petto heeft. Hij doet zijn best en vertrouwt erop dat alles ten beste is. Dat komt uit de Meditaties, boek 3, vers 4. Bij dezen hebben we dat als mannen vandaag allemaal gehad en hebben we één keer aan het Romeinse Rijk gedacht. Maar ik denk dat stoïcijns bestuur wel een beetje aan de orde is. We moeten niet heel erg staan te jubelen bij ieder overschot dat we hebben, maar ik denk ook dat we erop moeten letten dat we niet elke keer in paniek raken over tekorten op de lange termijn. We zien dat dit grotendeels gewoon buiten onze controle ligt. We hebben een aantal problemen op te lossen. Dat moeten we prudent doen voor het komende jaar. De rest "overwegen" we wel, zoals dat in het citaat staat. Ik vind dat wel een mooi statement.

Belangrijk is dat we de focus leggen op de uitvoering. Ik moet zeggen - dat heb ik toen al gezegd - dat de Kadernota vrij leeg was. De begroting zou daar een uitwerking van moeten zijn. Dan zouden er kennelijk maar beperkte stappen gezet worden. Bij een aantal dingen die ook in de Kadernota stonden, zijn we blij dat ze opgepakt worden. Ik noem de uitvoering van Adegeest en de rotonde bij het gemeentehuis, die dit jaar hopelijk dan toch echt gaat gebeuren, maar dat zijn oude plannen. We hebben natuurlijk twee uitzonderingen: de woonwagen en het AB-huis. Over het eerste hebben we onderhand een besluit genomen. Daar gaan we niet op terugkomen. Het moet me wel van het hart dat ik het nog steeds een beetje vreemd vind dat we het Arsenaal inbrengen vanwege de gemeentefinanciën en vervolgens voor een gigantisch bedrag een probleem van de projectontwikkelaar oplossen, maar dat is een vraag voor later. We gaan het ongetwijfeld nog hebben over de renovatie van het AB-huis, maar we staan daar nu gewoon voor aan de lat. Dat is wat het is. Verder is het vooral heel veel planvorming: geld voor de organisatie, een plan voor sportbeleid, vooral een sportaccommodatiebeleid, en het BplusC gebouw, maar dat zou dan een likje verf zijn en een nieuwe wc-pot. Het is een beetje aanmodderen. Het is allemaal niet direct fout, maar om heel eerlijk te zijn is het ook niet heel erg inspirerend.

Toen lag deze begroting voor. De wethouder heeft daarover in de commissievergadering gezegd: de ambities zijn groter dan bij de Kadernota. Dat zien we terug in heel veel nieuwe dingen die we niet eerder gezien hadden. De eerste impuls is misschien: dat is wel mooi! Laat mij dat nu ook gewoon eerlijk zeggen tegen het college en de coalitie: we waarderen de intentie dat er dingen moeten gebeuren; dat delen wij helemaal en daar vindt u ons aan uw zijde. Het probleem is alleen dat dit niet afgesproken is. Dat is het probleem op dat hoge niveau. De wethouder zei in de commissievergadering: we hebben geen tijd voor planvorming. Dat is wel pijnlijk, want met name op het gebied van scholenbouw en cultuurhuisvesting lag er afgelopen jaar een plan, dat u hebt geschrapt. Dat kan een keuze zijn, maar op dat moment hebt u zelf die keuze gemaakt. Voor de cultuur zou er deze maand zelfs een plan liggen. We willen daarop nog een toelichting van de wethouder, want die toelichting hebben we nog niet gezien. Meer in het algemeen betekent dit eigenlijk dat het huiswerk niet gedaan is. Als ik eerlijk ben, werd ik daar een klein beetje chagrijnig van, want dan moet ik weer kruipen in de rol van regelnerd. Ik weet dat ik een nerd ben. Daar schaam ik mij niet voor. Het college en de collega's weten dat: je kunt me op elk uur van de dag bellen en dan praat ik gerust een uur vol over van alles. Maar het is een abstracte discussie. Die is goed voor een commissievergadering, maar daarop zitten inwoners niet te wachten. Je bereikt er ook weinig mee, want vanavond ligt er gewoon een concrete begroting voor met concrete bedragen en concrete plannen.

Dat is het probleem op een lager niveau: we hebben enkele bedenkingen bij de voorliggende voorstellen. Dat is precies waar die Kadernota voor was: dat we die inhoudelijk bespreken en dat we nog enige tijd hebben om die uit te werken en duidelijkheid te krijgen. Nu ligt dat allemaal in een stuk van 181 pagina's, met een vrij summiere onderbouwing. Dat dwingt ons nu om via deze algemene begroting daarop te gaan sturen. We hebben daar weinig keus in. Het is: nu aanpassen of we zijn te laat. Want laten we reëel zijn: als oppositie kunnen we er nog voor kiezen om tegen

deze begroting te stemmen. Ik zal heel eerlijk zijn: we weten nog niet precies wat we gaan doen, maar ik ga ervan uit dat deze begroting het aan het eind van de avond gewoon haalt. Ik ga ervan uit dat de coalitie geen traditie wil maken van iedere acht jaar onder toezicht komen te staan. Maar ik vraag me daarbij wel het volgende af, zeker gezien de inbreng van Voorschoten Lokaal en het CDA in de vorige raadsvergadering naar aanleiding van hun zorgen over de sturing van de raad. Wat is het nut van het aannemen van de Kadernota als die kaders vervolgens allemaal boterzacht blijken te zijn? Dit is voor het tweede jaar zo, als we het coalitieakkoord van vorig jaar meenemen.

Maar vanavond ligt de focus op inhoudelijke voorstellen, dit jaar meer dan gebruikelijk. Ik wil de griffie en de ambtenaren hartelijk danken voor de ondersteuning die we daarbij gekregen hebben. Niet alles wordt daarbij afgedekt. Zoals collega Mieremet telefonisch zei: het lastige is dat je ook wil ingaan op zaken die er niet in staan, maar dat is heel ingewikkeld als het al helemaal vol staat met zaken die er wél in staan. Dat wordt gelukkig deels afgevangen door andere fracties. We hebben een deel daarvan medeondertekend. Ik zal die collega's zelf aan het woord laten en daar in de tweede termijn op terugkomen.

Op twee punten hebben we nog wel vragen die verder niet worden genoemd. Voor winkelcentrum Noord-Hofland staat er opnieuw 3 ton. Er is een toezegging gekomen dat daar een plan voor ligt. Dat krijg ik graag nog eens bevestigd, ook voor de notulen. Ik zou ook graag weten wat nu de status van het subsidiebeleid is, want daar hebben we beleid op aangenomen. Daar zat een amendement bij. Er was een indexatie op gekomen die nu niet uitgevoerd lijkt te zijn. Ik zou daar graag nog een toelichting op horen van de wethouder.

Nu onze concrete voorstellen. Een groot deel daarvan hadden wij samen met onze collega van de Socialistische Partij ingediend. Hij is helaas afwezig, maar is altijd in ons hart, zullen we maar zeggen. Ik begin met een amendement over een onderwerp dat mijzelf na aan het hart ligt, namelijk de huisvesting van de Internationale Taalklas. De huisvesting daarvan is al anderhalf jaar een probleem. Via de school van mijn kinderen zie ik dat zo nu en dan van nabij. Het zijn kinderen die een traumatische tijd achter de rug hebben, komend uit gezinnen die in continue onzekerheid leven. Ze hebben moeite met taal. Ze worden nu iedere ochtend geïsoleerd opgevangen op een geïmproviseerde locatie. Dan worden ze aan het begin van de middag met een busje afgeleverd op school. Die kinderen liggen er zo compleet uit. Ik hoor verhalen over hoe dat soms misgaat. Mijn hart bloedt dan. Ik ben zelf vroeger gepest op school en ik weet hoe ontzettend eenzaam dat is. Ik vind echt dat we die kinderen tekortdoen als we geen goede oplossing voor hen vinden. Tegelijkertijd - dat is het verhaal van de school van mijn dochter - werd groep 4, dus kinderen van 6, 7, 8 jaar, gevraagd of ze alsjeblieft wilden proberen om niet te veel Engels te praten met die kinderen, zodat ze Nederlands zouden leren. Zo kennen we Voorschoten ook: die ukkie's doen hun best om die kinderen tóch te betrekken. Ik wil dat die kinderen dát meemaken. De ideale oplossing is: zet ze ergens op een school waarin ze normaal met andere kinderen kunnen omgaan. We horen ook van schooldirecteuren dat ze dit eigenlijk als ideale oplossing zien en daarnaar willen zoeken. Nu zien we in de begroting - dat hadden we zo graag in de Kadernota gezien - plotseling dat er een klein miljoen voor het BplusC-gebouw gereserveerd wordt. Dat is meer dan een likje verf. Het punt is dat we daarmee ook een commitment aangaan: als we dat eenmaal doen, gaan die kinderen daar ook gewoon zitten. De vraag is: wie doen we daar een plezier mee? Daarom dienen wij amendement 264 in. Daarmee zeggen we: doe dat nou alsjeblieft niet. Dat is geen goede investering. Het is een kwart van de hele Fortgensschool voor een klas die zo klein mogelijk moet zijn met zo veel mogelijk doorloop. Het is een slechte oplossing voor de kinderen. Neem dat geld dan alsjeblieft mee bij de scholenbouw, realiseer dan een goede oplossing en kijk in de tussentijd welke ruimte de school zelf heeft. We dienen amendement 264 dus hierbij in. Amendement 261 van de PvdA vraagt procedureel om een voorstel. Dat is ongeveer dezelfde lijn, maar wij maken hierin gewoon direct een inhoudelijke keuze. Het amendement luidt:

"Amendement 264.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

overwegende dat:

- a. het BplusC gebouw (Richard Wagnerlaan 22) geen onderdeel is van de kernportefeuille vastgoed van de gemeente Voorschoten en er sprake is van achterstallig onderhoud;*

- b. de Internationale Taalklas (ITK) een belangrijke nieuwe onderwijsvoorziening is voor een relatief kleine groep Voorschotense scholieren;
- c. de scholieren in een ITK veel baat hebben bij zo veel mogelijk integratie met Nederlandstalige leeftijdsgenoten en het reguliere basisonderwijs;
- d. faciliteiten voor een ITK derhalve om pedagogische redenen bij voorkeur bij een bestaande basisschool zouden moeten komen;
- e. de voorgestelde middelen meer dan voldoende zouden moeten zijn om dergelijke faciliteiten te financieren bij bijvoorbeeld nieuwbouw van de Fortgensschool;
- f. voor de huisvesting van de ITK ad-interimruimte beschikbaar kan worden gemaakt binnen één van de huidige Voorschotense basisscholen tegen beperkte kosten;

van mening dat:

- g. een investering van € 950.000 niet proportioneel is voor een suboptimale oplossing voor de huisvesting van de ITK;
- h. de besteding van deze voor onderwijshuisvesting bestemde gelden beter direct in nieuwe scholenbouw gestoken kan worden, waarbij dan expliciet rekening moet worden gehouden met de geïntegreerde centrale huisvesting van een ITK;

Besluit:

- 1. beslispunt 2o (krediet renovatie Richard Wagnerlaan 22) te schrappen;
- 2. een nieuw beslispunt toe te voegen, dat luidt:
'Een additioneel bedrag van € 950.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting, ten laste van de concernreserve';
- 3. het college te verzoeken in overleg te gaan met de Voorschotense basisscholen over tijdelijke huisvesting van de ITK, totdat een definitieve locatie gerealiseerd kan worden."

Gerelateerd hieraan is amendement 262 met de PvdA en D66. De huisvesting van het Cultureel Centrum zou nu snel geregeld moeten zijn. Er hoeft nog weinig te gebeuren. Ik heb al gevraagd om een toelichting daarop. We willen er alles aan doen om geen tijd te verliezen als dat terrein eindelijk vrijvalt. Er ligt een voorbereidingskrediet voor de Fortgensschool. We hebben meerdere malen gevraagd om dit gewoon vrij te geven, zodat ze in ieder geval al aan de slag kunnen en zodat alles gebeurt wat nu voorbereid kan worden, zodat we dat snel kunnen doen, onder andere voor de vroeg- en voorschoolse educatie en de Internationale Taalklas, die er moet komen. Dan kunnen we doorpakken. We weten dat er nog een verlaet IHP komt, maar als we dit voor 2024 willen regelen, moet dat bij deze begroting. Daarom dienen we amendement 262 in. Het amendement luidt:

"Amendement 262.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. het essentieel is om de nieuwbouw van de Fortgensschool met integraal kindcentrum voortvarend te realiseren;
- b. het voorbereidingskrediet zoals opgenomen in de huidige begroting een aanvang van de voorbereidende werkzaamheden in 2025 impliceert;

overwegende dat:

- c. het van groot belang is voor de leerlingen en de toekomstige generaties van Voorschoten dat de onderwijshuisvesting in Voorschoten gewaarborgd blijft;
- d. een vervroeging van het voorbereidingskrediet de mogelijkheid biedt om de planning van de nieuwbouw te versnellen en daarmee een snellere realisatie te bevorderen;

van mening dat het wenselijk is om de financiële middelen hiervoor tijdig te alloceren om nodeloze vertraging na het vrijkomen van de bouwlocatie te voorkomen;

Besluit:

in de investeringsplanning het voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw van de Fortgensschool in plaats van in 2025 reeds in het begrotingsjaar 2024 op te nemen en aan te wenden."

Er is een serie voorstellen over de sportaccommodaties. Wij hebben als oppositie oorspronkelijk benadrukt dat de basis voor het opstellen van sportbeleid door een gemeente het sportaccommodatiebeleid is. Dat is waarmee de meeste organisaties te maken hebben. Alle andere dingen zijn ook goed en hartstikke mooi, maar het gaat om die accommodaties. Dat is niet gebeurd. Het staat wel op de LTA voor dit jaar. Wat dat betreft is dat prima, maar in de Kadernota zagen we: we gaan werken aan planvorming, we gaan het beleid opstellen en dan gaan we daarmee doorzetten. In deze begroting lijkt een fase overgeslagen te zijn. Er wordt nu al gesproken over investeringen en er wordt steun uitgesproken voor een skeelerbaan. Ik wil dan toch maar citeren wat het college daar in de Kadernota zelf over zegt: "Belangrijk hierbij is dat dit wel vanuit een visie moet gebeuren om afgewogen besluiten te kunnen nemen. Het gaat immers om hoe je omgaat met wensen vanuit de gemeenschap en tegelijkertijd wat het college daarbij als rol van de gemeente ziet." We zijn het helemaal eens met het college van een paar maanden geleden. Daarom komen we nu met een aantal voorstellen, om te beginnen over de atletiekbaan van Voorschoten '97. Er is al jaren een wens om die te renoveren; dat weten we allemaal. Het college blijkt nu welwillend te zijn en wil dit honoreren. In de commissievergadering hebben we het daarover gehad en noemde wethouder Schokker dit "een vervangingsinvestering". Daardoor was er geen plan nodig, want het kon gewoon gebeuren. Op het eerste gezicht is dat een raar argument, want als alles wat er al staat, een vervangingsinvestering is, dan is het zwembad dat, dan is de Fortgensschool dat en dan is ook het gemeentehuis een vervangingsinvestering. Dan zou je nergens meer over hoeven te besluiten. Ik wil niet flauw doen: dat is natuurlijk ook niet wat de wethouder bedoelt. Wat de wethouder zegt, is: een vervangingsinvestering is een onderdeel van een breder beleid en als we weten wat we willen met onze sportaccommodaties, hoeven we niet voor alles naar de raad. Dat lijkt mij een ontzettend goed voorstel: niet elke keer die verenigingen hier als een soort horigen om ons te smeken of er alsjeblieft iets geregeld kan worden. Gewoon duidelijk beleid en dan doen we dat. Dan hoeft het ook niet elke keer langs de raad. Het probleem is alleen: dat beleid ligt er dus pas over een paar maanden, want het huiswerk is nog niet gedaan. Wij gunnen die atletiekvereniging echt die nieuwe baan en wij willen die niet vertragen. Wij willen echt dat dat dit jaar gebeurt. Daar steunen wij de wethouder volledig in. Maar we zoeken wel naar een manier om toch ook vast te houden aan de leidraad die in de Kadernota staat. Daarom dienen wij hierbij amendement 256 in, dat ertoe oproept om dat krediet vrij te geven. Dat staat voor dit jaar; ga daarmee aan de slag, maar wacht tot Q2, wanneer we dat sportaccommodatiebeleid hebben vastgesteld, waar al aan wordt gewerkt. Graag daarvoor een extra ambtelijke inzet. Dat is dan voldoende om hiermee akkoord te kunnen gaan, hopelijk ook voor andere sportaccommodaties waar dit ook speelt. Dit is een beetje de alternatieve lijn voor amendement 260 van de PvdA, waarin wordt gevraagd om een apart voorstel. Wij hebben liever dat er geen vertraging optreedt. Vandaar dit voorstel. Het amendement luidt:

"Amendement 256.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

overwegende dat:

- a. in de Kadernota 2024 de urgentie voor vervanging van de atletiekbaan bij Voorschoten '97 is aangegeven en middelen voor voorbereiding en beleidsvorming zijn gereserveerd;*
- b. de portefeuillehouder de renovatie van de atletiekbaan als een 'vervangingsinvestering' beschrijft, wat normaal gesproken past binnen bestaand beleid, maar dat er op dit moment geen sportaccommodatiebeleid is waaronder deze renovatie valt;*
- c. een vervangingsinvestering als onderdeel van een vooraf opgesteld en goedgekeurd beleidskader een goede praktijk is, maar dat het ontbreken van zo'n kader in dit geval leidt tot een ad-hocbeslissing zonder duidelijke beleidslijnen en met het risico van willekeur;*
- d. het opstellen van een sportaccommodatiebeleid reeds onderdeel is van de planning voor Q2 en Q3 2024;*

Besluit:

het volgende beslispunt toe te voegen:

Het beschikbaar gestelde krediet voor de renovatie van de atletiekbaan bij Voorschoten '97 ter hoogte van € 624.000 pas vrij te geven nadat:

- a. het college een heldere visie heeft ontwikkeld op de gemeentelijke rol en verantwoordelijkheden ten aanzien van sportvoorzieningen, inclusief de renovatie van de atletiekbaan, en dit heeft vastgelegd in een sportaccommodatiebeleid;*
- b. het college dit sportaccommodatiebeleid aan de raad heeft voorgelegd."*

Vanwege het uitblijven van beleid dienen we ook amendement 257 in, mede namens de PvdA en D66. Het is vergelijkbaar met het amendement van vorig jaar en gaat over zwembad Het Wedde. Daar moet een besluit over genomen worden. Het zwembad Het Wedde is onderhand afgeschreven. Dat is financieel gunstig voor de gemeente: het gaat langer mee dan gedacht. Maar daarmee is de begroting eigenlijk een klein beetje geflatteerd. Als we daar straks nog een besluit over willen nemen en als we het open willen houden - wij vinden dat dat moet, maar daar moeten we over debatteren - komt dat bedrag weer terug. Dan is dat plotseling een nare verrassing. Daarom zeggen wij met amendement 257: breng dat geld nu alvast terug in de begroting en zet het apart. Als we straks besluiten dat we het niet gaan doen, laten we dat gewoon weer vrijvallen. We geven het niet uit. We nemen ook geen voorschot op het besluit, maar zorg ervoor dat we in ieder geval voor onszelf de begroting zuiver houden en weten waar dat geld heen gaat. Het lijkt een beetje op het amendement van het CDA over het zwembad, dat we ook mee hebben getekend. De amendementen zitten politiek op zelfde lijn. Het lijkt er een beetje alsof je met terugwerkende kracht vorig jaar het amendement aangenomen zou hebben. Dat heeft voor- en nadelen. Het zou wat ons betreft ook kunnen, maar we zouden het fijn vinden om dat begrotingseffect wel terug te zien. Vandaar dat we dit amendement indienen. Het amendement luidt:

"Amendement 257.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409 Programmabegroting 2024, d.d. 9 november 2023,

constaterende dat:

- a. met ingang van 2023 de jaarlijkse afschrijving à € 309.000 op zwembad Het Wedde is vervallen, waardoor een deel van de kosten voor deze voorziening niet langer in de begroting vertegenwoordigd zijn;*
- b. de toekomst van zwembad Het Wedde tot en met 2030 financieel gedekt is;*
- c. het langdurig openhouden van zwembad Het Wedde na 2030 alleen mogelijk is als er vanaf 2026 groot onderhoud gepleegd wordt aan het zwembad;*

overwegende dat:

- d. het nemen van een beslissing over de toekomst van het zwembad pas voor over enkele jaren in de planning staat;*
- e. zwembad Het Wedde voor zowel Voorschoten als Leiden een belangrijke rol heeft als instructiebad en faciliteiten biedt voor beweging, zwemmen en sociale contacten van jong en oud, zodat de keuze voor behoud van een zwembad een realistische mogelijkheid zou moeten zijn;*
- f. ongeacht het toekomstscenario van het zwembad kosten te voorzien zijn;*

van mening dat het wenselijk is om binnen de begroting een reëel beeld van de kosten van instandhouding van het zwembad te hebben en daarbij rekening te houden met te voorziene uitgaven;

Besluit:

Het voorgestelde besluit aan te vullen met een dictum dat luidt:

'In de boekjaren 2024 en 2025 jaarlijks ten laste van het begrotingssaldo een toevoeging van € 309.000 te doen aan de bestemmingsreserve 'Groot onderhoud zwembad' ter dekking van de

kosten van groot onderhoud vanaf 2026 of andere kosten die voortvloeien uit een keuze over de toekomst van het zwembad."

Van de afwezige bestaande accommodatie naar een aanwezige niet-bestaande accommodatie, namelijk de skeelerbaan. Daarvan hebben we gelezen dat we die plotseling graag willen. Er staat een reservering voor een baan, terwijl wij hadden besloten dat wij gingen uitzoeken of dit een mogelijkheid is. Wij vinden dit echt te vroeg. Het is maar een reservering, maar het is ook een belofte die je doet dat dat geld er is. Natuurlijk is het hartstikke fijn dat er een burgerinitiatief is, maar er lagen ook 7.000 handtekeningen voor het openhouden van het zwembad en dat was ook geen automatisch akkoord. Een veel kleinere aanvraag van de jeu-de-boulesvereniging hebben we zonder meer afgewezen en een burgerinitiatief van het Sint Nicolaespad, waar ook veel steun voor was, is net gestopt. Dan kunnen we hier toch niet zomaar een klap op geven? Dat vinden we dan echt veel te kort door de bocht. We zouden dus graag willen dat dat onderzoek gedaan wordt en dat we het er eerst over hebben. Het amendement luidt:

"Amendement 254.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. de raad in het verleden slechts akkoord is gegaan met een onderzoek naar de opties voor een skeelerbaan op de locatie ijsbaan, zoals ook vermeld in de Kadernota;*
- b. in de begroting een reservering is opgenomen voor de aanleg van een 'combibaan', waarbij de onderzoeksfase feitelijk wordt overgeslagen;*
- c. de locatie ijsbaan inmiddels ook is aangewezen als zoeklocatie voor flexwoningen, wat wederom een significante ruimteclaim met zich meebrengt;*

overwegende dat:

- d. door de veelvoud van plannen het risico ontstaat dat de locatie ijsbaan, een belangrijke groenvoorziening voor omliggende wijken, volgebouwd wordt;*
- e. een brede discussie over de inzet van het ijsbaanterrein gewenst is, gezien de schaarste aan beschikbare ruimte en het belang van groen in Voorschoten;*

van mening dat het ontbreken van een sportaccommodatiebeleid dat richting geeft aan toekomstige investeringen in sportvoorzieningen, reden geeft tot bezinning;

Besluit:

Beslispunt 4, de reservering voor de gemeentelijke bijdrage in de aanleg van een 'combibaan', te schrappen."

Dat sluit aan bij motie 303, die ik mede namens D66 en de PvdA indien. We zien op allerlei punten die ijsbaan in beeld komen als locatie: als locatie voor flexwoningen en dus ook als locatie voor een skeelerbaan, maar al sinds de bouw van de wijken eromheen is het ook een belangrijk element van de groenstructuur. In de pers werd de SP en GroenLinks verweten dat we de ijsbaan vol willen bouwen. Dat willen we dus juist niet. Dat is exact waarom we deze motie indienen. Er liggen heel veel claims op ruimte. Die moeten we goed tegen elkaar afwegen voordat we zomaar links en rechts een akkoord gaan geven op dingen. Als wij nu maar doordenderen, heb je kans dat we straks in een fuik gezwommen zijn en dat iedere vierkante meter dan is vergeven. Dan hebben we een asfaltvlakte met hier en daar wat containerwoningen erop en dat is dan onze ijsbaan. Wij zouden graag zien dat we hier samen met de omwonenden over kunnen praten, dat er een schetsontwerp komt voor hoe we dat willen inrichten en dat we op basis daarvan de rest van de discussie gaan voeren. Vandaar motie 303. De motie luidt:

"Motie 303.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. in de begroting gesproken wordt over de aanleg van een skeelerbaan op de locatie van de ijsbaan;*
- b. er tevens behoefte is aan flexwoningen en dat de ijsbaan als mogelijke locatie hiervoor is geïdentificeerd;*
- c. het nabijgelegen openbaar groen van het recreatiepark Vlietland door projectontwikkeling bedreigd wordt;*
- d. de beschikbaarheid van hoogwaardig groen, ook voor recreatie, voor omliggende wijken van groot belang is;*

overwegende dat:

- e. er nog geen definitief besluit is genomen over de inrichting van de ijsbaan;*
- f. de binnenkort intredende Omgevingswet participatie van omwonenden bij dergelijke projecten vraagt;*
- g. de ontwikkeling van de ijsbaan zonder duidelijk plan het risico loopt dat er kostbare groene ruimte verloren gaat;*

verzoekt het college:

- 1. alvorens verdere stappen tot ontwikkeling te nemen, een visie en stedenbouwkundig schetsontwerp op te stellen voor de ijsbaanlocatie, waarbij de beschikbaarheid van hoogwaardig groen is geïntegreerd en omwonenden betrokken worden;*
- 2. dit plan ter discussie voor te leggen aan de raad,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Het betrekken van omwonenden in de wijken brengt ons bij motie 304, die we samen met de PvdA indienen. We hebben de afgelopen jaren gezien dat in verschillende wijken wat onrust is ontstaan. Soms is dat beperkt en privé. Dat komt gelukkig ook niet allemaal naar de raad, maar soms wel. Een voorbeeld daarvan is het zwemmen in de Hofvliet. Daarover hebben mensen meerdere keren ingesproken bij de raad. Daarbij stonden buurtbewoners recht tegenover elkaar. Om eerlijk te zijn wisten we als raad ook niet helemaal wat we ermee moesten. Maar het gaat soms ook om kleinere overlast, zoals grofvuil dat continu naast afvalcontainers gezet wordt en waaraan mensen zich ergeren. Daar heeft de gemeente natuurlijk een rol, evenals handhaving, woningbouwverenigingen en jeugdwerk. Dat is allemaal goed, maar het is ook belangrijk dat we de bewoners zelf in positie brengen. Eigenlijk wil je dat mensen onderling zaken kunnen uitspreken en regelen. In veel gemeenten - vaak natuurlijk steden - is er ervaring met bewonersinitiatieven, bijvoorbeeld met buurtvaders, die we in de motie noemen. Motie 309, die D66 straks indient, heeft het over buurtinterventieteams. Dat is ook een heel goed idee. Dat zijn allemaal mogelijkheden en daar moeten we mee aan de slag. Wij steunen dus ook die motie. Met motie 304 willen we Voorschoten voor Elkaar vragen wat we in Voorschoten zouden kunnen doen en wat bij Voorschoten past. We gaan niet zomaar alles kopiëren. We gaan ook niet zeggen wat wel of niet moet, maar ga nou eens in gesprek: zijn er niet mogelijkheden om buurtbewoners in positie te brengen, zodat buurtbewoners kunnen bemiddelen, zodat we een aanspreekpunt hebben en zodat we dingen op kunnen pakken voordat ze zo dramatisch escaleren, zoals het zwemmen in de Hofvliet? We hopen dat hiermee wat extra gereedschap beschikbaar komt, ook voor handhaving. De motie luidt:

"Motie 304.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- a. sociale cohesie en gemeenschapszin belangrijke aspecten zijn die Voorschoten tot een prettige leefomgeving maken en dat de gemeente deze wil stimuleren;*

- b. *het bevorderen van de gemeenschapszin een inspanning vereist van gemeente, woningbouwverenigingen, verenigingen, handhaving, maar vooral ook van de buurtbewoners zelf;*
- c. *het actief betrekken van wijkbewoners en het versterken van de sociale cohesie kunnen bijdragen aan een veiligere en prettigere leefomgeving;*
- d. *vroegtijdige signalering en preventie van belang zijn om escalatie van eventuele sociale problematiek in wijken te voorkomen;*
- e. *in vele gemeenten de inzet van buurtbewoners zelf, bijvoorbeeld via de inzet van 'buurtvaders' (m/v), succesvol bijdraagt aan het aanpakken van sociale problemen en het versterken van de gemeenschapszin;*

verzoekt het college:

- 1. *in overleg te gaan met Voorschoten voor Elkaar over het opzetten van een initiatief met 'buurtvaders' of een andere wijze van bewoners betrekken in Voorschoten, waarbij gekeken wordt naar best practices uit andere gemeenten en de toepasbaarheid daarvan in de context van Voorschoten;*
- 2. *hierover in de loop van 2024 aan de raad te rapporteren en zo nodig met een financieringsvoorstel te komen,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Tot zover onze voorstellen. In verband met de afwezigheid van de heer Maassen merk ik nog op dat wij amendement 255, dat van de SP was, niet zullen inbrengen. Dat trekken we terug. We zullen dat eventueel later als motie inbrengen. Het leek ons niet netjes om dat hier te kapen als de Socialistische Partij zelf afwezig is. Dat amendement kan dus als niet verzonden beschouwd worden. Ik hoor graag de voorstellen van de andere fracties en de reactie van het college.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Dank aan de heer Deuzeman voor zijn zeer uitgebreide betoog. Ik moet eerlijk zeggen dat er ook heel veel aanknooppunten in zitten. Dat hadden we al met elkaar geconstateerd in de commissievergadering. Dat belooft veel voor vanavond. Vanuit de VVD-fractie kan ik zeggen dat we met veel vreugde kennis hebben genomen van alle amendementen die de collega-fracties hebben opgesteld. Het is ons nog niet gelukt om met de fractie af te stemmen wat we vinden van alle moties en amendementen; dat zeg ik er maar even bij. Vandaar dat wij geen zaken medeondertekend hebben, maar dat wil niet zeggen dat we overal tegen zijn. Het wil helaas ook niet zeggen dat we overal ja op zeggen.

Voordat we in de details van de begroting duiken, wil ik even uitzoomen. Toen ik in 2018 als raadslid begon, hadden we het over een begroting van iets meer dan 53 miljoen euro, waarbij ongeveer twee derde gefinancierd werd door het Rijk en de rest door de inwoners van Voorschoten werd opgebracht. In dat jaar werd ons gevraagd om 3 miljoen euro aan kredieten beschikbaar te stellen.

Dan de begroting 2024. Die is inmiddels opgelopen tot 80 miljoen euro, waarbij 48 miljoen euro, ook weer ongeveer twee derde, wordt gefinancierd door het Rijk en de rest door de inwoners van Voorschoten. Ook interessant is dat bijna 25 miljoen euro van die 80 miljoen euro wordt uitgegeven aan landelijke regelingen zoals de Wmo, jeugdzorg en uitkeringen. Dit jaar wordt ons gevraagd om 13 miljoen euro aan kredieten beschikbaar te stellen. Dit zeg ik om te schetsen dat er de afgelopen jaren een hoop gebeurd is en dat gemeenten een steeds omvangrijkere taak krijgen, alleen al kijkend naar de getallen in de begroting. Het is echt een enorme stijging. Ik durf het bijna niet te zeggen, maar in mijn beleving is het een stijging met 60%. Dat is natuurlijk gigantisch. Ik ben een jurist, hè? Als het over getallen en rekenen gaat, is er dus vast iemand die het beter weet, maar ik vind het een enorme stijging. Ik hoor ons vaak zeggen wat er beter moet in de gemeente. We hebben echt heel veel te doen, maar we moeten ook echt in gedachte houden wat er op onze organisatie afkomt, dat dat ieder jaar meer wordt en dat dat heel ingewikkeld is, zeker in een zo jonge organisatie, die we net gevormd hebben met elkaar.

Die 13 miljoen euro aan kredieten baart de VVD een beetje zorgen. We lopen al jaren tegen een boeggolf van nog niet uitgevoerde projecten aan en om nou een nog grotere lading aan werkzaamheden op ons te nemen lijkt niet te helpen om die boeggolf af te laten nemen. Wat ons wel heel tevreden stemt, is dat de bulk van de kredieten eigenlijk gericht is op taken waar de

gemeente echt van is. Er wordt geld gevraagd voor het aanpakken van wegen en infrastructuur en voor het vervangen van de riolering. Op een avond als deze kan je je alleen maar realiseren dat het fijn is dat de riolering werkt. We zijn het er dus helemaal mee eens dat deze activiteiten moeten worden uitgevoerd. We maken ons wel zorgen om de behapbaarheid voor de gemeentelijke organisatie, zeker gezien de andere gesprekken die we met elkaar voeren in deze raad. Het enige wat ik kan zeggen, is dat we daar aandacht voor vragen. Ik denk dat we daarover met elkaar in gesprek moeten blijven. Het lijkt me onzinnig om er nee tegen te zeggen, want alle zaken die voorgesteld worden, met name op het gebied van infrastructuur en riolering, zijn hoognodig.

We vinden het natuurlijk prettig dat in de begroting het vervolg op de Ontwikkelvisie Centrum opgenomen is, want ook daar willen we verandering realiseren. Dat geldt natuurlijk ook voor de voorstellen over de sportvoorzieningen en -accommodaties. We vinden het zeer te prijzen dat het college op dat punt stappen wil maken. Die wens leeft ook breed. Ook met het oog op het feit dat we iedereen willen laten bewegen ten behoeve van preventie, is dit zeer goed beleid. Alleen maken we ons net als GroenLinks zorgen over het alvast uitvoeren van individuele projecten zonder dat er beleid is. Ik ben het helemaal met de heer Deuzeman eens dat je niet al die voorstellen langs de raad wil en niet al die verenigingen hier wil laten bedelen om een beetje geld om iets te doen. Eigenlijk wil je een transparant beleid, zodat verenigingen weten waarop ze bij de gemeente kunnen rekenen en ook wat ze zelf moeten doen. Gelukkig zien we in ons dorp heel veel creativiteit, inzet en gedrevenheid bij evenzovele vrijwilligers, die voor hun vereniging aan de slag willen. Dat zien we van de scouting tot de voetbalvereniging en de honkbalvereniging. Overal is er de wens om zich in te zetten voor hun vereniging en voor de inwoners van dit dorp. Dat kunnen wij alleen maar ondersteunen met een duidelijk beleid vanuit de gemeente: geen vriendjespolitiek en geen onzekerheid, maar gewoon duidelijke regels over wat we wel of niet van de gemeente mogen verwachten.

Al met al vinden we dit een mooie begroting van een zeer ambitieus college, dat graag de nodige veranderingen gaat realiseren in ons dorp en zorgt voor het onderhouden van de bestaande infrastructuur. Hartelijk dank voor alle voorbereiding die hierin zit van het college en de ambtelijke organisatie. Ik hoop dat beide er hand in hand in slagen om de ambities waar te maken. Op verdere gedachten van de VVD over moties en amendementen kom ik in mijn volgende termijn terug.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Allereerst gaat onze dank uit naar de griffie. Dank voor jullie scherpe blik en jullie advies met betrekking tot de financiële componenten van moties en amendementen. Zonder jullie kunnen wij onze taak niet doen; dus dank.

Dit is weer een mooi moment in het leven van een raadslid. Dat klinkt een beetje dramatisch, maar u begrijpt wat ik wil zeggen. De begroting is een mooi document dat een gevolg is van huidig en nieuw beleid dat we met elkaar hebben afgesproken in de Kadernota en het begin van een nieuw jaar vol met het uitvoeren van deze plannen. Dit is echt een heuglijk moment. Dat zien wij ook. Er is door de partijen hard gewerkt in dit proces. Financieel is alles doorgerekend. Aan ons als raad is uitleg, nog een keer uitleg en nog een keer uitleg gegeven over hoe de cijfers tot stand zijn gekomen. In dit proces hebben het ambtelijk apparaat en de wethouder Financiën overuren gemaakt. Wij hopen straks dus op tromgeroffel op de tafels wanneer deze begroting wordt goedgekeurd.

Behalve op het proces is onze blik ook op de inhoud gericht. Daarbij wordt het iets minder gezellig. Wat betekenen deze cijfers, welk beleid wordt uitgevoerd en hoe duur is het? Is het een realistische begroting, gezien de capaciteit en de tijd waarin we leven? Op 29 juni jongstleden spraken we in de raad over de Kadernota ter voorbereiding op het opstellen van de begroting. Omdat de Kadernota het beleid is dat uitgewerkt wordt in de begroting, heb ik gekeken welke zaken we daar met elkaar afgesproken hebben en hoe die nu terugkomen in de begroting. En zoals de heer Deuzeman al zei: wat ontbreekt er en wat staat er niet wat er wel had moeten staan? En wat is de reden daarvoor? Want daar kan een heel goede reden voor zijn. Meneer Deuzeman, we hebben echt een beetje dezelfde dingen opgeschreven, want ik heb het volgende opgeschreven. Het college wil graag een impuls geven aan diverse verzoeken voor aanvullende sportaccommodaties. Belangrijk hierbij is wel dat dit vanuit een visie moet gebeuren om afgewogen besluiten te kunnen nemen. Het gaat immers om hoe je omgaat met wensen vanuit de gemeenschap en tegelijkertijd wat het college daarbij als rol van de gemeente ziet. Mijn vraag aan

het college is: geldt deze tekst nog steeds? Natuurlijk, de atletiekbaan is verouderd. Er staan lagen water op, nu helemaal, en de baan is niet goed te gebruiken. Daar zijn we het helemaal mee eens, maar zo zijn er nog meer verenigingen waar een renovatie grondig nodig is. Op basis van welke criteria heeft het college besloten het ene wel te doen en het andere niet? Ook op basis van de antwoorden op de technische vragen van de VVD snappen wij het antwoord nog niet helemaal. We reserveren het alvast, maar het is nog niet besloten. Een reservering betekent dat je iets voor een specifiek doel reserveert. Waarom niet algemeen in sportaccommodaties en waarom is dit beleid dan niet eerder met de raad besproken? Op die manier kunnen wij als volksvertegenwoordiging helpen die keuzes te maken. Wij dienen amendement 258 in om te zorgen dat we besluiten die we in de Kadernota gemaakt hebben, eerst met elkaar bespreken: eerst een plan, daarna uitvoering; eerst een beleidsplan, dan geld. Dit geldt wat ons betreft zowel voor de atletiekbaan als voor de skeelerbaan; het is een overliggend principiële iets. Als je iets 'vervanging' noemt, is dat prima, maar vervangen doe je als je een plan hebt voor de toekomst, evenals de mate van vervangen. De hoeveelheid geld die je ergens in stopt, heeft te maken met wat je ermee wil, welk deel bij de gemeente ligt en welk deel niet. Dat is dus een afgewogen verhaal. Het amendement luidt:

"Amendement 258.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

overwegende dat:

- a. meerdere investeringen en renovaties nodig zijn voor onze (sport)verenigingen;*
- b. op grond van onderbouwing en afwegingen keuzes moeten worden voorgelegd aan de raad;*
- c. volgens de langetermijnagenda in Q3 2024 het beleidsplan sportaccommodaties (niet zijnde gemeentelijk vastgoed) ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd;*
- d. het wenselijk is om financiële keuzes op grond van een beleidsplan te kunnen verantwoorden aan inwoners en het maatschappelijk middenveld;*
- e. het wenselijk is om vertraging in de uitvoering zo mogelijk te voorkomen en om die reden wel alvast in 2024 aan de slag te kunnen gaan;*

Besluit:

Het beslispunt 2n te schrappen en 4a te wijzigen:

Was:

2n. Ten behoeve van het renoveren van de Atletiekbaan Voorschoten '97 een krediet van € 624.000 beschikbaar te stellen;

4. Een bestemmingsreserve Sportaccommodaties in te stellen;

a. deze reserve in 2024 te voeden met een storting van € 150.000 uit de concernreserve ter reservering van een beoogde bijdrage aan een mogelijk toekomstige combibaan;

Wordt:

2n vervalt;

4. Een bestemmingsreserve Sportaccommodaties in te stellen;

a. deze reserve in 2024 te voeden met een storting van € 774.000 uit de concernreserve ter reservering van de uitvoeringsagenda die volgt uit het in 2024 vast te stellen Beleidsplan Sportaccommodaties."

We hebben in de Kadernotavergadering ook opgeroepen tot nieuwbouw voor de Fortgensschool binnen de afgesproken periode. Dat heeft een meerderheid gehaald. Omdat we dit niet terugzien in de begroting, hebben we amendement 262 mede ingediend.

Specifiek met betrekking tot de ontwikkeling van de ijsbaan, het verhaal in de raadsvergadering van vorige week daarbij halend, zijn we medeondertekenaar van motie 303. Het gaat niet alleen om het verzoek van de indieners, maar om het bredere plaatje. Dat is onze taak als raad: het grotere geheel zien en op basis daarvan afspraken maken.

We zijn benieuwd naar de reactie van het college op amendement 261 en amendement 264, die beide betrekking hebben op het BplusC-gebouw, want ook hierbij geldt: geen duidelijk plan of niet een voldoende plan, maar toch geld.

Het onderwerp waarover we de afgelopen periode veelvuldig hebben gesproken en waarin het college ook zeker stappen onderneemt, is de voorbereiding van het bestuurskrachtonderzoek. Bestuurskracht betekent wat ons betreft ook dat we als bestuur, hier met z'n allen, op basis van feiten ons dorp besturen. Het is heel mooi om te zien dat veel andere partijen in hun amendementen en hun feedback op de amendementen onderschrijven dat deze plannen nodig zijn.

In pijler 3 van de Kadernota wordt genoemd dat Voorschoten duurzaam en toekomstig is. Om hieraan uitvoering te geven willen we op basis van informatiebrief 069, die daaraan ten grondslag lag, een motie indienen. De motie is een oproep om de lokale energiestrategie echt te kunnen uitvoeren. Voor de goede orde: deze motie dienen we in bij de nota van wijziging en staat dus onderaan het lijstje dat jullie hebben. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks, luidt:

"Motie 307.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 9 november 2023,

overwegende dat:

- a. informatiebrief 069 Lokale Energiestrategie 2024-2026 op pagina 39 stelt dat voor een kleine gemeente (ca. 23.000 inwoners) 8-9 fte nodig is voor de uitvoering van de opgaven uit het klimaatakkoord;*
- b. tabel 13 (informatiebrief 069) aangeeft dat de formatie van de LES 2024-2028 in fte tussen de 3,2 en 6,4 ligt;*
- c. er dus sprake is van een tekort van 4,8-2,6 fte om onze inwoners voldoende van dienst te zijn bij de energietransitie;*
- d. er een structureel positief begrotingssaldo is ontstaan als gevolg van de nota van wijzigingen (Septembercirculaire);*
- e. dit financiële ruimte creëert om de benodigde fte voor de energietransitie op orde te maken;*

verzoekt het college in de Kadernota 2025 met een voorstel te komen om de fte's voor de uitvoering van de LES vanaf 2025 structureel met minimaal 1 fte op te hogen en dit te dekken uit de ontstane financiële ruimte van de nota van wijzigingen."

Voorschoten is voor de meeste inwoners een prettig woondorp. De gemeente streeft ernaar om in iedere wijk een prettige en veilige leefomgeving te realiseren, zoals wij ook lezen in Programma 1 van de begroting voor 2024. Het zorgen voor de leefbaarheid en de veiligheid is niet alleen een taak van de gemeente. Het college wil hierbij ook samenwerken met inwoners.

Buurtpreventieteams zijn hiervoor wat ons betreft een bewezen middel. Deze teams bestaan uit bewoners van een wijk die zich hiervoor vrijwillig inzetten. Zij zijn als het ware de ogen en oren van de wijk en geven signalen door aan bijvoorbeeld de wijkagent, het Meldpunt Openbare ruimte et cetera. Hierdoor dragen zij bij aan het verhogen van de veiligheid in een wijk maar ook aan de veiligheidsbeleving van de inwoners en de sociale cohesie in de wijk. Om het college te ondersteunen bij de plannen die het reeds heeft, dienen wij dan ook motie 309 in. De motie luidt:

"Motie 309.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 9-11-2023,

overwegende dat:

- a. Voorschoten voor de meeste inwoners een prettig woondorp is;*
- b. de gemeente ernaar streeft om in iedere wijk een prettige en veilige leefomgeving te realiseren;*
- c. daarvoor in een aantal (delen van) wijken een verbetering nodig is;*

- d. *inwoners een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een prettige en veilige leefomgeving, waarbij tevens de sociale cohesie kan worden geoptimaliseerd;*
- e. *buurtpreventieteams een preventief en bewezen effectief middel zijn om dit te bewerkstelligen (WODC, Effecten van preventie: een compacte literatuursynthese (maart 2021));*
- f. *deze teams bestaan uit inwoners die zich hier vrijwillig voor inzetten, maar die hiervoor wel gefaciliteerd moeten worden;*

verzoekt het college:

- 1. *een actieplan te maken voor het stimuleren, promoten en activeren van buurtpreventieteams;*
- 2. *de raad voor de Voorjaarsnota te informeren over de mogelijkheden en eventuele financiële consequenties te betrekken bij de Voorjaarsnota;*
- 3. *de raad uiterlijk in Q4 2025 te informeren over de ervaringen en het bereikte resultaat,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Deze moties en amendementen en dit verhaal kan het college zien als het toevoegen van wat extra hout om de zitting van de stoel te verstevigen. Ze maken de stoel solide, zodat die niet met alle winden meewaait. In navolging van de oproep van een wethouder om niet aan de stoelpoten te zagen, doen wij dat niet. Wij voegen graag hout toe. Geen waaibomenhout, maar een steviger soort. We zagen niet aan stoelpoten, maar maken de stoel steviger en bouwen er wellicht nog wat stoelen bij, zodat we het beleid met elkaar kunnen uitvoeren. Ik hoor graag dat het college onze roep omarmt en de amendementen en moties van de raad positief beziet, alles om gezamenlijk ja te kunnen zeggen tegen deze begroting en straks met z'n allen het tromgeroffel te kunnen laten horen. Op dit moment kan D66 dat nog niet helemaal.

Ik wil eindigen met een opmerking over de LTA, want volgens mij bespreken we die in haar geheel. In de voorliggende LTA lijkt het Beleidsplan Sociaal Domein te ontbreken. Kan de wethouder toezeggen dat dit wordt toegevoegd? Wij denken dat het bespreken en het vastleggen van dit beleidsplan sturing geven aan het sociale beleid van de gemeente.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voor ons ligt weer, net als vorig jaar, een mooie sluitende begroting met een positief structureel resultaat, een begroting die wij zien als een goede doorvertaling van het coalitieakkoord zonder de business as usual uit het oog te verliezen. Dank u wel daarvoor en ook dank aan de ambtenaren die dit keer weer een beter leesbaardere begroting hebben opgeleverd.

Ook vorig jaar hebben wij onze loftrompet afgestoken over de begroting voor 2023, het jaar waar wij nu in zitten, een begroting die toen nog onder stoom en kokend water tot stand was gekomen vanwege de late installatie van het college en het coalitieakkoord Voorschoten in verbinding vooruit. Wij, Voorschoten Lokaal, hebben bij de behandeling van die begroting het college zes speerpunten meegegeven: investeren in een Woonvisie, de Gemeentewerf, het gemeentehuis, verenigingsleven, gezonde en transparante financiële huishouding en een bestuurskrachtig Voorschoten.

Ten aanzien van de Woonvisie is de startnotitie reeds behandeld. De behandeling van de Woonvisie zelf volgt spoedig. De Gemeentewerf en het gemeentehuis zijn door het college voortvarend opgepakt binnen het project Gemeentelijke herhuisvesting. Ook hierover is in de afgelopen periode stevig gediscussieerd met de raad. Daarom zullen wij het komende jaar een flinke vinger aan de pols houden.

Ons vierde punt was het verenigingsleven. Op dit punt staan we aan de vooravond van belangrijke besluiten, ook gezien alle amendementen en moties die rondom het verenigingsleven ingediend zijn. Ten aanzien van dit onderwerp staat een behoorlijk aantal beslispunten op de agenda die op enigerlei wijze een flink effect hebben op verenigingen en sport en met name op de begroting. Er is een veelvoud aan amendementen en moties ingediend om te pogen tot een kwalitatievere besluitvorming te komen. De rode lijn binnen deze amendementen en moties is of het verstandig is om gelden te alloceren zonder dat daaraan beleid ten grondslag ligt, in dit specifieke geval het sportaccommodatiebeleid. We kunnen immers pas geld uitgeven als we weten waarom wij dit

doen. Im grossen ganzen staan wij als Voorschoten Lokaal daarom positief tegenover de amendementen die erop gericht zijn om eerst het beleid vorm te geven alvorens geld uit te geven. De Sportvisie en het Vitaliteitsakkoord, dat er nog aankomt, geven daaraan nog een extra ondersteuning om onze inwoners gezond te houden.

Ons punt 5 is het realiseren en het behouden van een gezonde en transparante financiële huishouding. "Gezond" is zeker aan de orde, blijkens het mooie structurele saldo voor de komende jaren. Transparant wordt de begroting steeds meer. De huidige 181 pagina tellende begroting zoals hij hier ligt, is goed leesbaar en zonder pm-posten. Dat laatste kon ook niet anders, gezien de allergie van onze wethouder Financiën ten aanzien van dit fenomeen, maar wij zijn daar blij om. Bovenop de goede leesbaarheid ligt er zelfs een motie van het CDA om het nog leesbaarder en transparanter te maken voor ons als raad maar ook voor onze inwoners. Wij zijn benieuwd of de wethouder deze uitdaging aan kan gaan. Dat is mijn vraag aan de wethouder.

Bij een transparante financiële huishouding horen ook duidelijkheid en eerlijkheid omtrent de te heffen belastingen. Ten aanzien hiervan ervaren wij een steentje in onze schoen, namelijk de hondenbelasting. Deze belasting ervaren wij als ondoelmatig en oneerlijk: ondoelmatig omdat er geen hondenbeleid wordt uitgerold met de belasting die geheven wordt en oneerlijk omdat er alleen belasting geheven wordt op het houden van honden en niet op 1 van de andere 29 zoogdieren die toegestaan zijn als gezelschapsdier. Die lijst varieert van waterbuffel, paard en alpaca tot de Mongoolse gerbil en de Afrikaanse woestijnslaapmuis. Het mag duidelijk zijn: wij willen deze ongelijkheid in belastingdruk tussen inwoners van Voorschoten ongedaan maken en dienen daarom samen met de PvdA amendement 265 in om de hondenbelasting in Voorschoten voor eens en voor altijd af te schaffen samen met reeds 60% van alle gemeenten in Nederland, die ons is voorgegaan. Helaas kan de heer Maassen van de SP er vanavond niet bij zijn. Dit was ook voor hem een belangrijk onderwerp. Anders zou hij het amendement mede hebben ondertekend, maar zoals hij in ons hart is, is hij hier vanavond met zijn hart bij aanwezig. Laat dat gezegd zijn. Er is dus in ieder geval één stem op afstand voor dit amendement. Omdat wij het bestuur niet willen opzadelen met een gat in de begroting, stellen wij voor om de dekking te halen uit het verhogen van de ozb niet-woningen. Het niveau van deze belasting loopt al jaren sterk achter ten opzichte van de regio. Daar kan ons inziens dus best een been bijgetrokken worden. Het amendement luidt:

"Amendement 265.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr.2.1 d.d. 9 november 2023,

overwegende dat:

- a. hondenbelasting een gedateerd fenomeen is;*
- b. op andere huisdieren ook geen belasting wordt geheven en hiermee een onwenselijke ongelijkheid tussen inwoners in stand blijft;*
- c. bijna 60% van de gemeenten in Nederland (205 van de 342), waaronder onze buurgemeenten Leiden en Leidschendam-Voorburg, de hondenbelasting inmiddels heeft afgeschaft;*
- d. het houden van honden eenzaamheid kan verdrijven en dat wij hiervoor geen financiële drempel wenselijk vinden, met name voor mensen met een klein inkomen die hiermee extra hard getroffen worden;*
- e. de opgehaalde belasting niet gebruikt wordt voor beleid ten aanzien van honden;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

- 1. de hondenbelasting uit de begroting te schrappen;*
- 2. dit te dekken middels een verhoging van de ozb op niet-woningen."*

Last but not least een bestuurskrachtig Voorschoten. Een krachtig bestuur is naast gezonde financiën het fundament voor een zelfstandig Voorschoten. Ten aanzien van dit onderwerp heeft het college een paar mooie stappen gezet, namelijk het uitvoeren van een quickscan, die heeft

geleid tot het ontwikkelen van onderzoeksvragen voor het grote bestuurskrachtonderzoek, dat in 2024 zal starten. Vanuit het kader "meten is weten" zal na dat onderzoek duidelijk zijn welke stappen het Voorschotens bestuur zal moeten nemen om nog verder boven zichzelf uit te stijgen en hoe het zich nog dienstbaarder naar zijn inwoners kan opstellen. Wij zullen dit nauwgezet volgen.

Om de genoemde zes speerpunten te symboliseren hebben wij het college vorig jaar zes vrije-uitloopeieren gegeven. Wij kunnen nu concluderen dat er mooie stappen zijn gezet, maar we zijn er nog niet. Wel vinden wij dat het college de fase van het ei is ontstegen en is geworden tot een mooi kuiken. Graag bied ik het college daarom dit kuiken aan voor een mooie plek op de bestuurstafel ter herinnering aan de juiste focus voor het komende jaar.

De **voorzitter**: Vindt u dat daar vervolgens ook belasting over moet worden geheven? De griffier vindt dat het college een kippenhok is. Ik ben zo blij dat ik hier momenteel als uw raadsvoorzitter mag zitten! Dank je wel. Wat leuk!

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Het is er niet rustiger op geworden in de wereld. Er is sprake van een enorme verharding. In Europa zijn we omgeven door een vuurzee van conflicten. Spraken we vorig jaar nog over de invasie van Rusland in Oekraïne, nu zitten we met conflicten in Nagorno-Karabach en het vreselijke geweld in Israël en de Palestijnse gebieden. Maar ook in Yemen, Ethiopië, Congo en de Afrikaanse Sahel is het goed mis. In die omgeving van conflicten ligt Europa, ligt Nederland, ligt Voorschoten. Hoe moet je als Voorschoten reageren op bijvoorbeeld het conflict in Palestina en Israël? Ik wil daarom mijn betoog beginnen met het uitdelen van complimenten aan het college. Ik was erg te spreken over het kleine gebaar om de vredesvlag naast ons stadhuis te laten wapperen. De vredesduif als eeuwenoud symbool van hoop. In het Oude Testament stuurt Noah - voor wie geen catechese vroeger gehad heeft: die van de Ark- een duif uit die terugkeert met een olijftakje. Hierdoor wist Noah dat het water van de zondvloed eindelijk begon te zakken en plaats ging maken voor land. Een mooie metafoor voor hoop in deze onzekere tijden.

Maar hoop is geen strategie, noch een garantie dat we de toekomst naar onze hand kunnen zetten. Of zoals een wijs man eens zei: "Hoop is een goed ontbijt, maar een slecht avondmaal." Daarom bespreken we als onderdeel van de strategie van onze toekomst in Voorschoten deze begroting: om te zien of deze hoop echt effect gaat hebben voor onze inwoners. Allereerst moeten we zeggen - meerdere partijen hebben daarvoor al complimenten gegeven - dat de begroting een zeer helder en leesbaar verhaal is geworden. Ik vind dat echt een verbetering in vergelijking met vorige begrotingen. Verder zijn de perspectieven van ons huishoudboekje met de Septembercirculaire veel beter. Het ravijnjaar wordt uitgesteld naar 2027 en is minder diep: nog maar een half miljoen euro in de min. Dat is geen reden om de boel maar te laten waaien, maar wel om ons te realiseren dat er ruimte is voor goede investeringen in ons dorp. Verder vind ik het positief dat de gemeente stelt dat de kwaliteit van onze dienstverlening, zoals reageren op brieven en bewoners terugbellen, veel beter kan. Dit toont zelfreflectie, die nodig is alvorens verbeteringen door te kunnen voeren.

De verkiezingen zijn over twee weken. Een van de belangrijkste punten in de verkiezingen is de bestaanszekerheid. Hoe staat het hier eigenlijk mee in Voorschoten? In de begroting lezen we dat er regelingen zijn. Er wordt gerefereerd aan een Noodfonds, waar eigenlijk geen gebruik van is gemaakt. Daar hebben we vragen over. In oktober spraken we in de commissie Mens en Samenleving over een kritisch rapport van de Rekenkamercommissie over het minimabeleid in ons dorp. Enkele conclusies: veel minima zijn niet op de hoogte van de gemeentelijke regelingen die ondersteuning kunnen bieden, inwoners hebben moeite met de hoeveelheid aan te leveren informatie om de ondersteuning te ontvangen en inwoners vinden de consultants niet klantgericht en vaak onbereikbaar en er is weinig ruimte voor maatwerk.

Dit wordt ook duidelijk aan de hand van een verhaal van een persoon met wie ik laatst sprak. Laten we die persoon voor het gemak "Petra" noemen; dat is niet haar echte naam. En nee, ze heeft niet meegedaan aan het onderzoek van de lokale Rekenkamer naar het minimabeleid. Petra is een alleenstaande moeder met twee kinderen. Ze is een trotse vrouw en wil graag haar eigen boontjes doppen, maar dat lukt door omstandigheden helaas niet. Ze is aangewezen op de hulp van de gemeente Voorschoten. Ze woont al meer dan 30 jaar in dezelfde corporatiewoning met een keuken die 25 jaar oud is en een badkamer die al 50 jaar meegaat. Waarschijnlijk zit er ook nog asbest in de badkamer. Verder heeft ze nog een ouderwetse gasgeiser die eigenlijk in 2017 al

vervangen had moet worden. Maar goed, niet meer over zeuren, het staat eindelijk te gebeuren: de corporatie gaat over tot renovatie van de woning, onder meer met een nieuwe badkamer en een nieuwe keuken. Met een nieuwe keuken komt ook elektrisch koken om de hoek kijken. Dan begint het met een nieuwe kookplaat, nieuwe pannen en nieuwe potten. Die kosten zijn voor de huurder. Wat ook speelt: de afzuiger is al een tijdje kapot. Petra kookt al jaren met de deuren en ramen wijd open. Geld voor een nieuwe afzuiger heeft ze niet, want ze kan niet sparen. Dat is natuurlijk ongezond vanwege het vrijkomen van allerlei fijnstof. Ook kunnen de keuken en de woonkamer vanwege het ontbreken van diezelfde afzuiger eigenlijk wel een likje verf gebruiken. Petra houdt er niet van om haar hand op te houden. Ze vraagt als lening bijzondere bijstand aan, maar daar begint het ge-emmer, met de aanvraag. Vanaf het begin van de week probeert ze telefonisch contact te zoeken met de consulent. Ze wordt twee dagen lang niet teruggebeld. Stress. Uiteindelijk krijgt ze op donderdag, na flink doorpraten bij de receptioniste van de gemeente Leidschendam-Voorburg, de consulent aan de lijn. De consulent reageert onvriendelijk en kortaf en geeft bij voorbaat aan dat Petra waarschijnlijk niet voor de bijzondere bijstand in aanmerking komt. Ook wordt Petra bevestigd of ze niet had kunnen sparen voor deze uitgaven. Die opmerking raakt haar, gezien haar krappe financiële situatie. Petra houdt zich in, want onvriendelijk gedrag kan leiden tot strafkorting op je uitkering. Na veel vijven en zessen zegt de consulent het verhaal van Petra te gaan controleren bij de woningcorporatie. De consulent zegt daar en passant bij dat er een wettelijke termijn van acht weken geldt om op het verzoek van Petra te reageren. Petra krijgt op dat moment geen formulier om de aanvraag te doen. Die nacht ligt Petra wederom met stress in bed. Gaat de aanvraag überhaupt wel lukken? De consulent zou voor het weekend terugbellen, maar dat gebeurt niet. Zonder aankondiging ontvangt ze verrassend genoeg het formulier een dagje later op haar huisadres. Petra vult het formulier als de wederweerga in en stuurt het direct terug naar de gemeente. Na 1,5 week komt er een reactie van de consulent, schriftelijk. Petra ontvangt een lening van € 400 voor de kookplaat en van € 50 voor een nieuwe pannenset, allemaal in de vorm van een lening. Geld voor de afzuigkap, verf voor de keuken en woonkamer en eventuele rolgordijnen - want de rolgordijnen zijn vies - krijgt ze niet, want "dat is niet noodzakelijk". Er wordt verder niet doorverwezen naar Voorschoten voor Elkaar of een armoederegisseur van de gemeente Voorschoten. Ik zal haar daar later zelf wél op wijzen.

Het voorbeeld van Petra illustreert wat mij betreft dat er iets volkomen misgaat. Ik kan me hier echt mateloos over opwinden. Gebrek aan tijd, doorvragen naar de problematiek, de onzekerheid over de aanvraag en de grote mate van afhankelijkheid, en dan hebben we het alleen nog maar over een lening. Je vraagt je af hoe dit bij een schenking gaat. Dit kan niet de bedoeling zijn van het systeem dat we met z'n allen hebben opgetuigd in Voorschoten. Voor de goede orde: ik vind het heel belangrijk om te zeggen dat dit geen kritiek is op de consulent die Petra geholpen heeft. Dit is kritiek op de opdracht die de consulent van onze bestuurders heeft meegekregen, met de beschikbare tijd en middelen die daarbij horen, en op de opdracht om eventueel maatwerk toe te passen. Dit is een opdracht van dit college en daar spreek ik dit college dus op aan.

We kunnen dus wel denken dat we het in Voorschoten allemaal goed georganiseerd hebben, maar volgens ons is dat in de werkelijkheid anders. En wat doet de gemeente dan met - om daarop terug te komen - de begroting voor 2024? Het woord "bestaanszekerheid" komt daar nul keer in voor. Geen woord. En volgens de planning moeten we nu wachten tot 18 januari 2024. Dan gaan we in de commissie Mens en Samenleving een startnotitie Minimabeleid bespreken. Een startnotitie is in wezen een beleidsarme notitie. Als je niet uitkijkt, zullen we dus pas na de zomer nieuwe beleidsvoorstellen zien. Dat is wat ons betreft onacceptabel. Daarom willen we een amendement indienen waarin de raad het college verzoekt om op 18 januari ook een kritische reflectie van het college te krijgen met antwoorden op hoe het komt dat bewoners niet kunnen worden bereikt en hoe we er met extra middelen zorg voor kunnen dragen dat er meer aandacht wordt gegeven aan Voorschoten voor Elkaar en eventueel het Noodfonds, dat onaangeroerd is gebleven. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks, luidt:

"Amendement 259.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

1. de gemeenteraad op 8 december 2022 een Noodfonds in het leven heeft geroepen á € 100.000 en dit Noodfonds in 2023 niet gebruikt is, aldus de begroting 2024-2027;
2. een kritisch rapport van de lokale Rekenkamer aangeeft dat inwoners in Voorschoten onvoldoende duidelijk hebben dat er verschillende (financiële) regelingen zijn en wat die regelingen betekenen. Tevens zijn de consulenten niet goed bereikbaar en laat de klantgerichtheid van de consulenten te wensen over;

voorts constaterende dat:

1. de Nederlandse Arbeidsinspectie recent heeft aangegeven dat een grote groep in Nederland geen gebruik maakt van de mogelijkheid hun UWV-uitkering aan te vullen tot het sociaal minimum;
2. de commissie Sociaal Minimum in haar rapport 'Een zeker bestaan' aangeeft dat er grote verschillen in Nederland tussen gemeenten bestaan in de manier waarop ze inwoners ondersteunen en daarover met de bewoners communiceren;
3. bewoners tevens schuw zijn geworden om hulp aan de overheid te vragen, mede gezien de toeslagenaffaire;
4. de energietoeslag in 2024 vervalt en dat voor veel bewoners een financiële aderlating gaat zijn;

overwegende dat:

1. initiatieven als dit Noodfonds baat hebben bij een structureel beleid aangaande armoedebestrijding;
2. de werkzaamheden van de armoederegisseur onderdeel van dit structurele armoedebeleid moeten zijn;
3. het in algemene zin wenselijk is om veel meer aandacht te geven aan het bestaan van het Noodfonds en de armoederegisseur van Voorschoten voor Elkaar;
4. onderzoek of bewoners van Voorschoten over het hoofd worden gezien en minder goed worden bereikt, zinvol is;

Besluit het volgende beslispunt toe te voegen:

1. Ten behoeve van een communicatiecampagne gericht op het bestaan van het Noodfonds en om bekendheid te geven aan de armoederegisseur van Voorschoten voor Elkaar een bedrag van € 10.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken uit het begrotingssaldo,

en gaat over tot de orde van de dag."

Uit dit beeld komt ook de tweede motie voort die wij graag willen indienen. Die gaat over de ouderwetse cliëntenraad die we vroeger hadden, die niet meer in leven is en waarvan we denken dat het noodzakelijk is om die terug te brengen, omdat we daarmee de bewoners die gebruikmaken van deze regelingen, beter kunnen horen. Die gevoelens komen nu niet naar boven. De motie, die mede wordt ingediend door het CDA, luidt:

"Motie 305.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. de lokale Rekenkamer van Voorschoten kritisch is geweest over de uitvoering van het minimabeleid in Voorschoten. Uit het rapport blijkt dat voor onze bewoners onvoldoende duidelijk is dat er verschillende (financiële) regelingen zijn en wat die regelingen betekenen, ambtenaren ook niet goed bereikbaar zijn en de klantgerichtheid van de consulenten te wensen overlaat;

voorts constaterende dat:

- b. er een afhankelijke relatie bestaat tussen inwoners die gebruikmaken van het minimabeleid en de consulent die toelagen toekent;
- c. bewoners strafkorting kunnen krijgen wanneer zij in de ogen van de consulenten zich onbehoorlijk gedragen;
- d. dit beperkingen kan opleveren voor een goede feedbackloop en uitvoering van wet- en regelgeving van het minimabeleid;

vervolgens constaterende dat:

- e. het rapport Atlas van afgehaakt Nederland laat zien dat grote groepen bewoners afhaken of eigenlijk worden weggeduwd van het systeem;
- f. de Adviescommissie Versterken Weerbaarheid Democratische Rechtsorde (commissie-Marcouch) meent dat er meer inhoud moet worden gegeven aan de sociale grondrechten van de inwoners van Nederland;
- g. een cliëntenraad van bijstandsgerechtigden en iedereen die valt onder de Participatiewet, niet meer in Voorschoten bestaat;
- h. dit met de komst in 2016 van de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) middels de werkgroep Werk en Inkomen (voorganger cliëntenraad) is geprobeerd te waarborgen, maar dit mogelijk onvoldoende soelaas biedt voor het horen van de stem van de client;
- i. in deze werkgroep geen bewoners zitten die behoren tot bijstandsgerechtigden of bewoners die vallen onder de Participatiewet;

overwegende dat:

- j. deze commissie-Marcouch vindt dat burgers meer moeten zien hoe de overheid laat zien dat zij de sociale grondrechten van de bewoners daadwerkelijk realiseert;
- k. het belangrijk is dat op een laagdrempelige manier ervaringen van bewoners op het gebied van Werk en Inkomen kunnen worden gedeeld;
- l. de stem van bewoners die een bijstandsuitkering ontvangen of vallen onder de Participatiewet, beter gehoord moet worden;
- m. een cliëntenraad - een groep cliënten die opkomt voor de gemeenschappelijke belangen van alle cliënten ten aanzien van een bepaalde regeling - bestaat uit vertegenwoordigers van diezelfde groep;

van mening dat:

- n. het instrument van een cliëntenraad een nuttig instrument van de gemeente kan zijn om haar dienstverlening voor bijstandsgerechtigden en bewoners die vallen onder de Participatiewet, te verbeteren;

verzoekt het college:

1. bij de behandeling van het lokale Rekenkamerrapport in de commissie Mens en Samenleving van januari 2024 in te gaan op de volgende mogelijkheid:
 - te onderzoeken of er weer een cliëntenraad voor Voorschoten van het Sociale Domein kan worden opgericht, bestaande uit bewoners die gebruikmaken van diensten in het sociale domein, die periodiek bij elkaar komt om ervaringen uit te wisselen over de geboden dienstverlening en ook ambtelijk ondersteund wordt in de verslaglegging van de bijeenkomsten, waarbij de output van de cliëntenraad actief gedeeld wordt met de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad;
2. hier de middelen in de vorm van ambtelijke ondersteuning voor vrij te maken."

We willen verdergaan met de rest van de begroting, want daar hebben we ook enkele opmerkingen over. Zoals wij al zeiden, gaat de begroting over beleid en over geld. De Najaarscirculaire is als een reddende engel op Voorschoten neergedaald. Dat leidt automatisch tot een positief financieel vooruitzicht, maar op de middellange termijn blijft voorzichtigheid geboden. Zo antwoordt het college op vragen van de PvdA dat in de loop der jaren de exploitatieruimte afneemt door een toename van de kapitaallasten en van de schuldaflossing, inclusief rente. We moeten dus voorzichtig zijn als college en raad. Daarbij past niet dat de raad wordt gevraagd om in te stemmen met het beschikbaar stellen van een krediet voor investeringen zonder dat de raad een voorstel heeft ontvangen ter onderbouwing hiervan, zonder dat de raad een investering heeft

kunnen afwegen tegen andere investeringen en zonder dat de raad kennis heeft kunnen nemen van de financiële onderbouwing.

Dat brengt mij tot de volgende drie amendementen. Allereerst ons amendement over de Richard Wagnerlaan, het BplusC-gebouw. We hebben nog geen case gezien, maar we twijfelen of we op voorhand zoveel geld voor dit gebouw moeten uitgeven als er zo weinig bestemming voor is; GroenLinks refereerde daar al aan. Het amendement luidt:

Amendement 261.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. het college op bladzijde 5 van de begroting stelt dat 'bepaalde ambities nog niet financieel zijn verwerkt omdat de besluiten hieromtrent pas na vaststelling (van de begroting) worden genomen';*
- b. het college in de begroting de raad niettemin verzoekt in te stemmen met begrotingsonderdelen die betrekking hebben op de uitvoering van ambities terwijl de raad nog geen concrete voorstellen ter besluitvorming zijn voorgelegd;*

voorts constaterende dat:

- a. in de Kadernota 2024 een businesscase is aangekondigd over het toekomstig gebruik van het BplusC-gebouw aan de Richard Wagnerlaan waarbij voor dit toekomstig gebruik nog geen middelen zijn opgenomen;*
- b. in antwoord op schriftelijke vraag 8 van de PvdA wordt gesteld dat de plannen nog niet concreet zijn en dat in de deskresearch zowel wordt meegenomen onderwijs van NT2 als het transformeren van het huidige gebouw naar tijdelijke woningen;*
- c. hoewel de businesscase nog niet is afgerond en een voorstel nog niet aan de raad is voorgelegd, de raad wordt voorgesteld in te stemmen met het beschikbaar stellen van een krediet van € 950.000 voor verbouwing en verduurzaming van het gebouw. Tevens wordt voorgesteld in de exploitatiebegroting 2025 e.v. jaarlijks € 50.000 aan kapitaallasten op te nemen;*

van mening dat:

- a. het niet wenselijk is om in te stemmen met het beschikbaar stellen van een krediet terwijl een hierop toegespitste bespreking en besluitvorming door de raad nog niet hebben plaatsgevonden;*
- b. besluitvorming over het daadwerkelijk beschikbaar stellen van een krediet voor renoveren en verduurzamen van de Richard Wagnerlaan 22 pas plaatsvindt bij of na vaststelling door de raad van de businesscase die het college de raad in de Kadernota 2024 heeft toegezegd;*

De gemeenteraad van Voorschoten stelt vast dat zowel de (huidige) Financiële verordening 2018 (artikel 4.2) als het voorstel tot wijziging van de Financiële verordening (artikel 5.2) bepaalt dat 'de raad bij de begrotingsbehandeling aangeeft van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een aparte autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen';

besluit:

beslispunt 2o wordt geschrapt."

Vervolgens ons amendement over de ijsbaan. We denken dat de beslissing daaromtrent echt in samenhang gezien moet worden met de bouw van de flexwoningen die daar mogelijk gaat plaatsvinden. Bovendien hebben we als raad ingestemd met een haalbaarheidsonderzoek, niet met het aanleggen van de baan. First things first. Het amendement luidt:

"Amendement 263.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. het college op bladzijde 5 van de begroting stelt dat 'bepaalde ambities nog niet financieel zijn verwerkt omdat de besluiten hieromtrent pas na vaststelling (van de begroting) worden genomen';*
- b. het college in de begroting de raad niettemin verzoekt in te stemmen met begrotingsonderdelen die betrekking hebben op de uitvoering van ambities terwijl de raad nog geen concrete voorstellen ter besluitvorming zijn voorgelegd;*

overwegende dat:

- c. het college in beslispunt 4 voorstelt een bestemmingsreserve sportaccommodaties in te stellen en in 2024 uit de concernreserve € 150.000 toe te voegen aan deze reserve;*
- d. blijkens bladzijde 161 van de begroting dit bedrag bedoeld is voor een combibaan (skeeler- & schaatsbaan) op de plaats van de huidige ijsbaan aan de A. van Leeuwenhoekkade (blz. 56);*
- e. de raad nog niet in de gelegenheid is geweest een daartoe strekkend voorstel te bespreken;*

van mening dat:

- f. het niet wenselijk thans al over te gaan tot de specifieke oormerking van dit budget terwijl de raad nog niet in de gelegenheid is geweest een onderbouwd voorstel daartoe te bespreken;*
- g. het noodzakelijk is de besluitvorming hieromtrent in samenhang te doen met de besluitvorming over de locatiekeuze flexwoningen, die in Q1 2024 is voorzien;*

besluit beslispunt 4 van het raadsvoorstel te vervangen voor de volgende tekst:

Een bestemmingsreserve sportaccommodaties in te stellen:

- a. deze reserve in 2024 te voeden met een storting van € 150.000 uit de concernreserve ter reservering van een eventuele financiële bijdrage aan een mogelijke toekomstige combibaan in Voorschoten;*
- b. te besluiten over een eventuele bijdrage na behandeling door de raad van het beleidsplan sportaccommodaties in 2024 en met inachtneming van de besluitvorming over de locatiekeuze flexwoningen in Q1 2024."*

Vervolgens ons amendement over de atletiekbaan. Ook wij zien de noodzaak van renovatie of van een nieuwe atletiekbaan. Ik voetbal zelf bij Voorschoten '97 en ik sta regelmatig met weemoed te kijken naar die atletiekbaan, die van ellende echt bijna uit elkaar valt. Ook ik vind dat daar iets aan moet gebeuren. Andere partijen - de VVD, Voorschoten Lokaal, D66 en GroenLinks - refereerden er echter al terecht aan dat we daarin wel een transparante afweging moeten maken. Het moet niet zo zijn dat één partij het wel krijgt en andere partijen niet. Als we daarover geen duidelijkheid geven, maakt dat ons werk als raadslid ook alleen maar moeilijker. Het amendement luidt:

"Amendement 260.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. het college op bladzijde 5 van de begroting stelt dat 'bepaalde ambities nog niet financieel zijn verwerkt omdat de besluiten hieromtrent pas na vaststelling (van de begroting) worden genomen';*

- b. *het college in de begroting de raad niettemin verzoekt in te stemmen met begrotingsonderdelen die betrekking hebben op de uitvoering van ambities terwijl de raad nog geen concrete voorstellen ter besluitvorming zijn voorgelegd;*

voorts constaterende dat:

- a. *het college voorstelt in de investeringsplanning € 624.000 in 2024 beschikbaar te stellen voor een atletiekbaan, Tevens wordt voorgesteld in de exploitatiebegroting 2025 e.v. jaarlijks € 31.000 aan kapitaallasten op te nemen, hoewel een onderbouwd voorstel daartoe nog niet aan de raad is voorgelegd;*
- b. *het college volgens de LTA het beleidsplan sportaccommodaties in Q2 2024 aan de raad voorlegt;*
- c. *de raad derhalve nog niet in de gelegenheid is geweest een daartoe strekkend voorstel te bespreken en evenmin in de gelegenheid is geweest dit voorstel te kunnen afwegen tegen mogelijke andere ambities en prioriteiten uit het vast te stellen beleidsplan sportaccommodaties;*

van mening dat:

- a. *het niet wenselijk is om in te stemmen met het beschikbaar stellen van een krediet terwijl een hierop toegespitste bespreking en besluitvorming door de raad nog niet hebben plaatsgevonden;*
- b. *besluitvorming over het daadwerkelijk beschikbaar stellen van een krediet voor de atletiekbaan pas plaatsvindt bij of na vaststelling door de raad van het beleidsplan sportaccommodaties in 2024;*

De gemeenteraad van Voorschoten stelt vast dat zowel de (huidige) Financiële verordening 2018 (artikel 4.2) als het voorstel tot wijziging van de Financiële verordening (artikel 5.2) bepaalt dat 'de raad bij de begrotingsbehandeling aangeeft van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een aparte autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen';

besluit:

beslispunt 2n wordt geschrapt."

We refereerden er al aan dat de ambtelijke organisatie heel veel hard werk heeft geleverd om deze mooie begroting op orde te krijgen. Er wordt ontzettend hard gewerkt door deze ambtelijke organisatie, maar ik maak me wel zorgen over het hoge ziekteverzuim, de hoge externe inhuur en de hoge uitstroom. Dat geeft een enorme druk op deze ambtelijke organisatie. Ik heb gezien, gevoeld en gehoord hoe hard de ambtenaren die er op dit moment zitten, hun best doen om het zo goed mogelijk te krijgen en om het beter te maken voor onze inwoners, maar toch. Ik wil nog een opmerking maken over de structurele stelpost van € 200.000 voor de organisatieontwikkeling. We hebben in het verleden al meer dan 1 miljoen euro besteed aan de ontvlechting. Dat was een hoop geld. We hebben gevraagd waaraan die 2 ton nou precies besteed wordt. Daar hebben we eigenlijk nog onvoldoende antwoord op gekregen. Ook in de begroting merk je dat er een beetje omheen wordt gedraaid wat dat eigenlijk precies is. Ik zou graag willen, ook om de betrokkenheid van onze raad te tonen, dat we met enige regelmaat door het college, door de burgemeester, worden bijgesproken over de organisatieontwikkeling, omdat we graag willen weten of het geld dat we daaraan besteden, goed besteed is en of daarmee ook de juiste dingen worden gedaan. Het zou in ieder geval mij als raadslid helpen - ik denk dat ik voor meerdere raadsleden spreek - als we iets meer inzicht krijgen in de problematiek die er is, zodat wij ook met volle instemming dat bedrag daarvoor vrij zouden kunnen maken. De motie luidt:

"Motie 306.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. de gemeente Voorschoten sinds 1 september 2021 ontvlecht is van de gemeente Wassenaar en nu als zelfstandige organisatie functioneert;
- b. deze zelfstandigheid gepaard is gegaan met duidelijke groeipijnen;
- c. er een reorganisatietraject heeft plaatsgevonden, waar minstens 1 miljoen euro aan besteed is;
- d. in de nieuwe, gemeentelijke organisatie na twee jaar sprake is van een hoog ziekteverzuim, een hoge externe inhuur en een hoge uitstroom van medewerkers;
- e. dit negatieve effecten heeft op de zittende organisatie;

voorts constaterende dat:

- a. ondanks bovengenoemde beperkingen een aantal zaken binnen de gemeente Voorschoten goed zijn gegaan, zoals de werkzaamheden van het uitvoerend bedrijf en het groenbedrijf;
- b. niettemin de druk op de organisatie ook de afgelopen periode heeft geleid tot mindere kwaliteit;
- c. in de begroting 2024-2027 een structureel bedrag van € 200.000 per jaar is opgenomen voor bedrijfsvoeringen teneinde de organisatie te verbeteren en dat tevens een bedrag van € 180.000 incidenteel geld is opgenomen voor hetzelfde doel;

van mening dat:

- a. de lastige situatie waarin de organisatie van de gemeente Voorschoten verkeert, spoedig moet worden omgedraaid;
- b. onvoldoende duidelijk is wat er aan de hand is in de gemeentelijke organisatie, twee jaar na de ontvlechting;
- c. de gemeenteraad in de begroting 2024-2027 wordt gevraagd structureel € 200.000 per jaar extra te gaan uitgeven aan de bedrijfsvoering van de ambtelijke organisatie;
- d. in de begroting onvoldoende uitgelegd wordt waaraan dit bedrag wordt besteed;
- e. de antwoorden op raadsragen over de aanleiding van dit bedrag onvoldoende duidelijkheid hebben gegeven;

verzoekt het college:

1. met een heldere, transparante analyse van de situatie te komen en aan te geven hoe het college denkt deze problemen op te lossen;
2. de gemeenteraad begin 2024 te informeren over de stappen die het college aan het nemen is en dit elke 6 maanden te blijven herhalen."

Ik wil in mijn tweede termijn terugkomen op alle moties en amendementen van andere partijen, maar ik wil in ieder geval hartelijk danken voor dat alles. Ik zie de antwoorden van het college graag tegemoet.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Dank aan mijn voorgangers voor hun mooie betogen. Ik wil in de tweede termijn graag reageren op hun inbreng. We willen nu in eerste instantie stilstaan bij de Week van de Mantelzorg. Vele inwoners van ons dorp voorzien in informele zorg voor hun dierbare of naaste. Hun inzet is onbetaalbaar. Daarom willen wij hiervoor onze grote waardering uitspreken.

Voor ons ligt een begroting met een zilveren randje. Om te beginnen onze welgemeende complimenten aan het college hiervoor, in het bijzonder aan de wethouder van Financiën, de ambtelijke medewerkers en de hele organisatie. Er is een meerjarig positief resultaat, dat onder andere ontstaat door een positief uitvallende Septembercirculaire. De begroting bevat vele plannen uit ons coalitieakkoord en de daartoe benodigde budgetten. Daar zijn we blij mee.

Onze gemeente bezit meerdere waardevolle voorzieningen die onmisbaar bijdragen aan het welzijn van onze inwoners, zoals een sporthal en een zwembad. Deze plekken kenmerken zich naast sportief bewegen evenzeer als gewaardeerde ontmoetingsplekken. Sportverenigingen en ook culturele verenigingen hebben een preventieve invloed op gezondheids- en eenzaamheidsklachten en bevorderen daarmee vitaliteit. Voor jongeren is sport verder karaktervormend, ontwikkelend en uitdagend. Kortom: het beste uit jezelf halend! Naast contact is de mogelijkheid je in te zetten voor je medesporters en voor vrijwilligers een belangrijke leerschool. Behoud van onze waardevolle

voorzieningen ligt ten grondslag aan dit alles. Een nog te voeren discussie over ons zwembad Het Wedde kan alleen plaatsvinden wanneer de optie om het inderdaad open te houden echt mogelijk is; hiertoe zijn reserves nodig. Een positieve begroting biedt deze ruimte. Daarom hebben wij samen met GroenLinks het amendement Bestemmingsreserve zwembad Het Wedde voorbereid. Het amendement luidt:

"Amendement 266.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. de raad bij vaststelling van de programmabegroting 2023 de ambitie van het college heeft onderkend om voorzieningen waaronder het zwembad in stand te houden;*
- b. de raad in 2019, bij de Kadernota 2020 en begroting 2020, heeft besloten een voorziening van € 1.000.000 in stellen voor onderhoud aan het zwembad over de periode 2020-2030;*
- c. Keizers Visser in zijn rapport De waarde van Zwemmen op blz. 13 aangeeft c.q. concludeert dat:*
 - in overleg met Sportfondsen Voorschoten is gekomen tot een alternatief onderhoudsplan op basis waarvan in de eerste periode van vijf jaar gemiddeld € 160.000 per jaar wordt ingezet en in de tweede periode van vijf jaar gemiddeld € 40.000 per jaar;*
 - 'het genoemde bedrag nadrukkelijk uitgaat van een periode van 10 jaar. Het zwembad is dan met dit onderhoudsniveau 'op'. Mocht uw gemeenteraad besluiten om na 2031 met dit zwembad door te gaan, dan zal dit of een inhaalslag vragen of hoger onderhoud in de jaren 2026-2030. Dat kan uitgewerkt worden in 2024-2025 als u het contract dient te verlengen, als u met contractperioden van vijf jaren blijft werken';*

overwegende dat:

- d. een noodzakelijke voorwaarde voor een besluit over de instandhouding van het huidige zwembad na 2030 de beschikbaarheid is van voldoende onderhoudsmiddelen voor het zwembad vanaf 2024-2025;*

van mening dat:

- e. het instellen van een bestemmingsreserve groot onderhoud zwembad met incidenteel geld kan worden bewerkstelligd;*
- f. levensverlengend onderhoud de druk op de langetermijninvesteringsbegroting kan verminderen;*

Besluit een nieuw beslispunt toe te voegen, dat luidt:

- de bestemmingsreserve Groot onderhoud zwembad aan te vullen met € 1.000.000 en dit bedrag ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2024."*

De begroting kondigt aan dat, naast het inzetten van SPUK-gelden voor een Vitaliteitsakkoord, gericht op versterking van het fundament in de sport, de gemeente ons sportaanbod wil verbreden langs de weg van medewerking aan een initiatief vanuit de Voorschotense samenleving, de IJclub zelf, namelijk realisatie van een combibaan. Zo creëer je een groter bereik van inwoners en het versterkt tevens de maatschappelijke waarde van sport en bewegen. Op een Combibaan kan volgens de IJclub in de wintermaanden veel eerder geschaatst worden en men kan er alle andere maanden op skeeleren. Maar er kunnen ook nieuwe activiteiten plaatsvinden, bijvoorbeeld lessen scootmobiel rijden of met radiografische autootjes rijden. Er zijn zoveel activiteiten die nog geen plek hebben in de openbare ruimte. Ook onze scholen kunnen die ruimte beter benutten. Waar de ijsbaan nu door vroegtijdig betreden na een winter onder water te hebben gestaan, tot een knollenveld is geworden, zal men bij droog weer vaker buitensportactiviteiten kunnen ontwikkelen. Een punt van aandacht hierbij is het onderzoek dat op dezelfde locatie plaatsvindt naar de mogelijkheid van realisatie van flexwoningen. Wij roepen het college op om beide vraagstukken in samenhang te bekijken, niet afzonderlijk van elkaar. Wij horen graag of het college hiertoe bereid is.

Een onderwerp waarvoor wij ook aandacht willen vragen, is de leesbaarheid van onze begroting. Wanneer een begroting, eveneens een raadsvoorstel, vele vragen oproept, is de logische vraag: hoe komt dit? Wij hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden, want er zijn al diverse gemeenten die hebben ingezet op het creëren van een leesbare en daarmee beter begrijpbare begroting. Dit helpt niet alleen de raad maar evenzeer onze inwoners. Wij hebben daarom het amendement Transparante, kortere en beeldendere programmabegroting gemeente Voorschoten voorbereid, dat wij hierbij indienen. Het amendement luidt:

"Amendement 267.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel Programmabegroting 2024 Z/23/079049/367409,

constaterende dat:

- a. de Programmabegroting 2024-2027 181 pagina's bevat;*
- b. de Programmabegroting 2024-2027 veel tijd en energie vraagt om te doorgronden;*
- c. er recent goede voorbeelden zijn van begrotingen van andere gemeenten, die niet alleen korter zijn, maar leesbaarder, beeldender en beter te begrijpen;*

overwegende dat:

- a. we transparant willen zijn ten aanzien van de inzet van onze middelen richting onze inwoners;*
- b. raadsleden voor de invulling van het budgetrecht van de raad een goed inzicht moeten hebben van de te voteren middelen;*
- c. de gemeente op korte termijn een nieuw financieel systeem in wil richten;*

van oordeel dat dit het moment is om een wijziging door te voeren van de inhoud en grafische weergave van de programmabegroting;

Besluit:

- 1. het college te verzoeken onderzoek te doen om te komen tot een transparante, kortere en beeldender programmabegroting met ingang van 2025;*
- 2. hierover met de commissie Planning & Control van gedachten te wisselen;*
- 3. voor dit onderzoek naar verbetermogelijkheden eenmalig € 20.000 beschikbaar te stellen;*
- 4. dit ten laste te brengen van het positief saldo van de begroting 2024."*

Ondernemende Voorschotenaren geven aanleiding om een bed-and-breakfastbeleid op te stellen. Promotie hiervan en van alle andere voor bezoekers en toeristen belangrijke informatie hebben wij de laatste jaren belegd bij de Stichting VoorWaar oftewel Marketing Wassenaar Voorschoten, een stichting die het gezamenlijke verleden van beide gemeenten, onder andere door de bewoners van kasteel Duivenvoorde en de wekelijkse zondagstocht over de Papeweg, met elkaar verbindt. Door middel van technische vragen en in de commissie Burger en Bestuur hebben wij naar aanleiding van programma 3.4. Promotie geïnformeerd of in dit bedrag de financiering/subsidie Marketing Wassenaar Voorschoten zit. Wij kregen als antwoord: "Dit bedrag is opgenomen ten behoeve van promotionele activiteiten (recreatief aanbod) voor Voorschoten; voor dat doel kunnen deze gelden besteed worden." Op ons verder doorvragen over wat dit betekent voor de huidige relatie met Marketing Wassenaar Voorschoten, antwoordde de wethouder dat hij overwoog het contract met de stichting open te breken, omdat "we een andere verwachting van resultaten hadden dan zij laten zien." Daarmee rijzen vragen op als: op basis waarvan, welke andere verwachtingen, welke resultaten, dus welke gegevens? Navraag levert op dat na de start van de Stichting VoorWaar in 2017 zij als zovelen werd getroffen door de uitwerking van COVID-19 op de toeristenbranche. Toch laat het aantal bezoekers van haar website een constante groei zien. Haar roadmap - een weergave van haar inzet - laat ook vele nieuwe voorstellen zien, zoals beleid voor expats en promoten van bed and breakfasts. Graag hoor ik op basis van welke gegevens nu overwogen wordt om het contract open te breken.

De fractie van het CDA is blij om te lezen dat er werk wordt gemaakt van het achterstallig onderhoud aan de atletiekbaan. Vraag hierbij is wel: wat betekent dit voor het huidige contract? Is renovatie aanleiding tot het herzien van de gemaakte afspraken? Graag een reactie van de wethouder.

Wij hebben gelezen dat er met ingang van volgend jaar een mobiliteitsscan en rapportageplicht CO₂-uitstoot woon-werkverkeer ingesteld wordt als opmaat naar duurzame mobiliteit. Hierbij geldt: wie fietsend of lopend naar werk komt, krijgt een hogere vergoeding dan wie de auto pakt. Uit een mobiliteitsscan die in de gemeente Eindhoven is uitgevoerd voor auto- en ov-reizen, blijkt dat de gemiddelde CO₂-uitstoot van een ambtenaar 147 gram per afgelegde kilometer bedraagt. De rapportageplicht gaat volgend jaar in, maar al sinds mei dit jaar kunnen werkgevers vrijwillig cijfers doorgeven over de CO₂-uitstoot door woon-werkverkeer. Dit gebeurt bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Een vraag aan het college: is het college bereid om de mobiliteitsscan komend jaar als onderdeel mee te nemen bij ontwikkeling van de mobiliteitsvisie?

In het toen geldende beheerplan van 2016-2022 telde onze gemeente 11.254 bomen. Om tot een stijging van 5% te komen, moeten er jaarlijks twintig bomen bijkomen. Hier zal motie 288, de motie Babyboom, hopelijk aan bijdragen, maar behoud van beschermwaardige bomen ook. Kan het college inzicht geven in de stand van zaken anno 2023? Zijn er twintig bomen bijgekomen?

Na het betoog van de PvdA over het minimabeleid is duidelijk dat het instellen van een cliëntenraad een belangrijke bijdrage kan leveren aan het voorkomen van niet-gebruik van voorzieningen. Wij hebben aangegeven dat wij deze motie mede willen ondertekenen.

Bomen maken onderdeel uit van onze door inwoners gewaardeerde groene openbare ruimte. Wij zetten steeds meer Boa's in om onze openbare ruimte veilig en ordentelijk te houden. Op een vraag van het CDA over dalende beleidsindicatoren, corona en vernieling en/of beschadiging werd geantwoord dat dit deels kan worden verklaard door het corona-effect en dat er geen sterke toename is van het aantal vernielingen en beschadigingen. Dat dit wel zo lijkt, komt mede doordat het registreren van vernielingen en/of beschadigingen thans makkelijker gaat door een nu beschikbare app. Die ontwikkeling draagt bij aan ons gevoel van veiligheid. Want wanneer een vernieling zoals van de monumentale stenen bank in het Burgemeester Berkhoutpark plaatsvindt, zoals vermeld in de Voorschotense Krant van september jl., ervaren bezoekers dit vaak als onveilig. Wij beschouwen het artikel daarom als een melding buiten de app om. Dan is het zaak om hierop te reageren en maatregelen te nemen door de daders te zoeken en aan te spreken maar ook door herstel van de schade. Kan het college vertellen wat hiermee gebeurt en of het bankje hersteld wordt?

Over de Voorschotense krant gesproken: dit vinden wij een medium dat een prachtig beeld geeft van de grote variëteit en kleurrijkheid van ons dorp. Daarnaast zijn lokale en regionale media ook actief in het organiseren van discussies over maatschappelijk relevante onderwerpen. Ik noem als voorbeelden die over het AB-huis en gisteren nog een goed bezocht jongerendebat naar aanleiding van de Tweede Kamerverkiezingen. Onze en ook de algemene waardering voor hun werk is groot.

Een treintje moet gaan rijden waardoor onze culturele verenigingen een nieuwe plek krijgen in ons dorpscentrum en de Fortgensschool een nieuw schoolgebouw. Cruciaal is dat aan de ontwikkeling van en rondom de Kruispuntkerk prioriteit wordt gegeven. Kan het college bevestigen dat het dit ook zo ziet en dat het voortvarend aan het werk is?

Tot slot. Ik begon met de Week van de Mantelzorger maar het is ook de Week van Respect. Respect voor de inzet van onze mantelzorgers, onze vrijwilligers, onze ondernemers, onze ambtelijke organisatie, onze collega's in de raad en alle anderen die zich op wat voor wijze dan ook inzetten voor de leefbaarheid van ons mooie dorp. En zeker ook respect voor onze naaste.

Voorzitter. Wij hebben een ludiek cadeau gevonden. De heer Bremmer zal het aan u overhandigen.

(De heer Bremmer overhandigt een cadeau aan de burgemeester.)

De **voorzitter**: Zwemmen in Het Wedde, een superleuk cadeau. Dank je wel! Ik vind het oprecht hartstikke leuk en ik ga er zeker gebruik van maken. Ik ga dat niet melden aan de voorkant. U leest het later dus op social media. Of gaan we met z'n allen zwemmen? Dat kan natuurlijk ook. Ik

ga zeker van het kaartje gebruikmaken. Heel veel dank. Ik sport nog steeds veel, waaronder ook zwemmen. Ik zeg in alle eerlijkheid: niet in Het Wedde, maar ik zal voor één keer een uitzondering maken. Dank je wel. Hartstikke leuk!

We zijn mooi op tijd aan het einde gekomen van de eerste termijn van de raad. Ik schors de vergadering tot 19.15 uur. Ik wil u nog iets vragen. Er zijn heel veel moties en amendementen. Misschien is het handig als u die met elkaar bespreekt om te kijken of er iets kan worden samengevoegd, omdat zij hier en daar wat overlappings vertonen. Ten tweede een oproep: laten we ervoor zorgen dat er bij de stemmingen over de amendementen geen 10-10-uitslag komt, want dan kunnen we niet verder met de stemmingen en kan de begroting vanavond niet worden vastgesteld. Gelet op het even aantal aanwezige raadsleden zou ik u willen vragen om daar met een gezonde blik naar te kijken om dat in elk geval te voorkomen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Wij beginnen met de eerste termijn van het college. Ik verzoek de collegeleden kort en bondig de gestelde vragen te beantwoorden en in te gaan op de moties en amendementen.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter, geachte raad, geachte aanwezigen op de tribune en mensen die thuis meekijken. We leven met elkaar in een wereld waarin crises het nieuwe normaal vormen. Daar wil ik graag wat woorden aan wijden, omdat dit nogal relevant is voor het begrotingsdebat dat we vanavond met elkaar voeren. Crises zijn het nieuwe normaal: de toeslagenaffaire, corona, PFAS, netwerkcongestie, grote groepen ontheemden die een veilig onderkomen zoeken in een voor hen vreemd land. De gemeente Voorschoten heeft taakstellingen opgelegd gekregen voor huisvesting van zowel Oekraïners als statushouders én asielzoekers. Er zijn nu wereldwijd gebeurtenissen gaande die dringen om een plaatsje op de voorpagina van de krant. Die voorpagina is bij wijze van spreken te klein geworden. Dit lijkt een wat sombere start te zijn van de eerste termijn van dit college. Dat is nou ook weer niet de bedoeling, maar dit geeft wel een relevant perspectief aan de kaders waarbinnen we met elkaar het debat gaan voeren over deze begroting. Die kaders zijn zeer onzeker; dat is wat het college u graag wil meegeven.

Ik noemde al een paar gebeurtenissen die allemaal extern plaatsvinden en waar we vanuit de gemeente, zowel vanuit de raad als ambtelijk en als college, dus geen control en hoegenaamd geen invloed op hebben. Maar ze gebeuren wél en hebben effect op onze taakstelling en onze ambtelijke inzet: welke dingen moeten we gaan doen, met hoeveel mensen, wat kost dat en wat kost dat over drie jaar? Dat heeft ook invloed op de rente die we moeten betalen, op de loonontwikkeling, op de prijsindexatie. En hoe gaan onze gemeenschappelijke regelingen daarmee om? Wij gaan een rekening krijgen, want het zijn ónze gemeenschappelijke regelingen.

En er is meer: een demissionair kabinet, verkiezingen en daarna coalitievorming. Als er dan een nieuw kabinet is, wat betekent dat dan voor de uitkering die wij via het Gemeentefonds mogen ontvangen? Van de uitgaven van Voorschoten wordt 60% gedekt door het Gemeentefonds. Ik hoor nu, in verkiezingstijd, geen enkele partij in Den Haag zeggen dat er meer geld naar de gemeenten moet. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is hierover allang brandbrieven aan het schrijven. Wat de toekomst ons uit die hoek in financiële zin gaat brengen, is dus in hoge mate onzeker. Die toekomst is nou juist waarover we het samen moeten hebben in deze begroting zoals die nu voor ons ligt. Het is zaak om onze gezamenlijke plannen zo goed mogelijk in verhouding te zien tot de factor onzekerheid en om binnen kaders te blijven, hoewel die kaders heen en weer slingeren. De Meicirculaire van dit jaar, een update van de ontwikkelingen rond het Gemeentefonds, had een negatief effect van maar liefst 3,5 miljoen euro - als je alles optelt - en werd gevolgd door een Septembecirculaire die nog veel sterker de positieve kant uitslaat. Wat staat er in de volgende vier circulaire? Laten we voorzichtig zijn. Er gaan nog wettelijke verplichtingen op ons afkomen die we zullen moeten betalen maar waarvan de omvang onzeker is.

Ik wil graag vervolgen met de reactie op de inbreng van de partijen en, voor zover dat tot mijn portefeuilles behoort, op de ingebrachte amendementen en moties. In de richting van GroenLinks: het is waar dat onze ambities groter zijn dan wat in de Kadernota is opgenomen. Daar hebben we in de commissie al over gesproken. Het college heeft zeer grote ambities en we werken keihard, samen met al onze ambtenaren. Dat betekent dat we niet een halfjaar stil hebben gestaan. Tussen de vorming van de Kadernota en de vorming van de begroting zijn de nodige nieuwe ideeën

ontstaan en zijn plannen ontwikkeld. Dat is waar. Misschien kun je zeggen: dat is maar goed ook. We gaan hierover nu met elkaar in debat.

De heer **Deuzeman** vroeg, als ik het goed begrepen heb, om een vervolgstuk over cultuur. De Uitvoeringsagenda Cultuur, volgend op de Cultuurvisie, is onderhanden. Die valt onder de autorisatie van het college, maar komt ter informatie uw kant op. Daar wordt dus aan gewerkt.

Of wij er geen traditie van willen maken om eens in de acht jaar onder verscherpt toezicht te komen staan? Nee, dat willen we zeer zeker niet. Wij willen niet in de "trap" vallen om elkaar voortdurend in de Engelse taal toe te spreken, waar ze op lagere scholen kennelijk ook al last van hebben. Wat onder verscherpt toezicht komen te staan betreft: niet over mijn dode lichaam!

U vroeg om een toelichting op het subsidiebeleid. Er is een indexatie van 4,4%. Verder loopt dat conform door. Bij Voorschoten voor Elkaar, waar formeel ook sprake is van een subsidie, is het verhaal nu natuurlijk wezenlijk anders, maar dat is eigenlijk een heel andere omgeving en ook een andere portefeuille.

Ik ga kort in op de amendementen 264 en 262 van GroenLinks. Amendement 264 heeft in beslispunt 1 een onderdeel of onderwerp dat ook terugkomt in amendement 261. Ik laat dat wat dat betreft graag over aan collega-wethouder De Bruijn. Beslispunt 2 is het toevoegen van € 950.000 aan de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting. Het volgende is gaande. Om te beginnen gaan we in de eerstvolgende raadsacyclus in de raad op 7 december besluiten over het Integraal Huisvestingsplan. Dat is inmiddels door het college en is uitgebreid besproken met alle schooldirecties. Dat zal u op zeer korte termijn ter hand gesteld worden. We denken dat dat het moment is om verdere besluiten te nemen over huisvesting, kosten die daarbij horen enzovoort. Dat is één kant. Een tweede, belangrijker punt is dat aanstaande maandag, op 13 november, de gezamenlijke schoolbesturen zullen overleggen én besluiten over wat ze precies willen voorstellen voor een locatie voor de taalklas; die afspraak hebben we ook met hen gemaakt. We zijn dus in nadrukkelijk overleg met de scholen. We vinden het zeer belangrijk. We weten dat de situatie zoals die nu is, nog beter kan. Dat overleg is komende en aanstaande maandag moet hier een besluit over komen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Als de wethouder dit al weet, is de vraag natuurlijk: waarom staat dit dan op die manier in de begroting? Dan had het toch gewoon niet voorgesteld moeten worden?

Wethouder **Van der Elst**: Dat heeft te maken met het feit dat verschillende dingen samenvallen. De ontwikkeling aan de Richard Wagnerlaan gaat niet alleen over de taalklas. Daar is echt veel meer aan de gang. Dat laat ik toch graag over de portefeuillehouder, die daar integraler over gaat dan alleen vanuit onderwijs.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dan moet ik dit misschien aan uw collega vragen, maar dit is de reden die in de begroting gegeven is. Dit is waar we over besluiten en dit is wat u van ons vraagt. Moeten we er nu van uitgaan dat er andere informatie is die we niet gekregen hebben maar dat we daarom akkoord moeten gaan? Die redenatie is wel een beetje vreemd.

Wethouder **Van der Elst**: Ik denk dat dat niet zo is. Wat alleen wel speelt, is dat de begroting natuurlijk alweer een tijdje geleden opgesteld is. Hoe gaat dat? Die cycli duren even. Hier staat dus niet het laatste nieuws van gisteren in. Dat is waar. Maar over het mogelijkerwijs schrappen van beslispunt 2o wordt in het kader van de beantwoording van amendement 261 op u gereageerd. De beslispunten 2 en 3 in amendement 264 willen wij ontraden, want die lijken ons prematuur. Laten we eerst samen kijken naar het IHP, dat in de eerstvolgende raadsacyclus op u afkomt. Aanstaande maandag gaan de schoolbesturen intern een besluit nemen over wat ze graag zouden willen. Daar gaan we dan over in gesprek met de schoolbesturen. Het is overigens duidelijk - daar zijn we het over eens - dat zo'n taalklas een betere plaats heeft binnen een school dan buiten een school. Dat nemen we dus mee in de overweging. We negeren uw oproep dus niet; het gaat om de timing.

Ook amendement 262 over een voorbereidingskrediet voor de Fortgensschool ontraden wij. Het voorstel komt bovendien letterlijk terug in de Najaarsnota. Dat kan ik alvast onthullen, want wij zien ook dat dat zinvoller is, maar dan in het kader van een besluit over het IHP. Het staat daar nu

al in; anders moeten we die Najaarsnota weer om gaan turnen. We zijn het dus met u eens, maar dan alstublieft in de Najaarsnota.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Maar wij moeten de begroting toch nu goedkeuren? Ik vind dit dus moeilijk. Ik begrijp dat er straks nog een besluit komt over het IHP, maar we moeten nu al zeggen of de begroting goed is. Snapt de wethouder onze zorg? De redenering is dus dat we met betrekking tot de beslispunten 2 en 3 van amendement 264 eerst het IHP moeten afwachten, maar dan hadden ze er ook niet in hoeven te staan, want we moeten het IHP nog afwachten.

Wethouder **Van der Elst**: Wat die taalklas betreft was er een gedachte dat we die zouden kunnen vestigen in een verduurzaamde vestiging op Richard Wagnerlaan 22. Dat is nog steeds niet uitgesloten, want er moet hoe dan ook een locatie zijn voor een taalklas, liefst nog beter dan zoals die nu is. Daarover zijn we in gesprek. Maar het IHP, dat u feitelijk moet zien als een beleidsstuk waar de raad over besluit, is stap één. Daarna moet je de financiële consequenties pakken, niet andersom. We willen dat met alle onderzoeken en alle nadere stappen die we zetten: eerst de basis en vervolgens de financiële consequentie, en zo min mogelijk andersom. De amendementen 264 en 262 ontraden we dus om gemotiveerde redenen.

Mevrouw Van Meenen van de VVD memoreert terecht dat de begroting er nogal anders uitziet dan in 2018. Ik herinner me dat beeld heel goed, zoals u dat zich misschien ook weer herinnert. Dat is extra reden om het stuur steviger vast te houden dan ooit, want het is woelig. De door u genoemde boeg golf is er. Er komt een golf van investeringen op ons af. Dat heeft weleens wat gehaperd, maar we geloven echt dat we het nu echt gaan doen, hoewel het niet allemaal helemaal in onze eigen hand is.

U heeft enige zorgen over de ambtelijke organisatie. Het college vaart er ten volle op dat de slagen die nu gemaakt worden in het verbeteren van onze organisatie, snel, fors, daadkrachtig en doelgericht zijn en alles wat je daar verder van kan denken. Hoe weten we dat? We ruiken het, we voelen het, we zien het, we horen het en het gebeurt echt. Het is een bijzonder positieve sfeer om met elkaar in te kunnen werken. Er worden goede stappen gezet. Dat betekent dus dat je een sterker kader krijgt om die grotere taakstelling en die boeg golf aan te kunnen. We zijn daar niet bang voor, maar er verandert zeker iets; dat heeft u terecht opgemerkt. Dank voor de door u uitgesproken waardering voor de ambities. En ja, we doen dat, zoals uzelf ook aangaf, hand in hand met onze ambtelijke organisatie.

Mevrouw Mieremet van D66 vroeg wat deze begroting betekent. We hopen dat u er een combinatie van ambitie, voorzichtigheid, reële cijfers en misschien nog heel veel meer moois in leest, maar we denken dat je dat ook een beetje aan de lezer zelf moet overlaten. Er worden keuzes voorgelegd, geen besluiten. U sprak in meubeltermen; dat vond ik mooi. We hebben in de commissie terecht gezegd: laten we niet aan elkaars stoelen zagen. U heeft terecht opgemerkt: laten we samen kijken of we het samen beter kunnen doen. Dat vind ik een heel, heel positieve insteek. Wat is dit nu voor een begroting? Deze begroting vormt een stoel waar je stevig en comfortabel in kan zitten en waar zowel de oppositie als de coalitie zich veilig en goed in moeten kunnen voelen. Op de amendementen 262 en 264 heb ik al een reactie gegeven.

De door de heer Van Duivendijk van Voorschoten Lokaal genoemde speerpunten komen hoegenaamd allemaal terug. We hebben dus ons best gedaan, ook voor u. U herkent een gezonde en transparante financiële begroting. Dat was ook onze bedoeling. Op de vraag of wij de uitdaging willen aangaan om het nog beter, nog transparanter en nog beknopter te doen, antwoord ik volmondig ja. Een kleine verrassing voor de heer Van Duivendijk: "pro memorie" betekent niet "post mortem", maar werkelijk "pro memorie". Wij blijven ons best doen om het steeds beter te doen. We vinden het bijzonder leuk dat u ons met een grote stap - want u heeft een lang lijf - over de losbrekende herfst heen brengt en dat u ons nu al in de paassfeer brengt. Hartelijk dank daarvoor! We hopen dat dit kuiken zo spoedig mogelijk een kloeke kip zal zijn; aan ons zal het niet liggen.

De heer Posthuma vindt dit een heldere begroting. Dank daarvoor. De Septembercirculaire is helaas niet onze verdienste; was dat maar zo! Die komt echt uit de blauwe lucht naar beneden vallen en daar kunnen we het mee doen. Maar is de door u genoemde ruimte er wel? Is het wel de reddende engel? Dat is de grote vraag. Mijn inleiding over risico en onzekerheid ging exact

daarover: we kunnen er vooralsnog eigenlijk niet meer mee dan ernaar kijken, "o" zeggen en afwachten.

Wat de door u geschetste Petra betreft: we doen ons uiterste best om voor alle Petra's in Voorschoten en misschien zelfs nog een stukje daarbuiten ons best te doen. We vinden het onze taak en missie om hen zo goed mogelijk te helpen, zeker de Petra's die niet in staat zijn om te sparen en die een beetje extra hulp nodig hebben. Wellicht zal collega Schokker daar nog meer over zeggen; wellicht zal ook collega De Bruijn dat doen. Allebei; we zijn united.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ga straks natuurlijk nog iets vragen aan de heer De Bruijn en aan de heer Schokker, maar nu aan u als collegelid dat over de financiën gaat: wat vindt u ervan dat het woord "bestaanszekerheid" gewoon niet in de begroting naar voren komt? Kunt u daar een appreciatie van geven?

Wethouder **Van der Elst**: Ik vind het basaal dat je bestaanszekerheid moet geven. Het is een absolute hype. Alle kartrekkers in Den Haag gebruiken het nu vijf keer in één alinea, maar dat had al een basis moeten zijn voordat je überhaupt begon in het openbaar bestuur. Het zal ook wel weer wegzakken en dan komt het weer een keer terug, maar als dat geen grondhouding is, moet je niet in het openbaar bestuur gaan werken. Dat is mijn reactie daarop.

De heer **Posthuma** (PvdA): Dank voor het antwoord, maar dat was geen antwoord op mijn vraag. Mijn vraag is waarom het woord niet voorkomt in deze begroting. Ik ken de heer Van der Elst als een sociaal bewogen mens en hij zal de krant de afgelopen maanden vast en zeker gelezen hebben. Als hij dan de conceptbegroting met zijn ambtenaren aan het bespreken is, waarom zegt hij dan niet: goh, misschien moeten we iets aan bestaanszekerheid doen en misschien moeten we het erin zetten? Sterker nog: moeten we er bijvoorbeeld niet iets in zetten over het Noodfonds, dat nauwelijks uitgegeven is? Dus graag uw reactie daarop, alstublieft.

Wethouder **Van der Elst**: Laten we daar het debat over aangaan. Het Noodfonds valt toevallig niet onder mijn portefeuille, maar ik geloof dat het ook een semantische discussie is of je wel of niet elementen van bestaanszekerheid in de begroting terugvindt. Ik denk bijvoorbeeld aan de subsidie die richting Voorschoten voor Elkaar gaat en die je, als je wil, best in dat kader zou kunnen lezen.

Daar waar u wellicht toch wat integraliteit in de afweging tussen verschillende investeringen en/of de onderbouwing mist: daar is het debat natuurlijk ook voor, maar ik wil daar in ieder geval overheen of naast leggen dat er naast die integraliteit, die we heus wel opzoeken, nog een paar dingen zijn waar we echt rekening mee houden. Dat zijn: tempo maken, kwaliteit en robuustheid. Het is dus ook een afweging. Het is een keuze. Je kunt niet alles uitentreuren in integraliteit voorleggen aan elkaar, maar wel zo goed mogelijk. Nogmaals, daar is het debat vanavond ook voor.

Ik kom bij de inbreng van mevrouw Kortekaas van het CDA. Het is goed dat u de relatie legt tussen mantelzorg en het respect dat daarmee samenhangt. Feitelijk wil ik toch ook even de brug slaan naar de begroting, want die is niet anders dan uit respect voor wat onze hele samenleving is. In die zin zit er dus wel een stukje parallel in. Dank voor het zilveren randje dat u om de begroting ziet, maar staat u ons toe dat we als college dat zilveren randje toch in één klap volledig neerleggen bij onze ambtenaren? Dat zal u vast goedvinden.

Flexwoningen, de skeelerbaan en de samenhang: ja, we zeggen toe dat we die samenhang niet uit het oog verliezen, maar we hebben ook een beetje haast. We kunnen dus niet eeuwig blijven hangen op onderzoeken die we op elkaar gaan stapelen.

Wij omarmen amendement 267. Het is in lijn met wat wij aan het doen zijn. Het amendement verzoekt het college om te komen tot een nog transparantere enzovoorts begroting. Het betekent wel dat de vergelijking tussen de verschillende begrotingen en de andere planning- en controlstukken door de jaren heen bijzonder veel lastiger gaat worden.

Ik vergat te reageren op amendement 265 van Voorschoten Lokaal met het voorstel om de hondenbelasting uit de begroting te schrappen. Daar ga ik nu alsnog op reageren.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): De wethouder geeft aan dat het amendement een aantal zaken met betrekking tot planning en control in de loop van het jaar lastiger maakt. Ik wil daar graag een betere toelichting op dan alleen een uitspraak. Wij investeren in onze begroting voor 2024 ook 1 ton in een nieuw computerprogramma voor de afdeling Financiën, dat ook allerlei andere mogelijkheden biedt. Als je zo'n investering doet, kan ik me voorstellen dat je daarmee tegelijkertijd allerlei andere zaken kan regelen als je dat programma toch al moet implementeren in de organisatie. Ik krijg dus graag een toelichting van de wethouder op zijn uitspraak.

Wethouder **Van der Elst**: Mijn uitspraak betreft het amendement. Dat omarmen we. De opmerking die we maken, is dat als je een compleet verschillende inhoud van verschillende planning- en controlstukken naast elkaar gaat leggen, de ene begroting heel anders is dan de begroting in het volgende jaar. Dan wordt de vergelijking moeilijker. Ik zou niet weten wat verder de inhoudelijke effectiviteit of zeggingskracht van een stuk software is, maar dat lijkt mij overwegend een kwestie van interne bedrijfsvoering. Daar kan ik in het kader van dit amendement dus niks zinnigs over zeggen. Het zal vast een stap de goede kant op zijn, want anders hadden we het niet voorgesteld.

Tot slot amendement 265. We hebben dit al eerder ingebracht, toen er was besloten om te onderzoeken hoe het zit met omliggende gemeenten: wij vinden dit toch een beweging die we ontraden. Ik verwijs naar de inbreng waarmee ik vandaag begon, namelijk over de grote mate van onzekerheid. Het staat nu in de begroting voor volgend jaar voor € 145.000 euro. Als je die wegstreept, heb je die niet. Over een periode van vier jaar heb je die dus vier keer niet. Dan wordt het ook nog een beetje meer, maar je praat dan zo over € 540.000. Dat is een beetje veel. We willen dit dus ontraden. We zijn nog niet zover. Bovendien: als je dit zou dekken door de ozb niet-woningen, betekent dat bovenop de stijging van 4,4,% die toch al in de begroting zit, nog een keer 11,6%. Dan komt er dus 16% bij als je dit op die manier wil dekken. Dat betekent gemiddeld per ondernemer of gebruiker € 200. Dat is veel geld.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik begin met twee losse onderwerpen. De rest zal ik in de volgorde van de verschillende amendementen en moties behandelen. Ik begin met het winkelcentrum Hofland, waar GroenLinks aandacht voor vroeg. Vorige week hebben we daar ook over gesproken in de commissie. Ik kan zeggen dat er inmiddels een LTA-toevoeging onderweg is voor Q2 2024; ik hoor nu dat die zelfs al bij de bijlagen zit. Dan zal er dus een raadsvoorstel uw kant opkomen.

Ik ga graag in op de vraag van het CDA over de marketingstichting. Uiteraard is het uitvoering en gaat u daar niet direct over, maar het is geen enkel probleem om daar iets over te zeggen. Wij zijn al langere tijd met deze stichting in gesprek over een aantal onderwerpen. Als Voorschoten willen wij namelijk graag meer focus op concrete acties in Voorschoten. Dat wordt ook benoemd in de roadmap, maar wij zien dit niet genoeg terug. We hebben gevraagd om meer details in de plannen. We hebben ook gevraagd om een activiteitenplan waarin ook wordt uitgelegd wat zij wanneer doen en we hebben gevraagd om een betere verantwoording van de middelen die wij natuurlijk toch overmaken naar deze stichting. Ik heb persoonlijk in maart al gesprekken gehad met het bestuur en de marketeer. Laat ik het zo zeggen: sindsdien heb ik bestuurlijk eigenlijk helemaal niks teruggehoord aan communicatie. Dat vinden wij een gebrek aan communicatie. Wij zien dus ook geen verbetering daarin. Dat heeft erin geresulteerd dat wij hebben gemeend dat we de promotie van ons dorp wellicht beter ergens anders kunnen beleggen. Dat is de onderbouwing daarvan. Dat betekent niet dat wij geen promotie van ons dorp meer doen. Er zijn ook een aantal zaken die gewoon doorlopen en die binnen de € 45.000 vallen, bijvoorbeeld de licentie van de VVV en een gezamenlijk optrekken in de Leidse regio in de Streek van Verrassingen. Dat valt daar dus gewoon onder. Ik hoop dat dit u in ieder geval wat meer onderbouwing geeft van wat daar speelt.

Ik ga nu graag in op de amendementen en de moties. Ik ga niet in op amendement 255, want dat is niet ingediend. Amendement 259 van de PvdA en GroenLinks vraagt om een communicatiecampagne. De PvdA weet ook wel dat we in de discussie naar aanleiding van het Rekenkamerrapport hebben gezegd dat het een goed plan is om meer tijd en effort te besteden aan communicatie. We hebben inderdaad, zoals u hier aangeeft, geconstateerd dat bijvoorbeeld de armoederegisseur op de website van Voorschoten voor Elkaar lastig te vinden is. Ik heb inmiddels ook al met haar daarover gesproken en we zitten binnenkort bij elkaar. In die zin kunnen wij dit amendement steunen. U spreekt over het Noodfonds. Dan heb ik het over het Noodfonds via SUN Voorschoten, zoals u weet; we hebben natuurlijk ook een landelijk noodfonds. Maar ik kan me voorstellen dat de communicatie breder gaat dan alleen deze door u genoemde punten.

Dan amendement 261 over de Richard Wagnerlaan, het BplusC-gebouw, zoals we het nog steeds af en toe noemen. Ik moet de raad eerst meedelen dat wij - ik en de burgemeester - tijdens de commissievergadering hebben aangegeven dat we ons uiterste best zouden doen om met meer informatie te komen voor deze avond. Helaas is dat niet gelukt. We zijn echt nog in gesprek met verschillende partners, ook over de financiële onderbouwing. We verwachten wel voor het einde van het jaar een raadsinformatiebrief naar u te sturen. Ik snap dat het vervelend is dat ik daarover nog niet alle helderheid kan geven. Wel kan ik aangeven dat wij zouden kunnen leven met het besispunt van amendement 261, omdat we toch met een nieuw voorstel richting de raad willen komen. Uiteindelijk laat ik het oordeel dus aan de raad. Wij kunnen daarmee leven.

Ook ik wil even reageren op amendement 265 over de hondenbelasting. Natuurlijk zit daar een heel sterke financiële component in; vandaar dat wethouder Van der Elst daar al op heeft gereageerd. Maar ik zou nog iets extra's ter overweging mee willen geven. U weet dat de ozb niet-woningen niet alleen gaat over bedrijfspanden, maar ook over maatschappelijke panden, bijvoorbeeld bij sportverenigingen. Voorschoten Lokaal zegt: wij zijn ook echt voor het verenigingsleven. Ik denk dus dat daar wel het een en ander schuurt. Dat wil ik u ter overweging meegeven. Daarnaast wil ik op nog een punt extra openheid van zaken geven. U weet dat er ook gesproken wordt over een eventueel ondernemersfonds en dat we misschien ook denken aan accommodaties in de sport, maar ik noem ook de Ontwikkelvisie Centrum. Als wij de ozb niet-woningen nu al gaan inzetten voor die hondenbelasting, betekent dat dat je de deur daar eigenlijk dichtgooit voor gebruik aan die kant. Dat wil ik u in ieder geval ter overweging meegeven.

De heer **Posthuma** (PvdA): Bij de ozb niet-woningen heb je natuurlijk een gebruikersdeel en een eigendomsdeel. Volgens mij refereert de heer Van Duivendijk aan het eigendomsdeel. Ik weet niet of het voor alle verenigingen geldt, maar de meeste verenigingen zijn volgens mij geen eigenaar van het pand. Dat is van de gemeente of van iemand anders. Zou u daar nog op kunnen reageren alstublieft?

Wethouder **De Bruijn**: Dat klopt. Veel verenigingen zitten bijvoorbeeld in een pand van ons, maar er zijn wel degelijk ook maatschappelijke, dus niet-commerciële organisaties met een eigen pand. Ook die zullen dan dus meer gaan betalen.

Ik ga graag door naar motie 305 over de cliëntenraad. Die motie zouden wij willen ontraden met de volgende redenering. In het verleden hebben we inderdaad al een cliëntenraad gehad, naast de Adviesraad Sociaal Domein. De reden waarom de cliëntenraad op een gegeven moment is opgegaan binnen de ASDV, was dat het gewoon heel moeilijk bleek om voldoende mensen te vinden voor die cliëntenraad. Daarnaast merken we ook dat het proces alleen maar stroperiger gaat lopen als het beleid iedere keer met nóg meer partijen moet worden afgestemd. Wel kan ik meegeven dat we al diverse gesprekken hebben gehad met de Adviesraad Sociaal Domein en dat die zelf aangeeft dat het voor hen een speerpunt is om zo veel mogelijk ervaringsdeskundigen in hun midden op te nemen. Die hebben ze dus ook al. Zoals ze ons hebben laten weten, zijn ze ook echt op zoek naar cliënten om in hun midden plaats te nemen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het probleem, dat we ook in het Rekenkamerrapport zien, is dat de feedbackloop, die iedere organisatie nodig heeft vanuit de gebruikers daarvan, niet goed tot stand komt. Zo'n cliëntenraad kan er juist voor zorgen dat dit wél plaatsvindt. Het feit dat de gemeente het moeilijk vindt om deze mensen bij elkaar te krijgen, wil volgens mij niet zeggen dat je dat niet moet doen. Volgens mij moet je het juist stimuleren en ook faciliteren. Het is vooral belangrijk dat je mensen bij elkaar krijgt en dat je bijvoorbeeld ambtelijke ondersteuning geeft die ervoor zorgt dat de verslaglegging op een goede manier gaat, zodat dit op een compacte en bondige manier wordt ingebracht. Hoe het nu bij de Adviesraad Sociaal Domein gaat, lijkt mij juist heel lastig. Eigenlijk zijn zij er al jaren mee aan het worstelen dat ze hier op geen enkele manier iets aan hebben kunnen doen of iets hebben kunnen organiseren. Kijkend naar het rapport van de lokale Rekenkamer, vind ik dat we echt uit een ander vaatje moeten gaan tappen. Mijn vraag aan de wethouder is: vindt u ook niet dat we uit een ander vaatje moeten tappen en dat we naar aanleiding van dit rapport iets verder moeten gaan dan de status quo die we nu hebben?

Wethouder **De Bruijn**: Kijkend naar het advies van de Rekenkamer, denk ik over het algemeen dat we op verschillende vlakken dingen nog beter kunnen doen. Ik denk dat we daarover het gesprek met elkaar moeten aangaan. Ik denk niet dat dit ook zo is op het punt van die cliëntenraad, want

ik zou de ASDV eigenlijk het vertrouwen willen geven. Zij geven zelf ook aan dat zij hiermee aan de slag willen gaan. Nogmaals, we hebben in het verleden gezien dat het echt heel lastig is om die cliëntenraad in de lucht te houden en om daar constant nieuwe mensen voor te vinden. Laten we de energie dus gewoon stoppen in waar die al zit en niet weer een nieuwe entiteit oprichten, waarvan onze ervaring eigenlijk is dat dat niet lukt.

De heer **Posthuma** (PvdA): De cliëntenraad is een wettelijk instrument op het punt van zorginstellingen en wordt daar divers en heel succesvol toegepast, waardoor bepaalde signalen van gebruikers en cliënten op een goede manier bij bijvoorbeeld een raad van bestuur terechtkomen. Deze praktijk is heel regulier en normaal. Ik vind dit dus heel lastig te begrijpen. Ik weet hoe het is gekomen. In 2016 is de Participatiewet gekomen. Die heeft ervoor gezorgd dat die cliëntenraden eigenlijk ontmanteld zijn, om het zo maar te zeggen. Er is een Adviesraad Sociaal Domein gekomen om daarmee de participatie te doen, maar er is geen verplichting opgenomen dat daarin ook mensen zitten die zelf een bijstandsuitkering ontvangen of die onderdeel zijn van de Participatiewet. Er is dus een heel mooi instrument dat in het gezondheidsdomein eigenlijk best goed functioneert. Ik zou eigenlijk denken dat dit ook op die manier zou moeten functioneren met de bewoners die gebruikmaken van die verschillende regelingen. Juist dit instrument kan voorkomen dat we over een paar jaar weer met zo'n raar rapport van de lokale Rekenkamer zitten. Dus graag een reactie van de wethouder op het feit dat dit in de gezondheidszorg op een heel brede schaal wordt toegepast.

Wethouder **De Bruijn**: Ik snap wat u zegt. In de gemeenten om ons heen hebben meerdere gemeenten het georganiseerd zoals wij. Dat geldt bijvoorbeeld voor Leidschendam-Voorburg, maar het geldt voor meerdere gemeenten om ons heen. Ook daar bleek het lastig te zijn om daar separaat nog een cliëntenraad naast te zetten. Dat is vaak gecombineerd en samen opgenomen, juist in zo'n Adviesraad Sociaal Domein. Ik begrijp wat u zegt, maar laten we het ook niet moeilijker maken dan het is en laten we die Adviesraad Sociaal Domein nu ook het vertrouwen geven in wat die zo goed mogelijk voor ons probeert te doen.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Posthuma op dit punt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het is geen kritiek op de Adviesraad Sociaal Domein. Het gaat erom dat dit je eigenlijk een extra instrument in handen geeft dat volgens mij voor iedere organisatie hartstikke goed is. Daarom doen de zorginstellingen in Nederland dit ook. Je krijgt dan input van de mensen die direct onderdeel hiervan zijn of in dit geval soms echt lijden door hoe bepaalde mensen bepaalde acties ondernemen. Ook daarom zou het echt heel goed zijn als je die feedbackloop op een goede wijze krijgt, zodat mensen dit eerder te horen krijgen. Als er een cliëntenraad was geweest, was zo'n rapport van de lokale Rekenkamer, waar iedereen toch een beetje van schrok, er niet geweest. Althans, mensen die daar minder mee te maken hebben, schrokken daarvan. Ik schrok er persoonlijk niet zo van, want ik heb die geluiden gehoord. Ook de Petra uit het verhaal is iemand die niet aan dit onderzoek mee durfde te doen; dat is dus iets extra's wat er dan bij komt. Dan zou je toch juist zo'n instrument moeten gebruiken om je dienstverlening te verbeteren? Ik proef nu uit de antwoorden van de wethouder dat hij dat eigenlijk helemaal niet van plan is, dat hij de situatie kennelijk niet urgent vindt om andere dingen te gaan doen en dat hij gewoon op dezelfde manier verder wil gaan. Dat vind ik echt een gemiste kans. Ik roep het college nogmaals echt op om daar anders op te reageren en anders hoop ik dat de raad met de motie instemt.

Wethouder **De Bruijn**: Ik denk dat waar u naar op zoek bent, de input vanuit diverse cliënten of ervaringsdeskundigen, nu al in grote mate plaatsvindt binnen de ASDV. Als dat uitgebouwd wordt en als zij er extra cliënten bij krijgen, denk ik dat dat heel prima samen kan gaan. Misschien kunt u mevrouw Petra voorleggen of ze geen onderdeel wil zijn van de ASDV. Misschien heeft zij ook een paar kennissen die dit zouden willen. Ik denk dat dat een meerwaarde zou bieden, want ik begrijp u wel, maar ik denk dat het ook heel goed kan binnen de ASDV.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ik geef eerst een doorkijkje in mijn reactie. Ik wil eerst een aantal vragen beantwoorden. Daarna ga ik in op het hoofdstuk sportaccommodaties, waar veel vragen over zijn gesteld. Tot slot loop ik de amendementen en moties door. De eerste vraag die ik heb genoteerd, was of het Beleidsplan Sociaal Domein aan de LTA kan worden toegevoegd. Ik heb al eerder, toen het Beleidsplan Sociaal Domein van de agenda werd gehaald, aangegeven dat wij in Q4 met een informatiebrief komen. Dan geven we het proces aan van hoe we verdergaan.

Natuurlijk moet er een nieuw Beleidsplan Sociaal Domein komen. Ik kan nu al zeggen dat dit niet gaat lukken in Q1 of Q2. Dat zal dus op z'n vroegst Q3 of Q4 worden. We kunnen het dus tentatief opnemen, maar ik wil u gewoon wat meer helderheid over het hele proces verschaffen. Daar zijn we nu mee bezig en daar komt dus een informatiebrief over.

Mevrouw Kortekaas van het CDA had een aantal vragen c.q. behoefte aan toezeggingen. De eerste vraag ging over de duurzame mobiliteit en een soort mobiliteitsscan. We hebben daar even naar gekeken. Ik moet eerlijk zeggen dat de startnotitie voor het mobiliteitsbeleid pas in Q4 komt, dus in het vierde kwartaal van volgend jaar. Dat lijkt mij het geschikte moment om daar verder over te spreken. We gaan het wel even inventariseren en ik heb al gehoord dat er ook nog wat andere methodes zijn, maar ik zou toch echt willen voorstellen om het op dat moment mee te nemen.

Dan de vraag over de bomen: zijn er twintig bomen bij gekomen? Ik moet u teleurstellen: het antwoord weet ik niet precies. Het kunnen er dus meer of minder zijn. Ik weet wel dat het plantseizoen van november tot en met maart loopt. We zitten nu dus in het plantseizoen. Wat dat betreft gaat het dus goed. We proberen bij vervanging van bomen echt altijd meer bomen terug te plaatsen. Dat gebeurt dus gewoon. Er worden wat bomen bijgeplaatst bij de Knip en bij het Burgemeester Berkhoutpark. Een mooi bericht is ook dat bij het Frans Halsplantsoen de doelstelling voor dit jaar al is gehaald. Ik hoop dat dit u allen geruststelt.

Mevrouw Kortekaas vroeg ook naar het aantal vernielingen die hebben plaatsgevonden in het Burgemeester Berkhoutpark. Dat is natuurlijk best ernstig; ik heb het zelf ook gezien. Er is daar een prachtig bankje vernield. We hebben het geconstateerd en het wordt opgeknapt. Ik kan u dus de toezegging geven dat daarnaar wordt gekeken. We zullen kijken of er ook iets te doen valt bij degenen die dat hebben veroorzaakt, dus of daar wellicht nog enige compensatie te verkrijgen valt.

De **voorzitter**: Ik zal de vraag over de daders straks misschien nog even meenemen.

Wethouder **Schokker**: Dat was precies mijn verzoek. U kunt mijn gedachten lezen, burgemeester.

Daarmee heb ik de vragen behandeld die ik had genoteerd. Nu ga ik in op de sportaccommodaties. We hebben daar tijdens de commissiebehandeling uitgebreid met elkaar over gesproken. Ik moet eerlijk zeggen dat ik hier de afgelopen dagen, toen ik de amendementen zag binnenkomen en ook naar aanleiding van de discussie toch even van wakker heb gelegen. Dat doe ik niet vaak. Ik vind dit een ingewikkeld onderwerp. Ik zal uitleggen waarom. Ik proef bij de raad een intentie om hier positief over te zijn. Dat is heel mooi. Tenminste, er is één amendement dat dit helemaal wil schrappen, maar de rest is allemaal heel positief. Dat is heel mooi, maar tegelijkertijd moet ik op grond van verschillende amendementen constateren dat er behoorlijk sprake is van uitstel. Hoe moet je daarmee omgaan? Ten eerste is er de kwestie van Voorschoten '97. Ik pak die casus, die ik nog eens goed heb nagekeken, erbij. Dit loopt eigenlijk al sinds 2009. Toen al is voor de eerste keer geconstateerd dat daar mankementen zijn. Er zijn verschillende verzoeken geweest. In 2016 is een verzoek afgewezen. Ik begrijp ook de behoefte bij uw raad om een soort afwegingskader te hebben: waarom deze vereniging wel en andere verenigingen niet? Er is op dit moment natuurlijk wel een toetsingskader, dat in 2015 of 2016 is vastgesteld. Dat toetsingskader geeft een aantal criteria op basis waarvan je toch wel objectief zou kunnen vaststellen dat er bij Voorschoten '97 echt een grote behoefte is aan een nieuwe atletiekbaan. Daar is in het verleden ook gebruik van gemaakt. Er zijn kunstgrasvelden aangelegd voor diverse verenigingen. Van verschillende clubs, bijvoorbeeld in handbal, hockey en voetbal, zijn aanvragen gehonoreerd.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): De wethouder geeft aan dat in 2016 een voorstel is afgewezen. We hebben de indruk dat dit afgewezen is omdat er een andere juridische overeenkomst aan de verhuur ten grondslag ligt, want daarin staat dat de atletiekvereniging moet opdraaien voor het eigen onderhoud. Was dat niet de reden om het voorstel in 2016 af te wijzen?

Wethouder **Schokker**: Zonder in te gaan op de details van de contracten: het klopt dat er een verplichting in het contract is. Maar de juridische situatie is er sindsdien niet eenvoudiger op geworden. Er zijn wat stichtingen bij gekomen et cetera. Dat is dus niet een-op-een zo te zeggen. Er is in die tijd een toetsingskader gekomen. We moeten nu gewoon constateren dat Voorschoten '97 kwalificeert voor de criteria die daarin genoemd zijn. Het is objectief aantoonbaar dat er behoefte aan is. Het staat er gewoon niet goed voor; dat is gewoon de realiteit. Er is een aantal

keren hierover gesproken. Er is dus duidelijk betrokkenheid geweest vanuit de gemeente, maar het is nooit gehonoreerd. Er zal op een gegeven moment een keuze moeten worden gemaakt.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Is de wethouder niet met mij van mening dat dit het ideale moment is om die juridische warboel te ontwarren en met duidelijke regels te komen, zodat het voor iedereen helder is wat nu de keuzes zijn?

Wethouder **Schokker**: U zegt het mooi, mevrouw Van Meenen. In een ideale wereld heeft u natuurlijk volledig gelijk, maar deze kwestie loopt al dertien jaar. Dit is een belangrijke voorziening voor Voorschoten. Er zijn 350 of 320 mensen lid. We vinden sporten en bewegen heel belangrijk. De strekking van een aantal amendementen is dat we nu nog een jaar gaan wachten. Op z'n vroegst krijgen we in Q2 het beleidsplan accommodaties. Ik zal alles op alles zetten om te zorgen dat het hier zo snel mogelijk komt. Dat gaat ambtelijke capaciteit kosten. Dat heeft dus gewoon tijd nodig. Dan kunnen we op z'n vroegst pas in Q3 of Q4 gaan beslissen. Voordat je het weet, zit je dus in de zomer van 2025 voordat die baan er zal liggen. Het is dus een jaar uitstel, met de maatschappelijke consequenties van dien, zeker omdat deze kwestie al zo lang loopt. En misschien wordt het nog wel duurder. Dat moet je dus afwegen tegen het juridisch uitpluizen van hoe zaken precies zitten. In een ideale situatie heeft u gelijk.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Is de wethouder ervan op de hoogte dat het beleidskader uit 2016 waarnaar hij verwijst, er juist gekomen is omdat er op dat moment een aanvraag lag van de atletiekbaan, die werd afgewezen, en er plotseling ergens kunstgrasvelden werden aangelegd? Iedereen dacht daarbij: wat is het kader geweest waardoor we die nou aanleggen? Dat was niet eens de vraag. Dat was exact de reden waarom we met dit kader begonnen zijn. Er is helaas nooit iets mee gebeurd; we zitten nu nog steeds met deze juridische warboel. Ik ben het dus met mevrouw Van Meenen eens: kunnen we deze warboel nu eindelijk een keer oplossen, juist ook om die atletiekbaan nu wél iets te gunnen en niet weer verstrikt te raken in allemaal rare constructies? Ziet de wethouder geen mogelijkheid om dit parallel te doen, zoals wij voorstellen in ons amendement?

Wethouder **Schokker**: Ik zie geen mogelijkheden om het parallel te doen, want je bent gewoon een tijd bezig met het opstellen van een sportaccommodatiebeleid. We zijn ook druk bezig met die contracten. Er is een nieuwe persoon bij de gemeente aangenomen - tenminste, die wordt ingehuurd - om de contracten zo snel mogelijk goed op orde te krijgen. Daar wordt dus hard aan gewerkt, maar het gaat er gewoon om dat de beslissing dan uiteindelijk pas in Q3 of Q4 volgend jaar wordt genomen. Dat kan niet sneller als ik uitga van uw amendement. Daarom zei ik dat ik daar best wel eventjes van ben geschrokken.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): U zegt dat de beslissing pas in Q3 of Q4 kan worden genomen. Met ons amendement 256 wordt het besluit nú genomen en wordt het krediet in principe vrijgegeven zodra het sportaccommodatiebeleid er is. Dat zou dan toch in Q2 kunnen gebeuren? Hoeveel vertraging levert dat op? Of bent u van plan om al in de winter te beginnen met die atletiekbaan?

Wethouder **Schokker**: Ook voordat ik hier kwam, waren er al lopende contacten, maar toen heb ik dit overgenomen. Onze planning is nu dat het van de zomer zou kunnen worden uitgevoerd. Dat is dus veel sneller dan wanneer je weer gaat wachten.

De **voorzitter**: De heer Deuzeman, de derde en laatste interruptie op dit punt.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Als u van de zomer zou kunnen beginnen, zou dat toch perfect aansluiten op het sportaccommodatiebeleid? Want met het voorliggende amendement hoeft u verder niet meer naar de raad te komen en heeft u vanaf dat moment direct toestemming om te beginnen.

Wethouder **Schokker**: Ik pak amendement 256 erbij. Het geld wordt daarmee pas "vrijgegeven nadat ...". Dan zou dat eind Q2 beschikbaar komen, maar dan zouden we dan pas de opdracht et cetera geven en dan moet je weer het goede moment hebben. Het gaat linksom of rechtsom dus gewoon tot vertraging leiden. Ik kan het niet mooier maken. We moeten de aanbesteding in de markt zetten. Er is maar een bepaalde periode in een jaar waarin dit kan. Het heeft dus gewoon praktische consequenties.

We gaan van de atletiekbaan naar de combibaan. Ook daarover zijn vragen gesteld, maar ik denk dat ik daarop kom bij de reactie op de amendementen en dat ik nu de amendementen ga langslopen. Amendement 254 gaat over het schrappen van beslispunt 4, de reservering voor de gemeentelijke bijdrage in de aanleg van een combibaan. Het college vindt dat niet verstandig. De planning is om met een raadsvoorstel te komen. Dan ligt het voor. Het lijkt ons dus niet verstandig om dit op dit moment te schrappen. Dat amendement zouden we dus willen ontraden.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Er komt een raadsvoorstel. Dan ligt het dus voor. Waarom stoppen we het dan nu in een reserve? Het ligt al voor bij een raadsvoorstel. Waarom dan die tweetrapsraket? U kunt er gewoon op ieder moment om vragen. Dat hoeft niet eerst in een reserve gestort te worden.

Wethouder **Schokker**: Technisch heeft u gelijk, maar dit is een initiatief vanuit de bevolking. Volgens mij zijn er 1.400 handtekeningen. Er zijn mensen die daar al jaren aan trekken. Die mensen willen ook enige vorm van zekerheid, die u als raad kunt geven. Ze zijn ook bereid om geld uit de markt te halen et cetera. Ze willen ontzettend veel doen, maar ze willen wel iets van zekerheid. Daarom hebben we dit voorstel gedaan om het in de bestemmingsreserve op te nemen. Dan geeft u het krediet nog niet vrij, maar dan is er bij de raad in ieder geval de intentie om het daarvoor te bestemmen. Dat is de achtergrond daarbij.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Vraagt u ons dus gewoon om alvast een voorschot te nemen op het besluit, zonder dat we überhaupt een plan voor dit gebied hebben gezien?

Wethouder **Schokker**: Nee, dat is de interpretatie die u eraan geeft. U heeft gewoon de mogelijkheid om het voorstel af te wegen. Alleen geeft u dan een signaal: ga dit gewoon verder uitwerken. Dan kan er een goed raadsvoorstel komen en kunnen alle ruimtelijke aspecten en al het andere gewoon goed worden afgewogen. Dan is de keuze uiteindelijk nog steeds volledig aan de raad.

De **voorzitter**: De heer Deuzeman, de derde en laatste interruptie op dit punt.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Wat is de vorm van zekerheid die wij geven als we niet alvast toezeggen dat we het waarschijnlijk gaan doen?

Wethouder **Schokker**: Dat heb ik net toegelicht. Dat is het signaal dat je het in een bestemmingsreserve stopt na zoveel jaren waarin ze hier al hun best voor hebben gedaan.

We gaan van amendement 254 naar amendement 256 van GroenLinks. Over dat beschikbaar gestelde krediet hebben we het zojuist gehad. Om de redenen die ik zojuist precies heb aangegeven, moeten we als college dat amendement dus ontraden.

Dan komen we bij amendement 257 van GroenLinks, D66 en de PvdA over Het Wedde. Dat gaat om het toevoegen van € 309.000 aan de bestemmingsreserve voor groot onderhoud aan het zwembad. Dat staat ook op de LTA. Er komt volgend jaar een uitkomst van een soort doelgroepenonderzoek, een participatieonderzoek. Het lijkt ons verstandig om naar aanleiding daarvan een keuze te maken en dan ook die bestemming te doen. Dat amendement zouden we dus ontraden.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Dat is toch net andersom geredeneerd als bij datgene waar we het zojuist over hadden? Daarbij gaan we eerst iets reserveren en gaan we daarna beslissen. Nu zegt de wethouder: we gaan eerst beslissen en dan het geld alloceren. Dus wat is het?

Wethouder **Schokker**: Bij die combibaan is er op dit moment nog niks, maar bij het andere moet eigenlijk een keuze worden gemaakt: blijft het zwembad open of wordt het gesloten? Daar zul je dus nog een hele afweging moeten maken. En er zit op dit moment voldoende geld. We kunnen daar de komende jaren dus gewoon mee voort. Het is dus een extra keuze. Wij zouden dus zeggen: wacht nu even daarop. Dat is gewoon het beleid dat we nu hebben.

Amendement 258 is het voorstel om beslispunt n te schrappen en een bestemmingsreserve sportaccommodaties in te stellen van € 774.000. Dat amendement wil ik ontraden om de reden die

ik al heb aangegeven. We denken dat het verstandig is om het geld voor de atletiekbaan op korte termijn vrij te geven.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Doen we dit op korte termijn omdat we geen plan hebben? Of is het: omdat we geen plan hebben, doen we dit op korte termijn?

Wethouder **Schokker**: Nee, dit doen wij omdat wij van mening zijn dat de atletiekbaan een vervangingsinvestering is en dat dit geld nu kan worden vrijgegeven bij de begroting.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Is de wethouder het met mij eens dat je iets vervangt als je daar een bepaald doel mee hebt? Dat bepaalt ook hoeveel en op welke manier je vervangt. Je moet dus van tevoren vastleggen wat je ermee wil en wat het plan is. Iets wat kapot is, vervang je, maar dat kan je groter maken, dat kan je zo vervangen dat het nog tien jaar mee kan of nog twee jaar, je kan het vervangen terwijl een deel betaald moet worden door bijvoorbeeld de leden. Er zijn dus allerlei verschillende manieren. Die manieren hebben we nu niet voor ons.

Wethouder **Schokker**: Dit bedrag is nodig om de baan weer in een goede toestand te brengen. In de beantwoording van de schriftelijke vragen van de VVD hebben we nader uitgesplitst waarvoor dat bedoeld is. Het is volgens mij € 625.000. Dat is een bruto-uitgave. We krijgen via de SPUK waarschijnlijk € 75.000 terug. Dan kom je op € 550.000. Voorschoten '97 heeft een bedrag van ongeveer € 80.000 voor een aantal investeringen. Dat is het antwoord op uw vraag.

Amendement 260 van de heer Posthuma gaat ook over de sportaccommodaties. De heer Posthuma wil besispunt 2n schrappen. Ik ben zojuist uitgebreid ingegaan op waarom we dat niet verstandig vinden. Dat amendement ontraden we dus.

Amendement 263 gaat over het instellen van een bestemmingsreserve sportaccommodaties, dat vervolgens gevoed wordt met € 150.000 voor de toekomstige combibaan, waarna gewacht wordt totdat het sportaccommodatiebeleid is afgerond. Het voorstel van het college is nu dus om in Q1 met een raadsvoorstel te komen waarin de afweging qua locatie et cetera wordt gemaakt om te zien of dat allemaal kan. Wij zeggen dat ook hier gewoon een zekere urgentie is geboden. Dat hebben we ook in de Kadernota aangegeven.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ik heb een vraag over die urgentie. Het klopt dat dit urgent is. Dat zien wij ook. Volgens mij vindt niemand hier het leuk om te zeggen dat er niet iets moet gebeuren, want we zien allemaal dat het nodig is. Er is alleen misschien meer nodig, ook bij andere verenigingen. Heeft u voor ogen wat er nog meer nodig is? Want het is best spannend om iets te kiezen als je niet weet welke andere dingen allemaal ook moeten gebeuren. Daar maken wij ons zorgen om. Begrijpt u dat?

Wethouder **Schokker**: Natuurlijk begrijp ik dat. Er moeten afwegingen worden gemaakt. Dit zijn de twee zaken die nu concreet voorliggen en die echt urgentie hebben. Als er nog meer zaken zijn en als ik dat te horen krijg, kom ik daar vervolgens mee naar u toe als dat vóór dat accommodatiebeleid is. Als het nieuwe accommodatiebeleid eenmaal is vastgesteld, kunnen we dit vervolgens op basis daarvan afwegen. We zitten nu even in de fase voordat het accommodatiebeleid er is, maar dit heeft gewoon dusdanig urgentie dat wij het niet verstandig vinden om daarop te wachten.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ik hoor de wethouder zeggen "als me dat ter ore komt". Dit is goed ter ore gekomen. Daarom hebben we het erover. Wat niet ter ore is gekomen, komt pas later. Dan is het te laat, want dan is er geen geld. Dat is de zorg. Ik hoop dat u het met me eens bent. Bent u het met me eens dat het ook een taak is om te zorgen dat wat niet ter ore komt, ter ore komt?

Wethouder **Schokker**: Het wordt zo wel een beetje filosofisch, maar het is natuurlijk altijd belangrijk dat zaken naar voren worden gebracht en wij zullen altijd luisteren. We hebben als bestuur een verantwoordelijkheid om, als er urgente zaken liggen, die aan u voor te leggen. Dat is wat wij vandaag met deze begroting doen. Vervolgens is het aan u om te wegen of u dat inderdaad een urgentie vindt of dat u zegt dat het nog even kan wachten. Dit is wat er voorligt en die vraag ligt bij u.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Wethouder, bent u niet bang dat het een precedentwerking schept als wij nu met een wankelende basis besluiten gaan nemen over het doen en het vastleggen van investeringen - mevrouw Van Meenen had het al over de juridische basis van een aantal afspraken die er liggen en die volgens uw woorden steeds ingewikkelder worden - en dat dit u eigenlijk alleen maar in de wielen rijdt als u het sportaccommodatiebeleid moet uitwerken? Want dan komen er ook andere verenigingen, die zeggen: deze vereniging heeft een vervanging gehad maar het is eigenlijk een heel nieuwe baan. We hebben het hier over investeringen voor het zwembad, die eigenlijk ook onderhoud zijn, maar als ik een spijker ga vervangen voor onderhoud, is het dan een vervanging? Dat is natuurlijk flauw, maar dit geeft natuurlijk wel wat wirwar. Volgens mij is het dus beter als we eerst het sportaccommodatiebeleid uitvoeren. Mijn vraag aan u is dus: bent u niet bang dat er een precedentwerking ontstaat als we nu op de zaken vooruit gaan lopen?

Wethouder **Schokker**: De vraag is helder. U begon met het juridische aspect. Ik heb niet gezegd dat zaken nog complexer gaan worden. Ik heb er alleen op gewezen dat de situatie bij Voorschoten '97 gedurende de jaren sinds 1998 wat complexer is geworden. Laten we het daar dus even bij houden; dat is het enige wat ik daarover gezegd heb. Het tweede punt is de vraag of dit een precedentwerking heeft. Op dit moment ligt er een toetsingskader op basis waarvan hier iets voor valt te zeggen. Vanaf de nieuwe situatie ligt er een beleidsaccommodatieplan. Vervolgens vormt dat het afwegingskader. Ik ben dus niet zo heel bang voor precedentwerking.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Dank u wel, wethouder. Het gaat natuurlijk niet om een klein bedrag. Het is voor ons een beetje onhandig om bij de Albert Heijn uit te leggen dat dit vlak voor het vaststellen van een nieuw kader gebeurt op basis van een oud kader, terwijl iedereen aan zijn water voelt dat dit een beetje wringt, omdat we weten dat er bij verenigingen verschillende afspraken liggen, die je graag op een rijtje wil zetten. Ik zou dan zeggen: bij twijfel niet inhalen.

Wethouder **Schokker**: Dat begrijp ik, maar besturen is keuzes maken. Als u deze keuze niet maakt, is er een probleem bij de vereniging Voorschoten '97. Dit is door de geschiedenis heen zo gegroeid. In een ideale wereld was het allemaal opgelost, maar ik ben bang dat deze wereld niet helemaal perfect is. We proberen de wereld een stukje beter te maken.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ook om de discussie een beetje te voeden, wil ik onze collega's in de raad meegeven dat we recentelijk met elkaar een startnotitie met betrekking tot flexwoningen hebben vastgesteld. Die heeft invloed op onze jongerenontmoetingsplekken. Daarmee worden eventueel twee plekken aangetast. We hebben een besluit genomen met betrekking tot Bijdorp. Daar wordt het teerveldje achter de sporthal geofferd. Mag ik erop attent maken dat een jongerenontmoetingsplek wordt geofferd voor parkeerplaatsen? Onze jongeren komen hier in een hoekje te zitten en wij doen daar niets mee. Nu worden er twee voorstellen aan de raad voorgelegd om iets te kunnen betekenen voor de jongeren en dan zegt u: nee, dat kunnen we niet, want "accommodatienota". Wilt u die accommodatienota ook vóór de flexwoningen hebben? Want die heeft een relatie met alles. Dit was een vraag aan de heer Van Duivendijk en de overige fracties.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Dank voor uw gepassioneerde betoog, maar ik zie de relatie tussen teerveldjes, hangplekken en een atletiekvereniging niet. Ik ben benieuwd of die jongeren daar ook lid van zijn. Ik zie niet in dat dit om dezelfde doelgroep gaat. Ik weet dat niet.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ook dank voor het gepassioneerde betoog. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van Duivendijk. Het lastige is dat het hier nu gaat om een begroting en om een investering. Volgens mij moeten we de boel nu niet door elkaar halen om te kijken of er wel of geen plek is. Ik begrijp het dus niet zo goed.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): De investeringen waarover wij hier met elkaar beslissen, hebben invloed op alles wat wij doen. Ook wat wij in het verleden hebben gedaan, heeft invloed op de reden waarom wij hier een beslissing kunnen nemen. Ik geef u mee om dat mee te nemen, dus om niet alleen te zeggen dat we met elkaar geen accommodatiebeleid hebben vastgesteld. Kijk wat voor invloed dit heeft op onze leefomgeving. Dat is wat ik vraag.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Dat nemen we ook mee, trouwens bij alles wat we doen, want we zijn hier in de raad om rekening te houden met wat er in onze leefomgeving is. Ik ga niet jij-bakken,

maar volgens mij is het CDA er zich ook heel goed van bewust en vindt het CDA het ook heel belangrijk dat we, voordat we geld uitgeven, een goed plan moeten hebben.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Reagerend op de vraag van mevrouw Kortekaas: ik denk dat we heel goed begrijpen dat bepaalde zaken die wij besluiten, consequenties hebben voor het dorp. Ik neem zeker ter harte dat er minder plekken zijn voor jongeren en dat het heel fijn is om die plekken te kunnen creëren. Eerlijk gezegd staan we ook te trappelen om dat mogelijk te maken, maar niet op een wankel basis. Dat is precies wat we de afgelopen jaren ... Waarom sleept deze kwestie al dertien jaar? Omdat we geen beleid hebben, omdat we geen zuivere criteria hebben en omdat we een contract hebben dat zegt dat een vereniging hiervoor verantwoordelijk is, wat in de praktijk niet blijkt te werken. Een vereniging heeft immers niet zelf het geld om zo'n baan aan te passen. Alle begrip en we willen dat graag veranderen, maar wel op een solide basis.

De heer **Posthuma** (PvdA): Om ook een heel kleine duit in het zakje te doen: de atletiekvereniging is een van de vele verenigingen; mevrouw Mieremet refereerde daar al aan. Er zijn ook de honkbalvereniging, de jeu-de-boulesvereniging, de mensen die in de Vliethorst aan het spelen zijn. Er zijn ook veel jongeren die daar toegang toe willen hebben. Ik vind het iets te kort door de bocht om dit te verenigen tot de jongeren die alleen voor de atletiekbaan gaan. Ik ben het met mevrouw Van Meenen eens dat die basis wat steviger moet zijn.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ter nadere toelichting: het ging niet alleen om de atletiekbaan. Ik denk dat iedereen het begrijpt. Een aantal amendementen die zijn voorgelegd, gaan namelijk over een combinatie van beide dingen die nu aan de orde zijn: de combibaan én de atletiekbaan. Dat wordt door de meeste fracties op één hoop geschoven. Dat begrijpen we ook en we willen er ook uitkomen met elkaar. Wij begrijpen best dat jullie daar beleid voor willen, maar het zou ons een lief ding waard zijn als we er met elkaar snelheid in kunnen brengen om het te verwezenlijken. Dat is een vraag aan de andere fracties. Er zijn vier amendementen over deze twee onderwerpen. We zouden graag aan tafel willen gaan zitten om met een nieuw amendement te komen, dat recht doet aan de gevoelens die hier in de raad leven.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit debatje voor nu is afgerond. Dan vraag ik wethouder Schokker om zijn reacties op de amendementen en de moties te vervolgen.

Wethouder **Schokker**: Dan komen we bij amendement 266 van het CDA en GroenLinks over het met 1 miljoen aanvullen van de bestemmingsreserve Groot onderhoud zwembad, wat ten laste wordt gebracht van het begrotingsresultaat van 2024. Ik heb zojuist bij de € 350.000 al aangegeven dat wij eerst het onderzoek willen afwachten dat eraan komt. Dat is de reden om dit amendement op dit moment voorlopig te ontraden.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Wij begrijpen het gevoel dat 1 miljoen euro een groot bedrag is en dat u eerst het onderzoek wil afwachten, maar stel dat het onderzoek uitwijst dat wij met elkaar de keuze willen maken om het zwembad open te houden, waar een bepaald kostenplaatje aan vastzit. Ik ben van mening dat je het beste kan sparen voor dingen die je wil realiseren, waardoor je uiteindelijk niet de keuze moet maken om het niet te doen omdat je niet over de middelen beschikt of omdat het ten koste gaat van iets anders. We hebben nu de mogelijkheid om te sparen. We hebben geld over in de begroting. Dan zou ons voorstel zijn: spaar alsjeblieft, want dan hebben we een keuze. We kunnen altijd beslissen om het niet te doen. Dat is helemaal niet zo moeilijk, maar wanneer we het wél willen doen en er geen geld is, is dat een belemmering.

Wethouder **Schokker**: Ik denk dat dit vooral een oproep van mevrouw Kortekaas aan de andere raadsleden is, want dit is een politiek oordeel. Ik heb vanuit het college gezegd dat we het onderzoek even afwachten. De keuze om wel of niet geld in de bestemmingsreserve te stoppen, is verder echt een afweging van de raad.

De **voorzitter**: Mevrouw Mieremet, wilt u mevrouw Kortekaas interromperen?

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ja, sorry, ik was een beetje traag. Mevrouw Kortekaas, ik snap uw betoog en ik snap ook dat u probeert uw eigen wethouder te overtuigen, want wat vindt u dan van amendement 257, dat ook richting de toekomst kijkt om te zorgen dat we, als het besluit genomen wordt, niet al 3-0 achter staan, om het maar even heel breed te formuleren?

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Wij vinden dat een sympathiek amendement. Wij hebben gerede twijfel over het jaar 2026. Dat wordt niet genoemd, maar er wordt in mijn beleving voorgesteld om drie jaar te investeren. Twee jaar? Ik dacht drie jaar. Dan heb ik dat niet goed gelezen. Voor ons is 2026 een kritiek jaar, want dan hebben we niet zo'n ruime begroting over. Vandaar dat wij daar twijfels over hadden, maar het is een optie B; laten we het zo zeggen.

Wethouder **Schokker**: Er is progressie, want ik ga van amendementen naar de moties. We gaan naar motie 303 van GroenLinks, D66 en de PvdA. Daarin wordt het college verzocht om, alvorens verdere stappen tot ontwikkeling te nemen, een visie en een stedenbouwkundig schetsontwerp op te stellen voor de ijsbaan- of -in mijn woorden - combibaanlocatie, waarbij de beschikbaarheid van hoogwaardig groen is geïntegreerd en omwonenden betrokken worden, en dit plan ter discussie voor te leggen aan de raad. Als ik dit kan uitleggen als het raadsvoorstel dat nu op de rol staat voor het eind van Q1, het eerste kwartaal, waarin wij al deze punten mee willen nemen, laat ik de motie over aan het oordeel van de raad.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dat ligt een klein beetje aan wat de wethouder wil doen met dat raadsvoorstel, maar er ligt dan ook een plan voor flexwoningen klaar. Wordt dat dan één groot raadsvoorstel waar we het over gaan hebben? Of hangt het er dan maar van af welk voorstel we toevallig het eerst behandelen in de raad?

Wethouder **Schokker**: Mijn collega Van der Elst heeft al aangegeven dat het geen kwestie van of- of maar van en-en is, dus dat het ook naast elkaar lijkt te kunnen. In beide zullen we natuurlijk synchroon werken en we zullen zorgen dat het goed op elkaar aansluit, maar er is een apart voorstel over de combibaan en een apart voorstel over flexwonen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Wil de wethouder dan ook toezeggen dat er plaats is voor hoogwaardig groen bij het veld? Het zijn twee voorstellen om twee dingen te realiseren, maar het gaat hier ook om ruimtelijke ordening op dit punt.

Wethouder **Schokker**: Ik vind het lastig om een toezegging te doen terwijl ik een oordeel over een motie geef. Ik ben nu bezig met het oordeel over de motie. Ik leg de motie op deze manier uit en ik wil die op die manier uitvoeren als die wordt aangenomen; dat is dan de toezegging.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik kom hier in de tweede termijn op terug.

De **voorzitter**: Prima. We gaan ook nog schorsen. Dat komt dus goed.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Dat hele ijsbaanterrein moet toch als één kavel beschouwd worden? Je kunt toch niet zeggen: als wij hier straks besluiten om geen combibaan aan te leggen, als het dus een ijsbaan blijft en als je daar flexwoningen gaat bouwen, staan die een paar maanden van het jaar onder water? Dat moet toch als één plan beschouwd worden? Maar u zegt dat het volgtijdelijk, dus achter elkaar, ontwikkeld kan worden.

Wethouder **Schokker**: Wat ik zeg, is dat we bij de ontwikkeling van flexwonen én bij de combibaan gewoon heel goed rekening houden met die situatie, zodat het goed op elkaar aansluit en zodat het niet mogelijk is dat de flexwoningen onder water komen te staan of zo. Natuurlijk houden we daar rekening mee.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Dus toch één voorstel voor de uitwerking van dat hele plot, begrijp ik dan van u.

Wethouder **Schokker**: Mijn collega Van der Elst komt bij u terug met de zeven locaties die moeten worden onderzocht. Daar maakt deze locatie onderdeel van uit. Ik kom, mits u dat goedvindt, bij u terug met een raadsvoorstel voor de vormgeving van de combibaan op die locatie, natuurlijk rekening houdend met de uitkomsten van het onderzoek naar de flexwoningen. Dan komt er een onderzoek waarin het groen en dergelijke, de hele ruimtelijke ordening, natuurlijk wordt geïncorporeerd. Maar het zijn twee verschillende voorstellen; het zijn twee verschillende dingen: flexwoningen en een combibaan, op een uitgebreide locatie.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ik wil meneer Van Duivendijk voorstellen dat we drijvende woningen gaan realiseren. Dan is het probleem opgelost.

De **voorzitter**: Mooi, praktische oplossingen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): In reactie op de wethouder: ik snap dat het twee verschillende raadsvoorstellen zijn. Het zijn ook twee problemen die opgelost worden of twee dingen die opgepakt worden, maar we willen voorkomen dat het ene verwijst naar het andere. Bijvoorbeeld: wij willen groen, maar dat kan niet bij de flexwoningen omdat dat niet past; het moet dus bij de baan, maar als die eerder komt ... Het gaat dus om de volgorde van die twee raadsvoorstellen: wanneer bespreek je ze? Het gaat om de integraliteit. Ik wil graag de samenhang zien, want anders kunnen we de randvoorwaarden niet meegeven. Dat bedoelde ik.

Wethouder **Schokker**: Kunnen we dan de toezegging doen dat we de integraliteit van deze onderwerpen nauwkeurig zullen bewaken? Is dat een goede toezegging om op deze manier te zorgen dat het natuurlijk goed wordt afgestemd en dat dit op een integrale wijze wordt benaderd? Ik zie mevrouw Mieremet lachen. Ik begrijp dus dat dit oké is.

De **voorzitter**: Een toezegging over de integraliteit van beide voorstellen. Prima.

Wethouder **Schokker**: We komen bij motie 304 van GroenLinks en de PvdA over de buurtvaders. Dat is heel mooi, want we zijn sinds heel recent bezig met een pilot in Noord-Hofland. Daarmee willen we juist een heel goed contact met de inwoners omdat we precies willen weten wat er leeft. Dat doen we op basis van de SPUK-uitkering. Daar geven we dus eigenlijk op die manier invulling aan. Dat valt binnen het programma Gezondheidsbevordering, Cultuurparticipatie en Sociale Basis van de SPUK-regeling. Daar beginnen we nu dus mee in Noord-Hofland. Als dat is uitgevoerd, gaan we dat natuurlijk evalueren en gaan we kijken hoe we dat in de andere wijken kunnen uitrollen. Dat is volgens mij eigenlijk precies wat in deze motie wordt gevraagd. Daar wordt trouwens ook Voorschoten voor Elkaar bij betrokken. We willen de indieners van de motie dus eigenlijk vragen of het mogelijk is om even te wachten totdat we daarmee klaar zijn. Dan kan ik ook toezeggen om de raad daarover te informeren. Als we Voorschoten voor Elkaar in aanvulling op wat we nu al doen, nog een extra opdracht meegeven, wordt het wat veel. We zijn natuurlijk ook bezig met de evaluatie van Voorschoten voor Elkaar. Dat is dus eigenlijk het verzoek aan de indieners van deze motie.

Motie 307 van D66 en GroenLinks verzoekt om in de Kadernota 2025 het aantal fte's voor de uitvoering van de LES structureel met 1 fte op te hogen. Als verantwoordelijk wethouder voor verduurzaming vind ik de geest van deze motie heel mooi, super. Het is alleen wel lastig, omdat we hier vandaag met de begroting zitten. We maken dus een afweging van de begroting voor 2024. We krijgen nu extra middelen et cetera. Wat ik kan toezeggen, is dat we gedurende het jaar gaan kijken of de middelen die we krijgen voor de uitvoering van de LES, voldoende zijn. Als dat niet voldoende is, komen we met de Kadernota natuurlijk terug met een verzoek om extra geld. Dat zal overigens niet in fte zijn, maar meer op basis van output, want ik denk dat dat de manier is waarop vanuit de raad gestuurd zou kunnen worden. Dat is dus wat ik kan toezeggen, maar het op deze manier aannemen van deze motie is lastig, omdat we het vandaag echt over de begroting voor 2024 hebben. Deze motie zou ik dus willen ontraden.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het college over de spreektijd heen is, maar dat gezegd hebbende vraag ik de heer Bremmer om het voorzitterschap van mij over te nemen, zodat ik ook nog een aantal vragen kan beantwoorden.

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Er zijn aan mij een paar kleine vragen gesteld. Ik begin met de vragen of opmerkingen over de ambtelijke organisatie. Ik kan geheel onderschrijven wat wethouder Van der Elst daarover heeft aangegeven. De verandering is gaande. Het is ongelofelijk positief om daarin te werken. Dat gezegd hebbende wil ik daar graag nog een onzekerheid aan toevoegen voor de komende tijd. We hebben verkiezingen en er komt een nieuw kabinet. We hebben absoluut geen idee wat dat ons als gemeente gaat brengen. De uitdagingen kunnen dus alleen maar groter worden. We hebben geen idee.

Ik neem gelijk motie 306 van de PvdA mee. Ik kreeg een déjà vu, want volgens mij heeft u in andere bewoordingen eerder aan mij gevraagd om hiermee terug te komen. Mijn reactie is

eigenlijk dezelfde als de vorige keer en de keer daarvoor, maar ik kan daarop aanvullen dat ik de raad graag twee à drie keer per jaar ga informeren over de organisatieontwikkeling. Waarom? Ten eerste wil ik u inderdaad graag meenemen. Dat is niet meer dan logisch als je aan de vooravond staat van een grote verandering. Ten tweede wordt hier uiteraard ook in de reguliere P&C-producten op teruggekomen. Daar wordt ook verantwoording afgelegd aan de raad over wat er is gedaan met de bedrijfsvoeringskosten, de extra investeringen die we daarvoor vragen. Net als de afgelopen keer, toen wij de raad eigenlijk voor het eerst weer even meenamen, komen er dan uiteraard ook vragen en ideeën vanuit de raad waar ik iets mee kan. We gaan u dus gewoon twee à drie keer per jaar hierover informeren. Als ik uw motie zo mag lezen, doen we dat uiteraard zelfs heel graag.

Dan de motie van D66 over de buurtpreventieteams. Ik heb het bij een ander onderwerp al eens met mevrouw Wijnen daarover gehad in de raad. Daarbij heb ik aangegeven dat we dolgraag hiermee aan de slag willen. Ik kan de motie dus absoluut omarmen. Ik heb daar wel een kleine opmerking bij. Wij zullen dat actieplan gaan maken. Daarover zullen wij verantwoording afleggen bij de Voorjaarsnota, zoals in de motie wordt gevraagd, maar dit zal in de praktijk betekenen dat ik geld ga uitgeven dat ik niet verkrijg via deze motie. Als uw raad dat niet erg vindt, komt het allemaal goed. Sorry, meneer Deuzeman, maar ik ga daarmee wel aan de slag. Het zal echt geen € 100.000 zijn, maar u vraagt mij om te zorgen voor heel veel initiatieven en om, als die gaan komen, die ook te faciliteren. Als er dan één buurtpreventieteam komt, kan ik dat wel ergens vandaan halen. Als er straks ineens tien bij mij op de stoep staan, moet ik zeggen "nee, wacht even tot de Voorjaarsnota" of ga ik ze faciliteren en leg ik daarover verantwoording af bij de Voorjaarsnota. Maar nogmaals, het idee, de lijn et cetera kan ik volledig onderschrijven.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Helpt het als het een pilot is? Want als het breder getrokken wordt, kan ik me voorstellen dat we geen geld gaan uitgeven als ... We hebben net een heel betoog gehad over het feit dat we eerst een plan moeten hebben voordat we iets uitgeven. Ik denk dat het CDA het daarmee eens is. Dus hoe klinkt het idee om een pilot te doen? We gaan straks volgens mij toch al schorsen en dan zullen we dit bespreken en hiermee bij u terugkomen.

Burgemeester **Stemerdink**: Gelukkig zijn de investeringen in het faciliteren van buurtpreventieteams natuurlijk niet de investeringen ten behoeve van het aanleggen van een atletiekbaan. Ik vind dus dat we enige mate van proportie moeten zien. Als ik u zo mag horen, zal ik, als een buurtpreventieteam zich bij meldt en vraagt of we daarmee kunnen gaan draaien, dat zeker doen. Indien ik daar meer geld voor nodig denk te hebben dan ik heb, kom ik daarvoor uiteraard eerst bij de raad terug. Maar dat betekent ook dat ik, als er meerdere aanvragen komen, die dan even afwijs, wachtend op de Voorjaarsnota. Dat kunnen we dus wel met elkaar afspreken. Als ik hier toch ineens allemaal dolenthousiaste teams heb, kom ik tussentijds gewoon met een raadsvoorstel en laat ik het gewoon aan de raad over: nu honoreren of later? Dat is dan aan de raad. Ik ga er oprecht niet van uit dat dit over enorme bedragen gaat, maar ik wil hier wel de eerlijke opmerking bij geven. Ik ben het dus eens met de lijn en de gedachte van de motie.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Een vraag aan D66 naar aanleiding van het voorstel om te overwegen of het met een pilot zou kunnen: als u een pilot installeert met betrekking tot buurtpreventieteams, is het dan ook de bedoeling dat u een evaluatie daarvan gaat vragen, waardoor we vervolgens ook het beleid daarop gaan ontwikkelen en de burgemeester daar ook het budget voor beschikbaar kan krijgen? Is die volgorde juist de bedoeling?

Mevrouw **Mieremet** (D66): Nee, dat is niet de bedoeling. Ik noemde het woord "pilot" omdat ik ook mee wil gaan met de zorg of de kleine zorg die er zou kunnen zijn als het uit de hand loopt. Als je het kleiner houdt, zijn de kosten lager. Dat is waarom ik "pilot" zei.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Dan blijft de vraag of een evaluatie van de pilot aan de orde zou zijn.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ik denk zeker dat er gekeken wordt, maar ik denk dat de uitvoerder in het actieplan zal opschrijven wat er gebeurt en hoe we dit verder gaan uitvoeren. Maar dat laat ik graag aan degene die daarover gaat.

Burgemeester **Stemerdink**: Ik kijk of ik daarin tot een oplossing kan komen. Laten we met elkaar afspreken de motie zo te interpreteren dat wij een oproep gaan doen en dat wij dan met één buurtpreventieteam een pilot gaan draaien. Ik verwacht dat ik die kan faciliteren binnen het

budget. Als dat niet kan, kom ik daarvoor terug bij de raad. Als het wel kan, ga ik daarmee door. Dan rapporteer ik daarover in de Voorjaarsnota, want daar vindt dan vervolgens de integrale afweging plaats. Dan kan ik bijvoorbeeld ook aangeven dat zich nog 25 andere buurtpreventieteams hebben aangemeld en hoeveel geld ik daarvoor nodig heb of dat er geen extra geld nodig is. Dan laat ik het derde punt voor nu even voor wat het is, maar dan zal ik in de Voorjaarsnota, bij dat reguliere afwegingsmoment, aan de raad voorleggen of en, zo ja, hoe u daarmee verder wilt gaan. Is dat een oplossing?

De **voorzitter**: Ik denk dat de portefeuillehouder op dit punt een heel heldere benadering weergeeft en ik zie instemmende gezichten. Ik constateer dat ik de leiding kan teruggeven aan mevrouw Stemerding.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

De **voorzitter**: Dank u wel, meneer Bremmer. We zijn gekomen aan het eind van de eerste termijn van het college. Ik stel voor om te schorsen, want ik heb gehoord dat er behoefte is aan aanpassingen van moties en amendementen en aan overleg om dingen al dan niet samen te voegen. Ik schors de vergadering voor een halfuur. Mocht u langer nodig hebben, laat het mij dan weten.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Volgens mij is er best veel gewisseld. Ik stel als ordevoorstel voor dat ik een kort rondje maak waarin elke fractie aangeeft of er moties of amendementen zijn gewijzigd of ingetrokken. Daarna doen we dan de officiële tweede termijn, zodat iedereen weet welke moties en amendementen er nog liggen. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Motie 304 wordt aangehouden en amendement 256 wordt ingetrokken.

De **voorzitter**: Motie 304 wordt vanavond dus niet in stemming gebracht en ook amendement 256 gaat van de lijst af. Mevrouw Mieremet, volgens mij heeft u in elk geval een motie gewijzigd. Daar kan ik me zomaar iets bij voorstellen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Dat heeft u heel goed, burgemeester. Wij hebben motie 309 gewijzigd. De gewijzigde motie luidt:

"Motie 309.

"Motie 309.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 9-11-2023,

overwegende dat:

- a. Voorschoten voor de meeste inwoners een prettig woondorp is;*
- b. de gemeente ernaar streeft om in iedere wijk een prettige en veilige leefomgeving te realiseren;*
- c. daarvoor in een aantal (delen van) wijken een verbeterslag nodig is;*
- d. inwoners een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een prettige en veilige leefomgeving, waarbij tevens de sociale cohesie kan worden geoptimaliseerd;*
- e. buurtpreventieteams een preventief en bewezen effectief middel zijn om dit te bewerkstelligen (WODC, Effecten van preventie: een compacte literatuursynthese (maart 2021));*
- 5. deze teams bestaan uit inwoners die zich hier vrijwillig voor inzetten, maar die hiervoor wel gefaciliteerd moeten worden;*

verzoekt het college:

1. een actieplan te maken voor het stimuleren, promoten en activeren van buurtpreventieteams;
2. een pilot te draaien met een buurtpreventieteam;
3. de raad bij de Voorjaarsnota te informeren over de opgedane ervaringen en mogelijkheden en eventuele financiële consequenties te betrekken bij de Voorjaarsnota;
4. indien in de periode tot aan de Voorjaarsnota meer buurtpreventieteams zich aanmelden dan waar vanuit het reeds beschikbare budget in kan worden voorzien, dit te melden aan de raad,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Wij trekken amendement 260 in.

De **voorzitter**: Amendement 260 is ingetrokken.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Wij hebben besloten amendement 266 in te trekken. Wij willen amendement 257 van GroenLinks, D66 en de PvdA over het zwembad graag medeondertekenen.

De **voorzitter**: Dat waren de wijzigingen. We gaan beginnen met de officiële tweede termijn. Wellicht heeft u nog vragen aan het college, reacties op moties en amendementen of andere zaken.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik zal het redelijk kort moeten houden. Ik ga allereerst in op ons ingetrokken amendement 256. We hebben goed naar de wethouder geluisterd en hebben hem zojuist nog even gesproken. Het lijkt erop dat alles wat wacht op vaststelling van het sportaccommodatiebeleid - alle amendementen daarover waren een variant daarop - betekent dat er dit jaar nog niet begonnen kan worden aan de atletiekbaan. Ten dele zou je dan kunnen zeggen: dat is jammer; dan moet het beleid er maar liggen. Maar aan de andere kant wordt er, zoals de wethouder terecht zei, al dertien jaar op die atletiekbaan gewacht. Wij willen als fractie de bewoners niet gaan uitleggen dat wij als raad wéér onze zaken niet op orde hebben, dat de papiertjes wéér niet op tijd op elkaar lagen en dat er daarom wéér een jaar gewacht moet worden. Het idee van ons amendement was dat er in elk geval nog dit jaar aan die baan begonnen kon worden. Als het effect ervan is dat er alsnog weer een jaar uitstel komt en dat we weer zitten te wachten, hebben wij liever dat wij van de wethouder informatie krijgen en dat het plan meegenomen wordt, maar dat we nu wel alvast voortmaken. Het is eigenlijk gewoon pragmatisch zijn. Vandaar de intrekking van ons amendement 256. We zullen daarom ook niet voor amendement 258 stemmen.

We hebben wat commentaar gehad op het amendement om de reservering voor de combibaan te schrappen. Zekerheid geven is misschien niet zo fair als je zelf gewoon nog niet zeker weet of het zo'n goed idee is om de ijsbaan te gebruiken voor een combibaan, zeker als er zoveel andere vragen liggen en als we daar gewoon zuinig moeten zijn met het groen. Door het geld in de bestemmingsreserve te zetten, doen we eigenlijk bijna niets, behalve een signaal aan deze initiatiefnemers afgeven dat het allemaal goed komt. Dat lijkt ons niet fair, ook tegenover andere initiatiefnemers die met plannen naar de raad zijn gekomen die rücksichtslos afgeschoten zijn, zoals eerder dit jaar met betrekking tot het Sint Nicolaespad. Wij handhaven dus ons amendement op dat punt.

Dat geldt ook voor onze motie. We hebben de wethouder horen betogen dat er sowieso integraal gekeken wordt. Wij denken dat het goed is om apart integraal te kijken met een schets waarbij ook rekening gehouden wordt met het groen en waarbij ook met omwonenden gesproken wordt. Dat lijkt ons vrijwel onmogelijk als er gekeken wordt naar een voorstel om de skeelerbaan te realiseren. Bovendien zit daar natuurlijk ook een redelijke kleuring in, want daar gaat uitkomen dat er een skeelerbaan moet komen. We zullen onze motie dus handhaven en wij roepen andere fracties op om die te steunen en hier een pas op de plaats te maken.

Verder zullen wij meegaan met een aantal moties en amendementen, maar ik denk dat dat zichzelf wel zal uitwijzen. Gezien de tijd houd ik het hierbij.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik zal een korte toelichting geven van de standpunten van de VVD over bepaalde moties en amendementen. Ik begin bij amendement 254 over de skeelerbaan. Die zullen wij steunen. Amendement 263 steunen wij niet, want dat vinden wij overbodig. Amendement 257 over het zwembad zullen wij steunen. Wij zijn tegen amendement 259 over het Noodfonds; dat amendement zullen wij niet steunen. Wij vinden het zonde om extra geld ter beschikking te stellen voor wéér een communicatiecampagne. Amendement 258 zullen wij steunen. Wij voelen heel erg mee met de overwegingen van GroenLinks over de teleurstelling om dit jaar niks te kunnen realiseren. Aan de andere kant vinden we het echt heel kwalijk dat we geen transparant beleid hebben voor het dorp en willen we toch echt dat sportaccommodatiebeleid. Amendement 261 steunen wij niet. Amendement 264 daarentegen steunen wij wel. Wij vinden het belangrijk dat er een duidelijke redenatie is om zoveel geld te reserveren voor een gebouw. Wij vinden het ook van belang dat er in het onderwijs zaken gedaan kunnen worden. Wij zijn dus zeer gecharmeerd van het toevoegen van het bedrag aan de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting. Wij zijn voor amendement 262 over het voorbereidingskrediet van de Fortgensschool, want ook daar houden we graag de druk op de ketel. Amendement 265 over de hondenbelasting is wat ons betreft een voorstel om te huilen. Je schrapt een deel van de inkomsten van de gemeente en je zadelt ondernemers daarmee op, en dat op een buitenproportionele wijze. En dat betreft niet alleen de ondernemers, maar ook andere huurders. Wij vinden het absoluut niet fair. Als je iets constructiefs wil doen en als de belasting voor ondernemers omhoog moet, doe dan ook iets met die belasting wat de ondernemers ten goede komt en verschuif de belasting niet van de inwoners naar de ondernemers. Ondernemers doen al genoeg voor het dorp. We begrijpen de gedachte van amendement 267. In eerste instantie was dit een motie en stonden we er zeer welwillend tegenover. We steunen dit amendement niet, omdat we niet vinden dat er additioneel geld beschikbaar moet worden gesteld.

Dan de moties, allereerst motie 303 over het stedenbouwkundig schetsontwerp van de ijsbaan. Wij kunnen ons helemaal vinden in het verlangen om, als we iets met het ijsbaanterrein gaan doen, daar een goede visie voor neer te leggen voordat we allerlei verschillende plannen gaan uitvoeren. Wij steunen die motie dus. Met betrekking tot motie 305 over de cliëntenraad hebben wij de wethouder horen zeggen dat er nu al cliënten opgenomen worden in de Adviesraad Sociaal Domein. Wij begrijpen ook hoe ingewikkeld het is om dit soort raden te vullen met voldoende cliënten. Dat blijft altijd een worsteling. Wij zijn dan ook tegen deze motie. Wat de motie over de gemeentelijke organisatie betreft: de VVD is niet voor het genereren van allerlei extra werkzaamheden om de organisatie te kunnen volgen, maar we hebben de burgemeester horen zeggen dat ze de raad graag op gezette tijden informeert over de stand van de organisatie. Met die toelichting kunnen we deze motie steunen. De VVD heeft eigenlijk zorgen en vragen met betrekking tot de gewijzigde motie over het actieplan buurtpreventieteams. Er zijn op dit moment al preventieteams aan de slag in verschillende wijken. Er zijn ook mogelijkheden, zoals de WhatsApp-buurtpreventie. Wij vragen ons dus heel erg af wat er nu toegevoegd moet worden. Als we het over sociale cohesie hebben, zien wij veel meer in het verder stimuleren van het werk in de buurthuizen dan in het opzetten van preventieteams. Zoals we er nu naar kijken, zullen we deze motie dus niet steunen. Wellicht kan enige toelichting daarbij nog helpen. Met motie 307 wordt vooruitgelopen op de lokale energiestrategie, die we nog moeten maken. Wij vinden die motie dan ook prematuur en zullen haar niet steunen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Voordat ik het rijtje afga, wil ik even de pijn in mijn buik delen. Aan de ene kant willen we beleid voordat we geld uitgeven, maar tegelijkertijd zien we dat er partijen zijn die het water letterlijk en figuurlijk tot aan de lippen staat. In mijn betoog, ook bij de start van deze begrotingsavond, heb ik aangegeven dat wij heel graag eerst beleid willen en daarna geld willen uitgeven. Daar zijn we standvastig in, maar mijn sporthart doet zeer. Sorry, dat wilde ik even kwijt voordat we doorgaan. Weet je wat het is? Doordat er geen beleid is, worden wij nu opgezadeld met het oplossen van een probleem. Omdat er geen beleid is, moeten wij nu zeggen dat we het niet doen. Dat voelt naar. Waarom is er niet eerder beleid, zodat we gewoon ja kunnen zeggen tegen het uitgeven van geld voor verenigingen die dat hard nodig hebben?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Mevrouw Mieremet en ik delen die pijn in de buik, maar is het fair om dat nu af te wentelen op weer dezelfde verenigingen, die hier al zo lang op wachten? Het is een probleem dat wijzelf gecreëerd hebben en zelf moeten oplossen. Daar wordt aan gewerkt, maar het zou zo mooi zijn als we dat nu eens niet elke keer afwentelen op dezelfde groep burgers.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ja, helemaal eens. Ik zou ook willen dat ik met GroenLinks mee kon gaan, maar er zijn nog heel veel andere verenigingen die hier niet meegenomen worden. We willen het heel graag breder zien. Ik snap de worsteling echt, maar we blijven bij ons standpunt en dus houden we de motie aan.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het valt nu al te voorzien dat in het accommodatiebeleid dat in Q2 voorligt, onder andere de atletiekbaan opgenomen wordt. Anders was de wethouder natuurlijk nooit met dit voorstel gekomen, want hij weet al waar hij heen wil. Als dat zo is, dus als we weten dat dit gaat komen en dat we daarmee waarschijnlijk akkoord gaan, welk doel dient het dan om nu nog te zeggen: wacht u maar een jaar, want dan kunnen we in ieder geval zeggen dat we het formeel goed gedaan hebben? Dan kunnen wij toch ook over onze schaduw heen stappen en zeggen: het is niet netjes, maar we doen dit nu voor de burger en we zorgen dat het hierna afgehecht is?

Mevrouw **Mieremet** (D66): We stappen niet over een schaduw heen, maar we willen gewoon goed besturen. Goed besturen betekent dat je eerst weet waaraan je begint voordat je het geld uitgeeft en dat het dus breder gezien moet worden. Ik snap de worsteling echt, maar we moeten het breder zien. Het sportaccommodatiebeleid is cruciaal om daarna geld uit te geven. Dit was volgens mij het betoog van heel van ons toen we de begroting zagen.

De **voorzitter**: Er ontstond links van mij enige consternatie toen u aangaf dat u de motie aanhoudt. Volgens mij bedoelde u dat de motie gewoon in stemming laat brengen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ja, dat bedoelde ik. Dank u wel voor de aanpassing. Zo fijn dat u voorziet, want dan komt het helemaal goed.

We gaan bovenaan beginnen. Wij zijn voor amendement 254. De argumentatie is reeds gegeven. Wij zijn ook voor amendement 263. Amendement 257 hebben wij mede ingediend. Daar zijn we dus ook voor, met dank aan het CDA voor de samenwerking op dit vlak.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik heb een vraag ten aanzien van de amendementen 254 en 263, die mevrouw Mieremet zegt te steunen. In de beleving van de VVD gaan die amendementen allebei over beslispunt 4. Als je die al geschrapt hebt, begrijpen wij niet zo goed hoe je die ook nog kunt aanpassen. Ik vraag mij af hoe D66 daarnaar kijkt.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Dat is een goed punt. Dank u wel. Daar kom ik straks op terug.

De **voorzitter**: Ik denk dat we even moeten gaan kijken bij de stemmingen. De volgorde is zoals die is. Als amendement 254 wordt aangenomen, kan amendement 263 niet meer in stemming komen, want dat punt is dan al geschrapt. Er kan dan dus niks meer in worden gewijzigd. Als er behoefte aan is, schorsen we straks nog heel even.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Wij zijn voor amendement 259; we vinden dat een goed idee. We gaan ook mee met de wethouder, die hier positief op heeft gereageerd. Ik heb het zojuist gehad over amendement 258. Daar zijn wij voor; die hebben wij zelf ingediend. Wij zijn voor de amendementen 261 en 264. Dat komt straks goed bij de stemmingen. Je weet niet of dat ene amendement erdoor komt, maar dan weet u alvast hoe wij stemmen over het andere amendement. We zijn voor amendement 262. Bij amendement 265 heb ik een geel vakje. Dat betekent dat we twijfelen. We horen dus heel graag van Voorschoten Lokaal de laatste oproep om ons mee te krijgen. We zijn voor amendement 267. Laat ik het zo zeggen: we waren er eerst tegen, maar met de reactie van de portefeuillehouder kunnen we daarmee instemmen.

Dan de moties. We zijn voor motie 303. We zijn tegen motie 304, ook omdat we denken dat we een betere motie hebben.

De **voorzitter**: Die motie is ingetrokken.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Nee, aangehouden.

De **voorzitter**: Dat bestaat niet. Dus die is ingetrokken.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Sorry. Wij zijn tegen motie 305. We gaan eigenlijk mee in het verhaal van de wethouder: wij denken dat het ook op een andere manier kan via de Adviesraad Sociaal Domein. Wij zijn voor motie 306, ook omdat er al aangegeven is dat er naar de raad teruggekomen wordt. We zijn tot nu toe wel heel blij met alle informatie die we de afgelopen weken al gehad hebben over de plannen die er zijn. Dat wil ik nog even toevoegen, met dank daarvoor. Motie 309 is natuurlijk ontzettend mooi. Ik roep iedereen dus op om daarin mee te gaan. De portefeuillehouder heeft al aangegeven dat motie 307 ... Laat ik het zo zeggen: daar zijn we voor.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het is een beetje een herhaling van zetten na datgene wat al is gezegd, maar ik loop de moties en de amendementen even langs. We zijn voor amendement 254. We zijn tegen amendement 263. Wij zijn voor amendement 257 over het zwembad en de reservering voor groot onderhoud. Wij zijn voor het amendement over het ter beschikking stellen van € 10.000 om ken- en ruchtbaarheid te geven aan het Noodfonds. Het mag duidelijk zijn dat wij ook voor amendement 258 zijn, natuurlijk met dezelfde pijn in onze buik. Ook wij vinden het heel vervelend om toch de route te moeten kiezen van eerst beleid en dan pas het geld uitgeven, maar wij denken toch dat dit de beste weg is. Ik heb het al eerder gezegd: bij twijfel niet inhalen. Laten we dus eerst uitzoeken en dan uitgeven. Wij zijn tegen amendement 261 en amendement 264. Wij zijn voor amendement 262 over het voorbereidingskrediet voor de Fortgensschool. Het amendement over de hondenbelasting is natuurlijk het beste amendement van de avond; daar zijn wij voor, met name omdat wij erg blij zijn om een stukje ongelijkheid op te heffen tussen mensen die van het ene zoogdier of het andere zoogdier houden. Wij denken dat wij daarmee eindelijk een goede route kiezen, waarmee we 60% van de gemeenten volgen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik ben benieuwd hoe Voorschoten Lokaal aankijkt tegen het financieringsvoorstel in dit amendement, namelijk dat de belasting voor niet-woningen met 11% omhooggaat. Dat is een aanzienlijke som. Is dat dan geen probleem voor Voorschoten Lokaal?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Het voordeel van die 11% is dat het 11% is van een heel laag bedrag. In de regio lopen we gemiddeld sterk achter. Als we het gelijk zouden trekken met het gemiddelde van de regio, kan er nog 5 ton à 6 ton bij. Als we ons vergelijken met een kleiner dorp zoals Leiderdorp, lopen we nog € 300.000 achter qua ozb-lasten. Er is dus nog ruimte om een beetje een been bij te trekken. 11% is dus relatief vanaf een klein bedrag. Wij denken dus dat dat kan.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Dat zullen we ook tegen iedereen zeggen die een inflatie van 10% om z'n oren krijgt: "11% is maar een klein beetje".

De **voorzitter**: Geen antwoord meer van de heer Van Duivendijk. Vervolg uw betoog.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Wij zijn een groot voorstander van het vergroten van de leesbaarheid van de begroting ten behoeve van transparante financiën. Alles wat daaraan bijdraagt, zullen wij dus steunen. Nou ja, niet alles, maar dit voorstel wel.

Dan de moties. De ijsbaan is inderdaad een zeer waardevol en explosief stukje terrein voor iedereen in Voorschoten. Vanzelfsprekend moet er een goed stedenbouwkundig plan aan ten grondslag liggen voordat je daarmee iets gaat doen. Daar zullen wij dus voor zijn. Zoals elk bedrijf klanten heeft, praten we ook in het sociaal domein over "klanten", in dit geval "cliënten". Het is heel logisch om te praten met je klanten. Wij zullen de motie over de instelling van een cliëntenraad dus steunen. De portefeuillehouder gaf al aan dat ze graag informeert over de ontwikkelingen van de gemeentelijke organisatie. Dat steunen wij graag door die motie ook te steunen. De buurtpreventieteams lijken mij een heel goed initiatief. Voorkomen is beter dan genezen. We zullen dus ook voor die motie stemmen. Ook ten aanzien van motie 307 lijkt de les van vanavond: eerst het beleid en dan het geld uitgeven. Deze motie zullen we op dit moment dus nog even niet steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Om gelijk met de atletiekbaan te beginnen: wat me een beetje ergert in het geheel - mevrouw Mieremet refereerde er al aan - is dat we als raad worden geconfronteerd met iets wat het college eigenlijk zelf veroorzaakt heeft. Ik haal daar een amendement bij dat we op 5 april in deze raad hebben besproken, een amendement van GroenLinks, ondertekend door D66 en de Partij van de Arbeid. Bij het opstellen van de Sportvisie hebben we gezegd dat het heel belangrijk is om een sportaccommodatiebeleid daarvan onderdeel

te laten zijn, want Voorschoten is een van de weinige gemeenten in Nederland die geen sportaccommodatiebeleid hebben. Het is op zich dus handig om dat erin te stoppen. Dit stuk wordt in de volgende raadsvergadering, op 7 december, behandeld. Als er met dat amendement was ingestemd, had het er een onderdeel van kunnen zijn, hadden we het gewoon vrolijk mee kunnen laten nemen en hadden we die aanbesteding gewoon kunnen laten doen. Wethouder Schokker weet dat niet, want hij is op 11 mei geïnstalleerd; de vorige wethouder heeft dat dus nog gedaan. Ik vind het echt onbestaanbaar dat wij als raad ermee geconfronteerd worden dat de schuld eigenlijk een beetje bij de raad wordt gelegd, terwijl het college er in dit geval eigenlijk een potje van heeft gemaakt. Ik werp het ook verre van me dat wij degenen zijn die hiervoor gaan liggen. Ik ben ook een sportman en ik vind ook dat daar iets moet gebeuren, maar het is wel zo dat dit aan de fout van het college ligt. Dat is de reden waarom ik het amendement van mevrouw Mieremet van harte steun, omdat ik niet wil dat dit bij mij als raadslid wordt neergelegd, want de fout ligt heel duidelijk bij het college.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik heb aan u eigenlijk dezelfde vraag. Ik begrijp uw redenering en ik snap en deel uw frustratie, omdat dit een fout van het college is. Maar het punt is dat we dit nu als raad kunnen regelen. Wij zijn degenen die nu een oplossing kunnen bieden. Vindt u niet dat u dan ook die verantwoordelijkheid moet nemen?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik vind ook dat ik die verantwoordelijkheid in brede zin heb, maar niet alleen voor de atletiekbaan, maar ook voor de andere sportaccommodaties in Voorschoten. Op dat punt steun ik de bijdrage van mevrouw Mieremet. Ik vind dit een hele lastige. Ik zie het ook; ik zie die atletiekbaan ook en die ziet er niet uit. Mensen kunnen daar niet goed op sporten, maar ik vind wel dat we dit op een gedegen manier moeten doen en dat we het op die manier goed moeten kunnen uitleggen. Dat kan op dit moment volgens mij niet. Dat is niet mijn fout. Ik heb daar zelfs een plan voor gemaakt omdat ik samen met andere partijen vooruit heb gekeken, omdat we dachten: dit moet die richting in. Het is dit college geweest dat dit geweigerd heeft en dat dit naast zich neer heeft gelegd. Ik wil die fouten dan ook graag bij hen neerleggen en niet bij mij en bij andere partijen die daartegen zijn.

Er is een heel lijstje waar wij verder op in moeten gaan. Amendement 254 steunen wij, evenals amendement 263. Dat geldt ook voor amendement 255; ik weet niet of dat is ingetrokken. Met amendement 257 hebben wij natuurlijk al ingestemd. Amendement 260 hebben we ingetrokken. Ik zei al dat we amendement 258 van D66 over de sportinvesteringen steunen. Het amendement van GroenLinks over het BplusC-gebouw steunen wij ook. Het voorbereidingskrediet voor de Fortgensschool hebben wij ook al gesteund. De heer Van Duivendijk heeft een prima betoog gehouden voor afschaffing van de hondenbelasting. Volgens mij moeten we het op die manier gewoon doen. Ik heb daar al eerder berekeningen van laten maken. Het klopt dat het een behoorlijke stijging is, maar heel simpel gezegd hebben de ondernemers in ieder geval via deze vorm van belasting de afgelopen jaren heel weinig in het potje gedaan. Ik vind dus best dat dit op deze manier in de goede richting gecompenseerd zou moeten worden. Amendement 267 vind ik sympathiek. Ik ben er ook heel erg voorstander van om de leesbaarheid te vergroten. Ik denk dat dat een belangrijk onderwerp is, maar ik vind € 20.000 best wel veel om dat daarvoor vrij te maken. Dat is de reden waarom ik dit amendement helaas niet kan steunen.

Dan de moties. Motie 303 heb ik medeondertekend; daar ga ik graag in mee. Wat de motie over de cliëntenraad betreft: nogmaals, het lijkt me heel belangrijk dat de mensen in Voorschoten hun stem kunnen laten horen. Dat het lastig is om bepaalde groepen goed te bereiken, doet niets af aan het feit dat je daarbij volgens mij ook een actieve inspanningsplicht hebt en ik denk dat het heel noodzakelijk is om die stem linksom of rechtsom echt gehoord te krijgen. Dat kunnen wij beter organiseren. Daar is deze motie voor bedoeld. Motie 309 over het actieplan Buurtpreventieteams vind ik een interessant voorstel van D66. Het is een pilot. Laten we dus gewoon kijken hoe dat uitpakt. Daar stem ik dus voor. Dat geldt ook voor motie 307.

De **voorzitter**: Ik heb een praktische vraag. Heb ik goed begrepen dat u amendement 264 steunt?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja.

De **voorzitter**: Betekent dat iets voor uw amendement 261?

De heer **Posthuma** (PvdA): Nee, dat betekent gewoon dat we dat in stemming laten brengen. We kijken wel wat er gebeurt.

De **voorzitter**: De enige wijziging in amendement 261 staat ook in amendement 264. Daarmee lijkt het wat overbodig te zijn. Daarom dacht ik: laat ik dat even vragen.

De heer **Posthuma** (PvdA): U mag natuurlijk alles vragen, maar laten we het gewoon in stemming brengen.

De **voorzitter**: Prima.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Laten we kijken of we er iets van kunnen breien, want het is inmiddels best een ingewikkeld verhaal geworden. Ik wil de wethouders eerst bedanken voor de beantwoording van onze vragen. Ik wil reageren op de reactie van de wethouder met betrekking tot Marketing Wassenaar-Voorschoten. Ja, natuurlijk gaan wij daar niet over, maar wij willen wel een signaal afgeven. De wethouder zegt dat wij € 45.000 besteden aan de stichting. Dat is niet juist; dat is € 35.000. Wassenaar geeft € 45.000 en doet daar nog eens € 10.000 bovenop voor specifiek beleid. Hij gaf aan dat er een andere activiteit gezocht wordt, terwijl Proef de Streek een landelijk actief fenomeen is in Nederland. Dat wordt terzijde gelegd. Het jaarverslag geeft een duidelijke weergave van de bestedingen van het budget per gemeente. Mijn voorstel zou zijn: maak betere afspraken, want die zouden mogelijk kunnen bijdragen aan een betere samenwerking. Daarmee wil ik het college verzoeken om het kind niet met badwater en al bij de Wassenaaarse Slag in de Noordzee te gooien.

Dit gezegd hebbende wil ik graag reageren op de moties en de amendementen. Wij zijn geen voorstander van amendement 254. We zijn wel voorstander van de mogelijkheid om de jeugd wat meer te bieden in Voorschoten in de vorm van een combibaan. Wij vinden amendement 263 van de PvdA sympathiek, maar door deel te nemen aan amendement 258 van D66, dat een betere dekking heeft, vinden wij amendement 263 overbodig. Wij hebben amendement 257 medeondertekend. Het Noodfonds in amendement 259 hebben wij in het verleden mogelijk gemaakt door het te steunen. We zijn er nog steeds voorstander van om het Noodfonds in beeld te brengen, waardoor het ook dienst kan doen in waarvoor het bestemd is. De aanpassingen in het amendement van D66 zijn onder andere samen met het CDA bereikt. Daar zijn wij dus voor. Wij zijn tegen amendement 261 van de PvdA. Wat amendement 264 over het BplusC-gebouw betreft: wij zijn voor het bestemmen van extra geld aan het onderwijs. Wij zijn dus voor het verschuiven van die 9,5 ton. Wij zijn voor amendement 262 met betrekking tot het een jaar naar voren halen van de Fortgensschool. Wij begrijpen de inzet van Voorschoten Lokaal in amendement 265, maar wij vinden de daaraan verbonden consequenties voor maatschappelijke organisaties, die kostenverhogend werken voor verenigingen, lidmaatschappen enzovoorts, echt te ver gaan. En wij vinden de hondenbelasting een onderdeel van onze begroting dat wij niet los willen laten, omdat dat een gat zou creëren. Daar zijn wij dus tegen. Het amendement over de leesbaarheid is van onszelf; dank voor de steun van de fracties die die steun hebben toegezegd.

Wat motie 303 betreft: wij zien de stedenbouwkundige schets van de ijsbaan als onderdeel van het flexwoningenonderzoek. Dat willen wij dus graag zo interpreteren. Daarmee vinden we deze motie overbodig. Motie 305 over de cliëntenraad hebben we samen met de PvdA ingediend. Wij hebben gemerkt dat de wethouder toch het gevoel heeft dat het noodzakelijk is om mensen te betrekken bij datgene wat hen raakt. Wij zijn blij dat dat hij dit ook actief zal oppakken om cliënten, zoals de PvdA ook heeft gevraagd, te betrekken bij beleidsstukken en bij de Adviesraad Sociaal Domein. Wat motie 306 over de gemeentelijke organisatie betreft: wij hebben op 25 oktober een uitgebreide avond gehad met drie themasessies, waarin allerlei zaken aan de orde zijn geweest met betrekking tot het gemeentehuis, de gemeentelijke organisatie enzovoorts. Daarbij is ook een toezegging gedaan. De burgemeester heeft ook de toezegging gedaan om ons mee te nemen. Als dat allemaal aan de orde is, vinden we de motie eigenlijk lichtelijk overbodig. Wij hebben aangegeven dat wij motie 309 steunen. Wij zijn voor veiligheid. Als dit de veiligheid en het gevoel van veiligheid in de wijken kan vergroten, is dat alleen maar een plus. Motie 307 vinden wij prematuur. Laten we eerst met elkaar gaan kijken wat er allemaal aan budget komt. Dan kunnen we altijd kijken of het nodig is om het anders te doen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen enkele vraag is gesteld aan het college. Dat is mooi. Ik constateer ook dat er geen gewijzigde moties of amendementen zijn waarop moet worden

gereageerd. Bent u dat allemaal met mij eens of wenst u nog een reactie van het college op iets? Ik heb namelijk geen enkele vraag gehoord.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Zou wethouder Schokker misschien nog willen reageren op de vraag hoe hij nu naar de atletiekbaan kijkt?

De **voorzitter**: Prima. De heer Schokker reageert op de vraag over de atletiekbaan. Voor het overige zijn alle vragen reeds beantwoord in de eerste termijn.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ik denk dat we zo de stemmingen gaan afwachten. Ik heb gehoord wat u heeft gezegd en ik heb van iedereen gehoord wat er gezegd is. Volgens mij zal de consequentie zijn dat er een amendement wordt aangenomen waarmee het accommodatiebeleid eerst moet worden vastgesteld en dat daarna het geld wordt vrijgegeven voor de atletiekbaan. Zodra dat de situatie is, zal ik weer in contact treden met de atletiekbaan en ook met de combibaan om te kijken naar de nieuwe situatie. Dat is volgens mij wat er nu gaat gebeuren, want we zitten nu in de tweede termijn. Volgens mij heeft het niet zoveel zin om nu de eerdere standpunten te herhalen. Dit is de consequentie. Ik ga dan mijn uiterste best doen. Zoals ik al aan het begin zei: ik heb het idee dat de intentie heel goed is. Ik vind het zelf reuzejammer dat het erop lijkt dat het krediet niet direct wordt vrijgegeven, maar dat is de nieuwe situatie. Vervolgens zullen we proberen ervoor te zorgen dat het nog wel tot zijn recht komt, want die intentie is er volgens mij. Dan moeten we dus proberen om op het moment dat het accommodatiebeleid er is, zo snel mogelijk het besluit te nemen en dan moeten we zo snel mogelijk aan de slag gaan. Ik denk dat dat hopelijk een uitkomst is waar iedereen dan toch nog een beetje vrolijk van wordt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Zou de wethouder nog willen reageren op het feit dat het college zelf debet is geweest aan deze ontstane situatie en niet de raad?

Wethouder **Schokker**: Ik heb gehoord wat u heeft gezegd. 5 april was sowieso voor mijn aantreden, maar er is toen de keuze gemaakt om het accommodatiebeleid niet direct te koppelen aan de Sportvisie. Dat is een gegeven. Ik begrijp wel van mijn collega dat het met de capaciteit waarschijnlijk ook niet mogelijk was geweest om beide nu al afgerond te hebben. De kans is dus groot dat we ook dan toch al redelijk gevorderd waren geweest in het nieuwe jaar. De kans dat een accommodatiebeleid én een Sportvisie er gezamenlijk volgende week of nog dit jaar hadden gelegen, was dus erg klein geweest. Dat is wat ik daar nog even over wil zeggen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik begrijp dat het een keuze is geweest, een capaciteitskeuze, maar het is een keuze die u als college heeft gemaakt. Ik kan me voorstellen dat er een gebrek aan capaciteit is, maar dit is een keuze die u heeft gemaakt. U had er ook voor kunnen kiezen om bepaalde capaciteiten allemaal in één keer hiernaartoe te zetten. Daar heeft u niet voor gekozen. Dat is de reden waarom we nu met deze situatie worden geconfronteerd; er is geen andere reden.

Wethouder **Schokker**: Ik vind dit sowieso een beetje een ingewikkelde discussie, want ik heb dit niet meegemaakt. Ik draag er natuurlijk de verantwoordelijkheid voor. Dat begrijp ik, maar dan nog zitten we nu met de huidige situatie. Er is door de raad de keuze gemaakt om te kiezen voor: eerst de Sportvisie en daarna het sportaccommodatiebeleid. Dat is de situatie. Zoals ik zei, wil een grote meerderheid toch eerst gewoon het beleid kunnen vaststellen. Dan zal dat gewoon moeten gebeuren en dan zullen we onze uiterste best doen om het sportaccommodatiebeleid zo snel mogelijk naar u toe te brengen. Dan zullen we proberen om alsnog zo snel mogelijk te beslissen.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Volgens mij zijn hiermee de vragen beantwoord. Ik constateer dat dat zo is. Dan sluit ik de beraadslaging. We gaan over tot de stemming.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Kunnen we nog vijf minuten schorsen?

De **voorzitter**: Voor u altijd.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik heb een ordevoorstel voordat we verder kunnen. We hebben zojuist alles nagekeken. Een aantal amendementen zijn wat tegengesteld. Ik heb al aangegeven dat als amendement 254 wordt aangenomen, amendement 263 niet meer in stemming kan komen omdat

beslispunt 4 er dan uit is. Dat is helder, maar ook in amendement 258 wordt beslispunt 4 genoemd. Alleen gaat het andere amendement over de combibaan, terwijl amendement 258 gaat over de atletiekbaan. Als amendement 254 wordt aangenomen - ik heb even snel geteld en ik sluit dat niet uit - betekent dat dus dat ik ook amendement 258 niet in stemming kan laten komen. Maar ik kan me zomaar voorstellen dat de fracties die daarvoor zijn, dat amendement voor één gedeelte wel graag in stemming willen laten komen. Ik vraag degenen die over amendement 258 gaan, daarom om zich te melden bij Esther en Bert Jan, want dan kunnen we met elkaar bekijken hoe de nieuwe tekst van het amendement eruit komt te zien, ervan uitgaande dat amendement 254, gelet op alle stemverklaringen, aangenomen gaat worden. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat alle amendementen intact blijven. Indien amendement 254 wordt aangenomen, kunnen de amendementen 263 en 258 dus niet meer in stemming komen. Dat is het gevolg. Zo vat ik het samen; het is wat het is in het leven. Wij gaan over tot de stemmingen. We beginnen met de stemmingen over de programmabegroting, allereerst over de amendementen.

In stemming komt amendement 254 van GroenLinks (skeelerbaan).

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 5 tegen 15 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 263 van de PvdA (bestemmingsreserve sportaccommodaties - combibaan).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Het plotseling terugtrekken van de steun voor amendement 254 betekent dat er wél geld in de reserve gestopt wordt. Dat was juist niet de bedoeling. Daarmee wordt het hele punt eigenlijk gehandhaafd. We zullen daarom niet voor amendement 263 stemmen.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 4 tegen 16 stemmen, waarbij de fracties van D66 en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 257 van GroenLinks, D66 en de PvdA (zwembad Het Wedde).

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt amendement 259 van de PvdA en GroenLinks (Noodfonds).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Wij hebben dit amendement mede ingediend met de PvdA en wij stemmen ervoor. Wij hebben begrepen dat het geen steun krijgt, maar we hopen dat de wethouder hier wel notie van neemt.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 258 van D66 (sportinvesteringen).

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van GroenLinks ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 261 van de PvdA (investeringsplanning BplusC).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb meerdere partijen steun horen uitspreken voor amendement 264 terwijl zij hiertegen zijn, maar wat ons betreft zijn ze compleet compatible met elkaar. Wij steunen ze dus allebei.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 12 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 264 van GroenLinks (BplusC-gebouw).

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt amendement 262 van GroenLinks, de PvdA en D66 (voorbereidingskrediet Fortgens).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Om inmiddels bekende redenen zal ik hier niet over meestemmen.

De **voorzitter**: Uiteraard. Dank.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen, waarbij mevrouw Van der Krogt van GroenLinks niet heeft meegestemd.

In stemming komt amendement 265 van Voorschoten Lokaal en de PvdA (afschaffen hondenbelasting).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zijn niet per se tegen een hondenbelasting, maar het is een vrij arbitraire belasting die overal in Nederland op de schopstoel zit. We denken dat de dekking acceptabel is en we zullen hiermee instemmen.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 12 tegen 8 stemmen, waarbij de fracties van het CDA en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 267 van het CDA (leesbaarheid begroting vergroten).

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, de PvdA en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel inzake de programmabegroting 2024.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hadden onze twijfels bij wat het college voorgelegd heeft, maar we moeten constateren dat de raad een groot deel van die twijfels nu gecorrigeerd heeft. Dat is in het verleden weleens anders geweest. Wij denken dat we in de huidige vorm akkoord kunnen gaan met de programmabegroting.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ook wij hadden op voorhand enkele kanttekeningen, maar gehoord de beraadslaging en gelet op de dingen die aangepast zijn, kunnen wij hiermee instemmen. Ook wij gaan dus akkoord met de begroting.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. In ons betoog aan het begin gaf ook ik twijfel aan. Ik wil in ieder geval iedereen danken die mee heeft gedacht om te zorgen dat wat we willen als raad, zo goed mogelijk naar voren komt, ook al zijn we het niet allemaal eens.

Het geamendeerde voorstel inzake de programmabegroting 2024 wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 303 van GroenLinks, D66 en de PvdA (stedenbouwkundig schetsontwerp ijsbaan).

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van het CDA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt motie 305 van de PvdA en het CDA (cliëntenraad).

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 12 tegen 8 stemmen, waarbij de fracties van D66 en de VVD en mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 306 van de PvdA (gemeentelijke organisatie).

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van het CDA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt de gewijzigde motie 309 van D66 (actieplan Buurtpreventieteams).

De gewijzigde motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

In stemming komt het voorstel inzake de nota van wijziging 2024-2027.

Het voorstel inzake de nota van wijziging 2024-2027 wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 307 van D66 en GroenLinks (uitvoering LES 2).

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 12 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel inzake de vaststelling langetermijnagenda 2024.

Het voorstel inzake de vaststelling langetermijnagenda 2024 wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

3. Overig

Van dit agendapunt is geen gebruik gemaakt.

4. Sluiting

De **voorzitter**: Naast u nog een heel fijne avond te wensen en te danken voor deze leuke middag en avond, rest mij niets anders dan namens ons allen, namens de raad en het college, de ambtelijke organisatie, zoals u ook zelf heeft aangegeven, nogmaals te bedanken.

(Applaus)

Een terecht applaus voor onze toppers!

De voorzitter sluit om 23.03 uur de vergadering.

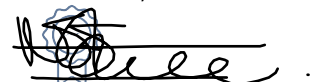
Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 7 december 2023.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stermerdink